

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Alekszandra 7. Telefon 6-70

1932. évi január hó 24

VASÁRNAP

X. évfolyam 19. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Laval francia miniszterelnök, vagy holnap egynapi tevékenységére Londonba érkezik

A hivatalos Amerika nem hajlandó elhatározni

Párisból jelentik: Péntek éjjel befejeződött a kamara hosszabb ideje tartó, izgalmas vitákban bővelkedő ülészsaka. Az ülés során Laval éleshangu beszédben osztorozta a német kormányt az az állásfoglalását, hogy beszünteti a jóvátételek fizetését. Az ülés végén a miniszterelnök felvetette a bizalom kérdését.

A szavazás során

a Laval kormány igen gyenge, mindössze 51 főnyi többséget kapott.

Berlinből jelentik, hogy csaknem az egész német sajtó kritizálja és elutasító magatartást tanúsít Laval pénteki kamarai beszédével szemben. A lapok kommentáiraiban több-kevesebb éles hangon jut kifejezésre az a felfogás, hogy milyen kevésbé alkalmas a francia miniszterelnök beszéde a jelenlegi válság kiküszöbölésére.

A londoni Morning Post megbízható forrásból úgy értesül, hogy

Laval vasárnap este, vagy hétfőn Londonba utazik, ahol legalább egy rapot tölt

az egész jóvátételi kérdésnek az angol kormány tagjaival való alapos megbeszélése végett.

Washingtonból jelentik: Hoover elnök tegnap nem tartotta meg az esedékes heti sajtóértekezletet, Castle helyettes államtitkár ugyancsak lemondta a newyorki republikánus klubban kitűzött beszédét a pénzügyi kérdésekről.

A párizsi helyzetet olyan feszültség tartja, hogy

nem akarják azt az amerikai hivatalos nyilatkozatokkal még jobban kiélezni

annál kevésbé, minthogy Amerika álláspontja az adósságok kérdésében amúgyis eléggé ismeretes.

Hoover elnök a rekonstrukciós hitelintézet megalakítása alkalmával kiadott nyilatkozatában hangoztatja, hogy az intézet alátámasztja az eszleg gyengeséget mutató bank, hitel és valutaszervezeteket, megakadályozni a deflációt az iparban és földművelésben és segítséget nyújtani a kisebb bankoknak, tőkék mozgósítására.

Sanghai kínai kormányzója visszautasította a japán ultimátumot, a harc kitörését minden percben várják

A japán hadvezetőség újabb erősítéseket küldött Sanghaiba — Nemzetközi konfliktus fenyeget a japánok követelésel miatt

Londonból jelentik: A kínai — japán konfliktus újabb kirobbanással fenyeget. Sanghaiban inzultáltak néhány japán szerzetest, mire a japán kormány tengeri haderőt küldött Sanghai alá. A japán flotta parancsnoka ultimátumot küldött Sanghai főpolgármesteréhez és követeli, hogy szolgáltatassanak teljes elégtételt a szerzetesek bántalmazásáért, oszlassák fel a japánellenes egyesületeket és szüntessék meg a japán árukra kimondott bojkottot.

A kínai polgármester elfogadta azokat a japán követeléseket, amely a japán szerzetesek támadóinak megbüntetésére vonatkoznak. Japán részről kártérítést és bocsánat-kérést követelnek.

Azt a japán követelést, hogy tiltsák meg a japán áruk bojkottját, a polgármester nem fogadta el.

A japán tengeri nagyré érre figyelmeztette

a polgármestert, hogyha a bojkott tilalomra vonatkozó követelést nem fogadják el, kénytelen lesz a szükségesnek látszó rendszabályokat megtenni.

A Sanghai ellen folyó japán készülődések

komoly nemzetközi bonyodalmakkal fenyegetnek.

A sanghai angol és amerikai flotta vezetősége megbeszélést folytatott a helyzetről. Később az angol főkonzul tanácskozott a sanghai hatóságokkal, majd kijelentette, hogy

a japánoknak nem szabad az idegen negyedekbe behatolniuk.

A British United Press szerint a japánok megerősítéseket küldenek a Sanghai alatt horgonyzó tengerészkülönítménynek támogatására, viszont Sanghai kínai lakossá-

a nankingi kormánytól csapatok kiküldését kérte. A japánok egy repülőgép anyahajót, egy cirkálót, négy torpedórombolót és négyszázfő katonaságot küldtek erősítésül. Az újonnan érkezett hajókkal együtt

tíz japán hadihajó és ezer japán tengerészkatona állomásozik Sanghai kikötőjében.

Sasebo japán hadikikötőben 23 hadihajó indulásra készen áll.

Pénteken éjjel ismeretlen tettesek betörték a Noviszád középontjában levő „Banovina“ büffébe és kirabolták

A vakmerő betörők az udvarról hatoltak be az üzlethelyiségbe, amelynek falát áttörték és azon keresztül nagy mennyiségű élelmiszert és italt szállítottak el

Noviszád középontjában a város legforgalmasabb helyén péntek éjjel vakmerő betörést követtek el ismeretlen tettesek. A vakmerő betörést a Kraljica Marija boulevardon levő „Banovina“ büffében hajtották végre, ahonnan

4000 dinár készpénzt és mintegy 8000 értékű élelmiszert és italműt vittek el.

A betörést szombatn reggel a büffétulajdonos felesége az üzlet nyitáskor vette észre. Az üzletben a legnagyobb rendetlenség uralkodott. A fiókokat kihúzták, a kirakatot összedobálták és a pénztárt feltörték.

A helyiség baloldalán levő falon félméter átmérőjű hatalmas üreg tátongott. A betörők itt hatoltak be a büffé mellett levő, üresen álló üzlethelyiségből és ezen keresztül szállították el az ellopott árut.

A betörők

a feltört pénztárból körülbelül 4000 dinár készpénzt vittek magukkal, azonkívül 10-12 darab sonkát, mintegy 40-50 üveg likőrt, konyakot és rumot, 10-12 kilogramm szalonnát és más élelmiszereket megközelítőleg 8000 dinár értékben.

Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget, honnan Malencics Rodoljub a büféüzleti osztály főnöke jelent meg a helyszínen.

A büffétulajdonos munkatársunknak kijelentette, hogy a pénteki nap folyamán két gyanús külsejű egyén jelent meg a helyiségben, akiket soha azelőtt még nem látott. Valószínűnek tartja, hogy a betörést ezek követték el. Érdekes megemlíteni, hogy

a büffébe már egyszer betörték és ez alkalommal a pénztárból ezer dinár készpénzt vittek el.

A noviszádi rendőrség a vakmerő betöréssel kapcsolatban erélyes nyomozást indított. Hír szerint a rendőrség már a tettesek nyomában van.

Reggeli levél.

Elemir, 1932 január 23.

Mikor Ford automobilkirály Európában fióközemek felállítását tervezte, mint vérbeli üzletember mindjárt a költségek, nevezetesen a munkaköltségek kiszámításán kezdte. Nemcsak az iránt érdeklődött, mennyi nyit keresnek az európai munkások lakóországuk pénzében, hanem az iránt is, mennyi dollárból biztosíthatnának maguknak megközelítően olyan életmódot, aminő az amerikai főtelepen részükre kijár. Ennek a kérdésnek néhány érdekes eredményét közli a Manchester Guardian; az adatok az 1929. évre vonatkoznak, tehát valószínűleg a mai válságos időnél valamivel kedvezőbb képet nyújtanak, bár azért még teljesen elavultaknak nem tekinthetők.

A főeredmény, hogy a munkás ma (1929) az egy Stockholm kivételével Európa valamennyi nagyvárosában kevesebbet, sokhelyt jelentékenyen kevesebbet megkaphatja, ha nem is az amerikai Ford munkások életének egyszerű másolatát, de mindenesetre egy ennek nagyjában megfelelő módot. Ez a mód nem jelent éppen keveset, ha meggondoljuk, hogy a körkérdés évében a detroiti üzemből a legalacsonyabban minősített munkás napi bére 7 dollár — közel 400 dinár — volt és ennek megfelelően évi kiadás-költségvetése 1550 dollár — 80000 dinár — volt. Mire költötte a szerencsés detroiti munkáscsalád ezt a nálunk oly nagyoknak tetsző jövedelmet?

Mindenekelőtt 33 százalékot élelemre — ez jóval kevesebb, mint a gyengébb keresetű európai munkások élelem-quotientse; okát nemcsak az amerikai kereset nagyságában, hanem az élelmi cikkeknek ott viszonylag olcsóságában találhatjuk. Semmiképpen nem volt szó valamilyen fényűzés költségeinek a gyomortól való elvonásáról; az élelem mennyiség és minőség tekintetében elégséges volt; jellemző módon az élelmezési kiadások 28 százaléka esett tejre és tejtermékekre és csak 22 százaléka hús- és halfélékre. Csak 20 évvel ezelőtt az arány alighanem legalább is fordított lett volna a hús javára.

Az évi kereset 12 százaléka ment ruházatra, majd 25 százaléka lakásra, 6 százaléka fűtés-világításra és több mint 25 százaléka különfélekre, mely rovatba éppen az amerikai és európai életmód különbségeinek figyelembevételével soroztak olyan sokmindent, amit pontosabban is kimutathattak volna.

Érdekes, csaknem mulatságos a ruházati cikkek felsorolása, melyeket a detroiti munkásházaspár keresetének ama 12 százalékból megszerez magának. E szerint a családfő átlag minden két évben vesz magának egy nemezkalapot, minden két és fél évben egy felsőkabátot, minden három évben egy szvetert. Évenként 5 inget, 2 nyakravalót, 2 pamut alsóruhát, 14 pár pamut-harisnyát, egy pár selyem vagy finom harisnyát, 2 pár cipőt, 2 pár bőrkecset és 9 (?) pár cérnakecset.

Az asszony átlag minden két és fél évben vesz egy posztókabátot, két évenként három kalapot, egy (?) pár szöttes kecskét, egy mellényt és egy ujjast. Minden évben vesz két öltönyt, négy pár cérna és ugyanannyi selyem vagy „rayon“ harisnyát két pár cipőt, három háziöltönyt, három alsósoknyát, két pár „bloomer“-t, egy éjjeli köntöst és egy pár papucsot (ez az utóbbi tétel férj uramnál egyáltalában nem szerepel!).

Feltűnő, hogy a gyermekek ruházata hiányzik az összeállításból, holott ennek költsége Amerikában, ahol nagyobb mértékben kerül ki készen a boltból, könnyebben lenne kiszámítható, mint Európában, ahol a gyermekruházat még nagyrészt otthon ké-

szül a felnőttek és nagyobbak viseléséből.

A lakás rendszerint családi házat vagy legalább emeletet jelent, négy vagy öt szobával, konyhával, fürdővel, vízvezetékekkel, központi fűtés azonban nincs. A lakbér szobánként 85 dollár — 4800 dinár.

A kivizsgált 100 család (mindegyik 2 vagy 3 tizenhat éven alóli gyermekkel) közül ötnek volt telefonja, 47-nek automobillja, melyeket persze, úgy mint butorokat és mosógépeket egy előnyös törlesztési módot szerint vehettek a forrásnál. Csak 5 családnak volt igénybe valaminő háztartási gépet, 13-nak volt zongorája, 45-nel volt rádiója, 37-nek mosógépe, 50-nek villanyos vasalója, 1-nek porszívója.

Hát jobban, legalább is fényesebben él Amerikában (a munkátlanok idején)!

egy egészen egyszerűnek számító munkáscsalád, mint mifelénk akárhány polgári vagy gazdacsalád. Szükségképpen boldogabban is? — Fenét, mondanám erre, ha nagyon választékosan akarnám magam kifejezni. Két ember közül szerencsésnek szoktuk nevezni azt, aki öt padlózott szobában él, gépkocsit tart és selyemharisnyás felesége van — míg a másiknak csak egy szoba-konyhás zsellérház, vasuti munkás-kedvezmény és egy télen topános, nyáron mezitlábos asszony jut. De mindennek a lehető legkevesebb köze van a megelégedéshez, az idegek nyugalmához, a földi boldogság elengedhetetlen kellékeihez. Sőt ezek tekintetében talán, alighanem több lakik az európai gémes kutak, mint az amerikai vízvezetékes lakások táján.

Farkas Geiza.

Holnap kezdődik a Népszövetség tanácsának első idej értekezlete

A tanácsülés újból állásfoglal a kínai-japán konfliktus ügyében

Genfből jelentik: A lausannei értekezlet elnapolása következtében fokozódott az érdeklődés a népszövetségi tanács holnap kezdődő üléséért. A napirend több mint negyven pontja között szerepel Pless herceg panasza a lengyel állam ellen. Ez alkalommal a tanács elsősorban foglalkozik az ukrán kisebbség elnyomása miatt beérkezett panasszal. Több danzigi kérdéssel is foglalkozik a tanács.

A tanácskozás ezenkívül újból állást foglal a kínai-japán konfliktus ügyében.

A gazdasági bizottságnak a világgazdaság helyzetéről a népszövetségi tanács elé terjesztett jelentése ezáltal különösen aktuális, mert a jelentés világosan és igen határozottan azt a felfogást képviseli, hogy a világgazdaság megbénulásának főoka a nemzetközi eladósodás.

Elfojták a beogradi hadügyminisztérium sikkasztó pénztárnokát

Milovanovicsot Zágrebben felismerték és figyelmeztették a rendőrséget, amely nyomban leartóztatta

A sikkasztó pénztáros Szusaknál át akart szökni a határon, azonban senki sem akadt, aki a veszélyes vállalkozást elősegítette volna

Pénteken délután a zagrebi rendőrség letartóztatta Milovanovics Dragomirt a beogradi hadügyminisztérium sikkasztó pénztárnokát, aki mint ismeretes a hadügyminisztérium hagyatéki pénztárának kezelője volt és egymillió dináron felüli összeget sikkasztott.

Milovanovics a sikkasztás után Zágrebba, innen pedig Szusakra utazott azzal a szándékkal, hogy Fiuméba szökik.

Tervének végrehajtásában azonban a szerencse nem kedvezett neki. Ez idő alatt a beogradi rendőrség körözölevelet adott ki ellene és az újságok is hozták a képét úgy, hogy a pénztárnok annak a veszélynek volt kitéve, hogy bármelyik járőrelő, aki az újságokban látta képét, felismeri és elfogja. Milovanovics tudatában volt ennek a veszélynek és ezért mindent elkövetett, hogy átjusson a jugoszláv határon. Több sofőrrel alkuba bocsátkozott és már

tízezer dinárt ajánlott fel annak, aki átjuttatja Fiuméba, azonban a szusaki sofőrök között egy sem akadt, aki a veszélyes vállalkozást meg merte volna kockáztatni.

Amikor Milovanovicsnak nem sikerült a sofőrökkel megalkudnia, hajóra ült és

Crikvenicára, majd Ráb szigetére utazott. Utjában több hajóval alkut folytatott, hogy vigyék át az olasz partokra, a halászok azonban a leghatározottabban visszautasították ezt az ajánlatot. Miután itt sem sikerült a szökést lehetővé tennie,

visszatért Zágrebbe és ezúttal Ausztria felé akarta venni útját.

Zágrebben alkuba bocsátkozott az egyik taxisofőrrel, azonban

a járőrelők közül néhányan felismerték és értesítették a rendőrséget, amely azonnal letartóztatta Milovanovicsot.

Milovanovics letartóztatása alkalmával igyekezett nyugodtan viselkedni és erélyesen kikelt a letartóztatás ellen, majd, amikor látta, hogy semmit sem tehet, belenyugodott elfogatásába.

A zagrebi rendőrségen beismerte a sikkasztást és részletesen elmondta szökési kísérleteinek történetét.

Milovanovicsnál a Rendőrség nem sok pénzt talált.

A beogradi rendőrséget azonnal értesítették a pénztárnok elfogatásáról és még tegnap átkísítették a beogradi rendőrséghez, ahol a sikkasztás ügyében tovább folytatják a vizsgálatot.

A titeli csendőrség egy tiszamenti erdőben veszedelmes betörőt fogott, akiről az a gyanu, hogy egy betörőbanda tagja

Bót Miska és Huki János titeli halászok jelentették a titeli csendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek ellopták halászcsonakjukat. Csavar Mijó csendőrkaplár vezetésével azonnal megindították a nyomozást az ismeretlen tolvaj ellen és a nyomozást a perlezi és knicsanani csendőrség területére is kiterjesztették.

A csónaktolvaj után nyomozva az egyik tiszamenti erdőben egy kunyhóban a csendőrök egy férfit és egy nőt találtak. Kihallgatásuk során megállapítást nyert, hogy a férfit Ternovác Bosnyák Jovának hívják és a nő vadházastársa. Ternovác kihallgatása alkalmával beismerte, hogy a csónaklopást ő követte el. Ezenkívül számos más lopást is beismer, amelyeket szervezett betörőbandájával követett el.

Többek között Zemunban sorozatos betöréseket és lopásokat vitt véghez. Az elfogott betörőt megmotozták és alkulesokat találtak nála. A kunyhóban az ellopott holmik közül csak egy tüveg befőttest találtak.

A csendőrség egyelőre tovább folytatja a nyomozást, amelynek befejeztével Ternovácot vadházastársával együtt átadják a panaszvői ügyészségnek.

Egyország, amelynek három lakója van és egyéb érdekességek a diplomácia legújabb góthai almanachjában

A góthai almanach mintájára múlt decemberben zárták le a diplomácia, közigazgatás és nemzetgazdaság góthai évkönyvét, amelynek szinte egyedülálló adathalmazatából merítjük a következőket:

Az évkönyv a földkerekség hetvenöt szuverén államának államformáját és közigazgatását ismerteti a legrészletesebben. Csak ugy, egészen mellékesen átlapozva a könyvet megtudjuk, hogy milyen ujságok jelennek meg az afganisztáni Kabulban s hogy február 11-én ünnepli Japán 2600 éves ezeiotti elhunyt első császárnak, Jimmunak trónrafejtését.

Többé kevésbé ismeretes, hogy a híres tihonosi szerzetes szabadállam, a Hagion-Oros, mohamedánok és nők számára tiltja a területére való belépést, kevesen tudják azonban, hogy a Behring tengeren, Alaska és Szibéria között, az USA fennhatósága alá tartozó állat-telepek vannak a szigetezen. Az Neutak-csoportja tergeri állatok és sarkí róllak menedéke, a Prybilov szigeteken főlak és rozmarok, a Szent Máté szigeteken tengeri madarak, a Szent Lőrinc szigeteken iramszarvasok tanyáznak teljes biztonságban és kényelemben, mivel ezek a szigetek tilosak mindennemű vadászók számára.

Az Egyesült Államokhoz tartoznak a Hondurás előtt elterülő Svan szigetek is. Két panányi sziget ez, a Karaibi tenger vízszintjének középpontjában és nagyon távolról a „forgószelek fészkeinek” nevezik őket. A szigeteken egy világítótorony, egy szikratávíró állomás és egy meteorológiai obszervatórium van és összes lakóinak száma hét. Még kevesebben élnek az Északi Jégstengerben fekvő Jan Mayen szigeten, ahol 12 év óta a tervé meteorológiai intézet rendezett be állomást.

Három remeteéletet élő tudós él itt mindössze,

teljes elzárkózottságban.

A világszenzációt keltett honolulu-i rém történettel kapcsolatban nem lesz érdekte-

fen megtudni, hogy Havayban az őslakosság száma mindössze 48 ezer. A többi lakos, 137 ezer a japán, 64 ezer a filipino, 29 ezer a portugál és 25 ezer a kínai. A Csendes Óceánnak ez a paradicsoma is megsínyli a gazdasági világválságot. A híres, már szinte legendás bennszülött uralkodó, Nagy Kalakaua idejében hater ezer dollár volt a sziget állami adóssága, tavaly már 32 millió dollárra növekedett ez az összeg.

Meglehetősen ismeretlen helyzetekről nyújt felvilágosítást a könyvnek Oroszországról szóló része.

Megtudjuk, hogy az USSE, a szovjet köztársaságok szövetsége az elmúlt években egy egész sereg új szovjetköztársaságot alapított. Így például Bokhara, a híres szőnyegek országa és Chiva most együttesen Uzbékkisztán köztársaság néven szerepelnek. Az új ország Uzbektól, a középkor nagy középázsiai uralkodó khánjától kapta nevét. Ezzel szemben Tadszikisztán szovjetköztársaság fővárosát, Sztalinról nevezték el Sztalinabadnak.

Mongoliában, ahol a lakosság ötven százaléka láma-papokból és kifizetelmekből áll, megalakították a mongoliai Olos szovjetköztársaságot s a még ma is nomád mongolok ma a katonatanácsokban, üzemi szakbizottságokban gyűléseznek. De modernizálódott Tibet is. A dalai láma az ország világi és egyházi korlátlan uralkodója egykoron, ma kénytelen időről-időre összehívni a „tsong”-okat, a kotosorok és hivatalnok testületek gyűlékezését.

Az európai törpe-államok közül kétségtelenül a legérdekesebb Monaco. A hercegség 11 millió frankot vett be a játékbankból, a fejedelem jelmondata még ma is: „Deo juventa”. S a krupiékból, szobalányokból és szálloda-pincérekéből álló lakosság fejedelemmel együtt reméli, hogy a bank még a jövőben is vonzani fogja a külföldi játékosokat, ami az egyetlen léte alapja az érdekes rivierai hercegségnek.

A dunai báni hivatal új lakásfelmondási határidőket léptetett életbe Noviszádon

A dunai báni hivatal január hó 22-én 11.2650 számú rendeletével határozatot hozott, amellyel Noviszád város lakbérleti statutumának 9. paragrafusát a következő pontokban megváltoztatja:

1. A felmondási határidő rendszeren egy hónap és a felmondás napja a hónap elseje.
2. A kétezer dináros és ennél nagyobb lakások, valamint az 1200 dinár és ennél nagyobb havi bérrel kiadott üzlethelyiségek felmondási határideje három hónap.
3. Az egyszoba-konyhás lakások, valamint a butorozott szobák felmondási határideje 15 nap, a felmondás ideje pedig a hó elseje vagy 15-ike.
4. Azoknak a lakásoknak felmondási ideje, amelyekben közhivatalnokok laknak, egy hónap, tekintet nélkül a bér magasságára, a felmondás napja pedig a hó elseje, vagy 15-ike.

A megváltoztatásról szóló rendelet január 22-én lépett életbe.

Két várost ellőrt a föld színéről Guatemala az Acatenango tűzhányó kiörése

Messze környékre sűrű sötétség borult

Londonból jelentik: Guatemalában az Acatenango tűzhányó kiörése teljesen megsemmisítette Antiqua Santa Lucia és Cotzumalhuapa városokat.

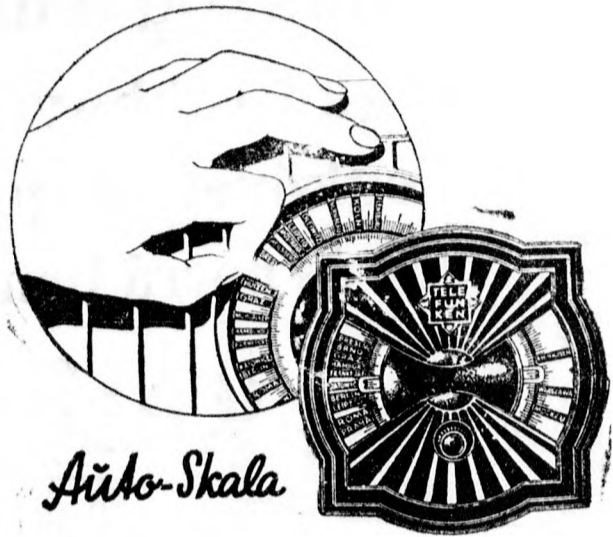
Több guatemalai és sansalvadori várost sűrű füst és hamu eső borít.

Guatemala City sűrű ködfelhőbe van burkolva csütörtök óta, amikor az első kiörés kezdődött és a távolabbi vidékekre is sűrű sötétség borult.

Kié lesz a 6900 dináros rádiókészülék?

Február 25-ikéig meghosszabbítjuk a tizezer dináros Telefunken pályázatot

Napról-napra tömegesen érkeznek a rádiópályázatok a Reggeli Ujság szerkesztőségébe — Március 10-én hirdetjük ki a zsüri döntését

A Reggeli Ujság tizezer dináros Telefunken rádiópályázata iránt az érdeklődés napról-napra növekszik és a posta még most is egész sereg pályázatot hoz a Reggeli Ujság kiadóhivatalába. Ez a nagy érdeklődés arra indította a pályázat zsürijét, hogy a pályázati határidőt meghosszabbítsa és

a végleges határidőt február huszonötödikére tűzze ki.

Eddig a dátumig lehet tehát még pályázatokat beküldeni a Reggeli Ujság kiadóhivatalába és a zsüri ezután dönt a kiválasztott legjobb pályázatok felett. A zsüri március kilencedikéig teljesen befejezi a munkát és

március tizedikei számunkban már bejelentjük, hogy ki nyerte meg az első díjat, a 6900 dináros készüléket és mely pályázatok azok, amelyek a többi díjakat kapják.

A pályázatoknak nemesak a száma emelkedik napról-napra, hanem az értéke is. A legtöbb pályázat az egyszerű emberek sorából érkezik, ami a megírás technikáján érződik, igen sokan vannak azonban már intellektuel szerzőkre valló pályázatok is. Az eddig beérkezett pályázatok közül az alábbiakban ismertetünk néhány kiemelkedőbb pályamunkát:

Jelge: „Egy munkás”

1. Miért kíván ön rádiókészüléket beszerezni?

Azért kívánok rádiókészüléket beszerezni, mivel az ma már annyira hozzátartozik a mai család életéhez, hogy el sem tudom képzelni nélküle.

2. Milyen előadásokat szeret legjobban hallgatni?

Mindent. De szeretném, ha a rádió előadásainak keretében többet foglalkozna az egész társadalomra kiterjedő gyakorlati értékű szociális munkával. Szenteljen több időt a szociális bajoknak. Vezesse azt az elhagyott gyermeket meleg hajlékhoz, juttassa azt a nyomorgó embert kenyérhez,

szerte a világban, építse fel azt a szétcsúszott családi tüzhelyet a rádió ez irányú munkája, melyek után bizonyára áldásosá válik minden szó, amely a mikrofonon át az emberszeretetet jegyében elhangzik.

Mindazt, amit magamtól laikus ember a Telefunkenről és annak gyártmányairól magának megjegyezhet. Tetszetős külseje, leegyszerűsített kezelése, tartóssága és több más apró jótulajdonsága már régen köztudott. Országunkban népszerűségét csak fokozná, ha a beogradi, zagrebi és ljubljani rádiók útján gyűjtési akciót indítana abból a célból, hogy a szegénységük miatt rádiót öhajító, de venni és előfizetni nem tudó öre-

geket és súlyos betegeket rádiózás tekintetében is elláthassák. Az akció bizonyára sikerrel járna. Sokan akadnának majd, akik magukra vállalnák szegény öregeket és tehetetlen betegeket helyett az előfizetőket és sok készüléket is adományoznának.

Jelge: Aki mer, az nyer.

1. Rádiókészüléket elsősorban azért kívánok beszerezni, mert — nincs. Azután meg azért, mert a rádió az a bírvös szerény, amelyet a mesevilágból ebbe a sűrű felmöggybe sikerült átlopni és amely fel-emel, gyönyörködtet, szórakoztat, vigasztal, tanít, informál, egyszerűen: emeli a lelki nívót.

2. Ha volna rádiókészülékem, legalább gondolatban nagy ur lennék: napközben felolvasatnék magamnak, este színház vagy hangverseny elégtené ki igen kényes ízlesemet, utána pedig hadd jöjjön (esetleg már az éjben) az a jó kis könnyű zene! Reggelre kelve, bizonyára csalódva venném észre, hogy mégse én vagyok a kaportalai maharadzsa!

3. Egyszer álomban láttam a hatalmas és nagyszerű Telefunken gyárat és melegen gratuláltam a vezérigazgatónak ahhoz, hogy a legszelektívebb, legzengőbben szóló, legegyszerűbben kezelhető rádiókészülékeket ott gyártják. A vezérigazgató erre kegyesen átnyújtott nekem egy 340 W1-0 árnyékolt rácsu 4+1 lámpás hálózati készüléket, beépített nagyteljesítményű, elsőrendű hangszóróval. Sajnos, ezuttal is felébredtem...

Kitüntetések

Beográdból jelentik: Öfelsége a király Zec Nikola vrsaci járásbeli és Anics Ivan kovaecicai járásbeli állatorvosi főtitkárokat a Szt. Szávarend V. osztályával tüntette ki. A fehér sasrend V. osztályát Tupajies Milán és Milkovics Vladimir dunabánsági központi állatorvosi főtitkárok kapták.

Beográdban tegnap megkezdődött a jugoszláv könyvnap

A könyvnapkal kapcsolatban kiállítást rendeztek a művészpavillonban

Dr. Belics Alekszander akadémiai titkár nyitotta meg a könyvnapot

Beográdból jelentik: A jugoszláv irodalmi életben jelentős dátum a tegnapi, szombati nap. A Cvijete Zuzorics társaság kezdeményezésére ugyanis a beogradi művészpavillonban tegnap déli tizenkét órakor kezdődött meg a jugoszláv könyvnapok sorozata és ezzel kapcsolatban az a könyvkiállítás, amely a jugoszláv könyvek múltját mutatja be. A kiállítás megnyitásán igen díszes és előkelő közönség jelent meg a művészpavillonban és

a megnyitóbeszédet dr. Belics Alekszander, az akadémia titkára mondotta el, a jugoszláv irodalom fejlődését ismertette és a könyvnapok jelentőségét méltatva.

A könyvkiállítás rendkívül érdekes áttekintést nyújt a délszláv irodalom fejlődéséről és

déséről és

a legfőbb, 1914-ben megjelent szláv könyvtől egészen a napjainkig bemutatja a jelesebb könyvek sorozatát.

A könyvgyűjteményt az akadémia és Vujics szentái jeles régiséggyűjtő boesatották a kiállítás rendelkezésére. Magáról a kiállításról részletesebb cikkben fog beszámolni a Reggeli Ujság.

Délután öt órakor ugyancsak a művészpavillonban Bogdánovics Milán, a Szrpszki Knjizsevni Glasznik főszerkesztője tartott előadást a száz év előtti olvasóközönségről. A jövő héten a könyvnapokkal és könyvkiállítással kapcsolatban a jugoszláv irodalmi élet többi reprezentánsa fog előadásokat tartani.

Ritkán nyilik alkalom ilyen filmcsodákat látni, mint a

Császár vadász

(Berge in Flammen)

Győződjön meg róla!

Előadások 3, 5, 7 és 9 1/2 órakor

Akik a Bánátból indultak el és eljutottak a nagy sikerig

Irta: Kelemen János

1883-ban vagyunk.

A begaszentgyörgyi Kiss „birodalomban“ nagy a sürgős-forgás. Hazaérkezett Párisból Öméltósága

ittebei Kiss Miklós,

a 40 000 holdas szentgyörgyi uradalom korlátlan ura. — Nagy bolondot csinált az öregur, — ezt sutogja az egész falu. Ezüstveretű patkóval olyan lazán patkoltatta meg a Szentgyörgyről vitt lipicai négyesét, hogy utközben elszórták a patkókat, úgy szedték fel a nyomába tóduló koldusok.

Most nagy látogatás készül. Ünneplő ruhában jár-kelek a legkisebb pesztonka is a tágas uradalmi lakban. Itt van

Rippka Ármin,

az uradalom érdemes zongoratanítója és

Wattay Miklós,

a debreceni református diákból lett urasági nevelő és számtiszt, Dévics a kackiás vivómester és a gazdatisztek egész serege.

Eljön az uraság Miklós fia a feleségével,

Schratt Katalinnal.

Bécsben a büszke császárvárosban akkor indult el diadalutjára a későbbi Hofschauspielerin és pályáját rövid négy esztendőre csak a férje ittebei Kiss Miklós, a későbbi algiri magyar konzul kedvéért szakította meg.

A királynői testtartása, esodálatosan szép és előkelő vonású asszony fejedelmi jelensége megdöbbantotta mindazok szívét, akik csak szempillantást vehettek a pazar négyesfogatra.

Két napot töltött Szentgyörgyön a fiatal Kiss-házaspár.

A második napon Schratt Katalin kikocsizott a birtokra. Férje bemutatta birodalmát, amely egy tagban nyult el Begaszentgyörgytől Ittebeig.

*

Schratt Katalin nem jött többé Begaszentgyörgyre. A hatalmas birtokot is elnyelte a 8.000.000 forintnyi adósság, de azért a szentgyörgyiek ma is szívesen emlékeznek vissza arra a látogatásra, amikor még Schratt Katalin a Burgtheater örökös tagja, aki egy fejedelmé szívet és barátságát tudta megnyerni, közöttük járt és férje révén közékük tartozott.

*

A híres szentgyörgyi látogatást a nagy portánál édesapja vállán nézte végig ámuló szemekkel a kis Schreiner István.

Cumplis, maszatos gyerek volt, mint a többi hasonlókorú lurkó és eleinte sok gondot okozott Kaufmann István tanítónak, de megérte a fáradságot, mert hamarosan jóra való, szorgalmas tanuló lett belőle. Elvégezte a négy elemi, majd Beeskereken a gimnázium két osztályát és hazakerült a Bankli mellé. Rongyos parasztcipőkre varrt éktelen nagy bőrdarabokat, de sehogy se ment a munka. Fojtogatta a szűk „Schustermühely“ levegője és a hegyes cipész-tűn minden öltésnél könnyecsek csurogtak végig.

Schreiner István szívből utálta apja mesterességét és ha szabad ideje megengedte, furcsa alakokat faragott ki a bőrhulladékokból vagy pedig ceruzájával benépesítette az éléskamra csupasz fehér falát.

A sok faragás és szüntelen rajzolás kihozta sodrából a békés cipészpapát és eleinte nadrágszíjjal próbálta becsületes utra téríteni, de később belátta, hogy fia furcsa hajlamait nem tudja eredményesen belőle kivenni.

Keserűen panaszkolta el Kaufmann István tanítónak, hogy nem tudja mit kezdjen a kis Istvánnal. Állandóan sir a Bankli mellett és azt hajtogatja,

hogy tanulni akar.

Kaufmann Istvánnak hosszas kapacitálásba és utánjárásba került, míg a kis Schreiner István eljutott a szegedi fa- és fémpári iskolába, majd Svájceba, ahol kőfaragással kereste meg kenyerét. Az öreg Schreiner később is még keserű szívvél tett szemrehányást Kaufmann Istvánnak:

„Lám, lám, fiam már 30 esztendő és még mindig nem vergődött zöld ágra.“

Azután a vármegye ösztöndíjjával elkerült Brüsszelbe Van der Stapen híres belga szobrász mellé. Itt megismerkedik egy dúsgazdag orosz báróval, akinek barátsága és segítsége nagyot lendített művészi pályáján.

A kis Schreinerből azóta Szentgyörgyi István lett,

méltóságos ur, képzőművészeti akadémiai tanár, kiforrott, világhírű szobrászművész, akinek több szobra díszíti a magyar fővárost. Ennek dacára élénken levelez Beeskerekkel. Növère ugyanis Beeskereken él és Wersching kereskedő felesége.

*

Ugyancsak Begaszentgyörgyről indult el a siker útjára

Schnur Ignác, a budapesti Operaház első hegedűse,

akinek édesapja kocsmai pléhmuzsikus volt Szentgyörgyön. A kis Schnur Náci addig cipelte apja után a nagy Helikont, míg megkedvelte a mestersegét. Hét éves korában már esodásan muzsikált. Katonazenész lett, majd az Operaház szolgálatába lépett, amelynek ma első hegedűse. Fia, aki csakugy, mint az apja Szentgyörgyre magyarosította a nevét, ma már beérkezett zeneszerző, hegedűművész és sűrűn szerepel a rádióban.

*

Beeskerekről indult nagyvelésű karrierje útjára

Fiedler István, a mai nagyváradi-szatmári püspök.

Szegény beeskereki közművesmester fia, aki szüleinek nagyon szerény anyagi helyzete miatt tandíjmentesen végezte a beeskereki piarista gimnáziumot. A temesvári papnöveldeben is hamarosan felismerték kiváló szellemi kvalitásait, rövidesen tanára lett az intézetnek és ebből a pozícióból került aránylag fiatalon, 55 éves korában a nagymultu váradi püspöki székbe. Meleg és bensőséges barátság fűzi Kovács István apátplébánosunkhoz, akivel ma is élénk levelezésben áll.

*

Szentmiklóson született a magyar zene legújabb korszakának ma már világhírre emelkedett meg-alapozója

Bartók Béla

zeneszerző és zongoraművész s olyan zenei tekintély, hogy hangversenyei világesemények.

Atyja földművesiskolai igazgató, aki maga is talentumos muzsikus volt, szívesen zongorázott és esellőzött. Fiában korán jelentkezett a zenei hajlam.

Nyolc éves korában írta első szerzeményét és nem egészen tíz éves volt, amikor Nagyszöllösön egy egész estét kitöltő hangversenyt adott. A hangversenyen olyan elementáris erővel tört ki a hallgatóság lelkesedése, hogy sokan a hölgyek közül az ölkébe kapták és összevissza csókolták a tíz éves zsenit. Nagynevű mesterektől tanult, de hamarosan tulszárnyalta tanárait.

Ma egyike a legnagyobb élő zenei tehetségeknek, aki mindenütt csak megbecsülést hoz a magyar névnek és ezért büszkeséggel kell hogy eltöltsön

Az elegáns hölgy bali toalettjéhez nélkülözhetetlen az eredeti Kay er-féle tisztaselyemharisnya. Finom szövésű és mégis erős. Gyári lerakat Klein Jenő üzleteiben, Novi Sad, Vel. Bečkerek, Senta.

bennünket az a tudat, hogy Bartók Béla innen a Bánátból indult el.

Ugyancsak a Bánátból és pedig Begaszentgyörgyről indult a legnagyobb sikerek felé

Kürschner Manó

hegedűművész a pécsi zenei főiskola nagynevű igazgatója is, míg

Turinszki Vajszláv

a beográdi Nemzeti Színház országoshírű művésze szintén beeskereki születésű.

*

Ha elkerülünk az Arno partjára és a virágok városában megcsodáljuk a híres uffici képtárban a művészek önportré-galériáját, az egyik önarckép alatt ezt a nevet olvashatjuk:

Zádor István.

Kevesen tudják, hogy ez a beérkezett nagynevű festőművész a Bánátból indult el. A Bánát villám- és poros légköréből kapott fel a tehetségek villám-paripájára és ha megpihenni kíván s gyermekkorra színes álmait újra le akarja élni, visszatér ide kö-zénk Beeskerekre, ahol mint rövidnadrágos elemista egyizben a volt Ötvös-uccai zsidó felekezeti iskolában néhai Feldheim tanító-bácsi olyan sikerülten rajzolta le a táblára, hogy az öreg preceptor büntetés helyett kénytelen volt az egész osztály előtt megdicsérni. A ma nagy festőművésze anyai ágon unokája Jokly Lipót volt beeskereki lapszerkesztőnek és nyomdatulajdonosnak.

*

Ha valaha elkerülünk Rockhesterbe és felkeressük a világhírű zeneakadémiát és ott elkiáltjuk azt a bűvösnek egyáltalán nem mondható szót, Beeskerek, pechhes esetben kidob a pedellus, szerencsés esetben azonban egy komoly zeneakadémiai tanár borul a keblünkre és erőszakkal elvisz a lakására. Mert ezt a kiváló embert — bizonyára így mondaná — be kell mutatnom a feleségemnek.

Az a jószándéku ember, akit ilyen boldoggá tesz Beeskereknek csak a pusztai említése,

Vass Sándor, a rockhesteri zeneakadémia kiváló tanára

és az Egyesült Államok egyik legkitűnőbb zongoraművésze. Felesége Marek Böske itt nevelkedett a híres Messinger-tanítványban, ahonnan már számos volt növendék indult el nagy karrier útjára, vagy legalább is irigylésre méltóan — férjhez.

Ugyancsak a rockhesteri zeneakadémia tanári székében találjuk meg a világ egyik legkiválóbb orgonaművészt, a csodás tehetségű

Olcsón és jól vásárolhat bútort, ottománt, vashűtort és az összes lakasberendezési cikkeket az ujonnan nyílt

„NAMEŠTAJ“ A. Hodoványi

Noviszád, Jevrejszka ulica 4 szám alatti bútort üzletben. Olcsó árak! Nagy választék! Előrendű kivittel! Kedvező feltételek

Antalffy Zsiross Dezsőt,

aki már becskerekai gimnazista korában részben Herr Ödön néhai tanár, részben pedig Rippka Imre mostani zenetanár irányítása mellett a becskerekai piarista templomban egész miséket játszott végig az orgonán. Ma miniszteri fizetése és világhíre van, de azért szívesen gondol vissza a nyűtt vidéki orgonára, amelyen először szólaltatta meg a halhatatlan Beethoven „Missa Solemnis“-jét. A nagy orgonaművész fia Antalffy Zsiross Mihály volt megyei főszámvevőnek és unokaöccse Antalffy Zsiross Lajos volt becskerekai törvényszéki elnöknek.

(Vége következik)

A szuboticei városi takarékpénztár kifizette a Völgyi család életbenmaradt tagjainak megítélt 64.700 dinár kártérítési összeget

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Szubotícán néhány évvel ezelőtt történt halálosvégű gázölés ügyében a Völgyi-család életbenmaradt tagjai kártérítési pert indítottak Szubotica város ellen és ezzel kapcsolatban dr. Kovács Károly szuboticei ügyvéd, a Völgyi család jogi meghatalmazottja — miután a család a kártérítési pert két jogerősen kimondott ítélettel megnyerte — végrehajtást vezetett a szuboticei városi adóhivatalban.

Mint jelentettük Vukics Franja szuboticei polgármester közbenjárására a végrehajtási eljárást tegnap délelőtt tíz óráig elhalasztották.

Tegnap délután dr. Kovács Károly megjelent Vukics Franja polgármesterhelyettesnél, aki nyomban utasította a városi takarékpénztár igazgatóságát a Völgyi család 64.700 dinár kártérítési követelésének azonnali kifizetésére. A városi takarékpénztár a polgármesterhelyettes rendeletére azonnal ki fizette dr. Kovács Károly ügyvédnek a Völgyi család követelését.

A becskerekai leánypolgári iskola további fenntartása gazdaságosabb mint az elemi iskolák nyolc osztályra való kibővítése

Becskeréről jelentik: A becskerekai polgári leányiskola megszüntetésével kapcsolatban a becskerekai városi tanács értekezletet tartott, amelyen a tanári kar egyik tagja a polgári leányiskola további fenntartása mellett nyilatkozott. Beszédében kifejtette, hogy a leánypolgári iskola további fenntartása semmiféle újabb terhet nem jelentene a városra nézve, mert mindössze csak nyilatkozatott kellene tenni a városi tanácsnak arra, hogy az iskola fenntartásának költségeit továbbra is viseli. Ez még mindig nem kerülne annyiba, mint az elemi iskolák nyolc osztályra való kibővítése, mert abban az esetben az állam kötelezne lenne a tanítóknak lakbért és fűtési segélyt is fizetni. Becskereken most érdeklődéssel várják, hogy a városi tanács milyen döntést hoz a leánypolgári iskola ügyében.

Február 6-án
este n a g y

**műsoros
táncestét**

rendez a NAK
a Szloboda-
szálloda nagytermében

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

Véres gyilkosság a beográdi ingyenkenyér egyik segélytelepén

Miközben bátyja védelmére kelt, a kenyérutalványra várakozó szegények közül ismeretlen tettes leszurt egy beográdi lakatost

Beográdból jelentik: Megrendítő és véres gyilkosság játszódott le tegnap a kora reggeli órákban a beográdi Vojvoda Gligora uccában, az Ingyenkenyér egyesület egyik segélyzötelepén. A kenyérutalványokra várakozó tömeg türelmetlenségében megtámadta az utalványkiosztót s mikor annak bátyja öccse védelmére kelt, egy ismeretlen tettes leszurta. A borzalmas gyilkosság részletei a következők:

A beográdi Gligora ucca 17. szám alatt van az Ingyenkenyér egyesület egyik segélyzö telepe, amelyet Rákies Vitomir huszonhatéves fiatalember vezet. Rákies Vitomir a segélyzötelep mellett együtt lakott bátyjával, Rákies Sztóján lakatossal. Vitomirnak az volt a feladata, hogy minden reggel hat óra tájban a segélyreszoruló szegények között kioszssa az Ingyenkenyér utalványait, amelyekre a szegények az egyik közeli péküzletben teljesen ingyen kaphattak. Minden reggel mintegy kétszáz főnyi tömeg várakozott a kenyérutalványokra, de csak nyolevan utalványt adtak ki, mert az egyesület csak ennyi adag kenyeret adhatott. Eddig nem is történt a telepen semmi incidens és aki nem kapott utalványt, az békén otthagya a segélyzötelepet.

Tegnap reggel már a kora hajnali órákban nagy tömeg gyűlt egybe a segélyzö-

telep előtt s

már valamivel öt óra után felszólították Rákies Vitomir, hogy adja ki az utalványt. Rákies Vitomir kijelentette, hogy még nincs utalványa és csak reggel hét óra felé kezdheti meg a kiosztást.

Mikor Rákies a tömeget otthagya és visszament az udvarra, észrevette, hogy három — négy csavargókülsejű alak átugrik a kerítésen és feléje halad. Ezek közül az egyik téglával támadt rá Vitomirra és kenyérutalványt követelt tőle. Rákies Vitomir segítségért kiáltott, mire előrohant Sztóján, aki látva bátyja szorongatott helyzetét, felszólította a támadkat, hogy takarodjanak el.

Ezek azonban hirtelen rárohantak és közülök az egyik kést rántott elő és azt markolatig Sztóján mellébe dőlte. A szerencsétlen fiatalember vérebeborultan rogyott a földre és csakhamar kiszivedett. A támadók, látva, hogy mit eseltek, elmenekültek.

A beográdi rendőrség a gyilkosság után nyomban szigorú nyomozást indított a támadók kézrekerítésére, de eddig csak egy Karies Tahim nevű munkást sikerült elfogni, aki a verekezésben résztvett, de kijelentette, hogy a gyilkost nem ismeri. A rendőrség most keresi a tettest.

Hatszor fejbeszurta, azután doronggal leütötte régi haragosát egy sztárisziváci dohánycsempész

Véres támadás a szivác-kulai országúton — A megtámadott Milovanoc Cveta a halállal vívódik

Szomborból jelentik: Véres merénylet történt tegnapelőtt a sztáriszivác-kulai országúton. Milovanov Cveta sztárisziváci gazda, aki dohánycsempészéssel is szokott foglalkozni, kocsiján Feketics felé tartott, amikor nem messze Szivác-tól hirtelen eléje ugrott Kueurszki Péro dohánycsempész, aki Milovanov régi versenytársa és haragosa és megállásra szólította fel. Kueurszki a lovakat lefogta, majd amikor a kocsi megállt, rátámadt régi haragosára és kést rántva elő,

Milovanovot hatszor egymásután fejbe-

szurta, majd amikor a szerencsétlen ember vérebeborulva az utra esett, egy hatalmas vasdoronggal még le is ütötte.

A merénylet ezután elrohant és áldozatát vérbefagyva az országúton hagyta. Milovanovot a járókelők találták meg és beszállították Szivácra, ahonnan a szombori kórházba vitték. Milovanovnak még volt annyi ereje, hogy támadóját megnevezze és a csendőrségnek hamarosan sikerült is Kueurszkit elfognia. Milovanov a szombori kórházban a halállal vívódik.

Vasvillával súlyosan megsebesített egy asszonyt egy szuboticei munkás, mert vízzel lelocsolták a gyermekét

A bíróság két hónapra ítélte a verekedőt

A szuboticei törvényszék Radovics tanácsa két napon át tárgyalta Lesztovics László 28 éves szuboticei géplakatos bűnügyét, aki a múlt évben május elsején vasvillával úgy megütötte Fábán Ferencé szuboticei hal-árus asszonyt, hogy annak eltört az alsó álkapcsa és súlyos sérüléseket szenvedett. A tárgyaláson a vádlott előadta, hogy hosszú idő óta haragos viszonyban volt Fábánnéval és annak apjával Pölhe Ferencel, aki május elsején egy hordó halat szállított haza. Az uccán a gyermekek a hordó köré gyűltek és nézték a halat, mire Pölhe leöntötte őket vízzel. Emiatt vita támadt közöttük, tégladarabokkal dobálták őt, majd pedig Pölhéné karot ragadott és ellene támadt. A vádlottnak egy

vasvillát hozott oda a felesége, hogy védekezhessenek, közben azonban Fábánné egy halászhálót borított a fejére. Kellemetlen helyzetében hadonászott a vasvillával és közben véletlenül megütötte Fábánnéét.

A bíróság több tanut kihallgatott, majd bűnösnek mondta ki Lesztovicsot és két havi börtömmre ítélte.

Fakereskedés, majdnem Noviszd központjában, irodaépülettel, fűszerrel, istállóval és elektromos árammal

keres társat

vagy bérbeadó vagy eladó. Ajánlatokat „Drvara” jellegével a kibdóhivatal továbbít. 365

A becskerekeli törvényszék két hónapi fogházra ítélte egy tekintélyes uzdini gazdálkodót, aki nemlétező búzát adott el

A gazdálkodó autón bejárta Bánát több községét, végül haza hajtatott és faképnél hagyta a soffört, aki a megtett utért 5000 dinárt kért

Becskekről jelentik: A becskerekeli törvényszék büntetőtanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Lukuleszku Jován tekintélyes uzdini gazdálkodó ügyét, aki 1929 márciusában bér autón bejárta bánátot és több helyen nemlétező búzát adott el, a szállításra előlegeket vett fel.

A gazdálkodó annakidején felkereste a becskerekeli Strasser és König gabonakereskedő céget és 10 métermázsas búzát ajánlott fel megvételre. A búzát megvették és a vételárból 4000 dinárt előre le is fizettek neki. Ezután autót fogadott és Kraljevicevóra hajtatott, ahol 200 métermázsas búzát adott el, azonban itt csak 2000 dinárt kapott. A berautón ezután bejárta egész Bánát területét és hasonló üzleteket kötött.

Lukuleszku végül is hazahajtatott Uzdinba. Itt egy ház előtt megállította a kocsit és megkérdezte Radovánovics Zsiva soffört, hogy mennyivel tartozik neki az utért. A sofför azt felelte, hogy a megtett ut ára 5000 dinár. Erre Lukuleszku leszállt az autóról és miután meghagyta a sofförnek, hogy várjon reá, bement a házba, ahonnan azonban többé nem került elő. A sofför végre is megunt a várakozást és utána ment. Itt derült ki, hogy a gazdálkodó ezalatt a kerteken keresztül megszökött.

A tegnapi megtartott tárgyaláson Lukuleszku azzal védekezett, hogy tettét azért követte el, mert szüleitől nem kapott pénzt, édesapja kidobta házából és nem tudott mielőbb megélni. A sofförnek azért nem fizette ki a viteldíjat, mert olyan lelkiállapotban volt, hogy azt sem tudta, mit cselekszik.

A bíróság Lukuleszku két hónapi fogházra ítélte, a büntetés kitöltését azonban egy évre felfüggesztette a bíróság azzal a feltétellel, hogy ez idő alatt a gazdálkodó a felvett pénzt a károsultaknak visszafizeti.

TÖZSDEZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10.11—10.19, Prága 57.80—58.20, Berlin 7.43—7.45, London 195.

Zürich. Beograd 9.10, Páris 2018.25, London 1760, Newyork 512.10, Brüsszel 71.45, Milánó 25.775, Madrid 42.70, Amsterdam 206.35, Berlin 121.10, Szófia 3.70, Prága 15.18, Varsó 57.50, Bukarest 3.08.

Winipeg. Irányzat: Alig tartott. Buza március 62.25, május 63.50, július 65.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza március 5 sh 1.50, május 5 sh 4.125, július 5 sh 6.375.

Noviszádi terménytőzsde. Hivatalos bazaarlisták vételárai január havára. Tisza I. Bácskogr distéig 80 kg 1% uszály 175, Tisza II. Zsabalj-Titel 80 kg 1% uszály 173, Bega 80 kg 2% uszály 172, Bánát 79 kg 2% uszály 170, Bácska 78 kg 2% uszály 169, Tiszai csatorna Kulánál és Kulánál 80 kg 2% uszály 172, Dunai csatorna Crvenkál 79 kg 2% uszály 168, Szerbiai, Duna 77 kg 2% uszály 165, Szerémi 78 kg 2% uszály 168, Szerbiai—Száva, Boszniai—Száva 77 kg 2% uszály 164, Felsőbácska 80 kg 1% vagon 170, Szombor és Alsó bácska 79 kg 2% vagon 165, Bánát 79 kg 2% vagon 165, Szerbiai fővonal Csuprijáig 77 kg 2% vagon 160, Szerbiai fővonal Paracsintól délre 78 kg 2% vagon 160, Kumanovó 77 kg 2% vagon 160, Koszovó 75 kg 4% vagon 160, Szerém, Szlovénia és Horvátország 78 kg 2% vagon 160.

Rozs 150—155, árpa 63—64 kg 122.50—127.50, tavaszi árpa 67—68 kg 150—160, zab 125—130, tengeri bácskai gar. min. 66—68.50, Szombor környéki 68.50—71, bácskai márc.-máj. 80—82.50, bánáti gar. min. 65—67, szerémi gar. min. 68.50—71,

Hírek

1932
Január
24
VASÁRNAP

Friedrich István Beogradban akarja folytatni közeledési tárgyalásait

Budapestről jelentik: Friedrich István volt magyar miniszterelnök, aki legutóbb, mint ismeretes, Csehszlovákiában folytatott közeledési tárgyalásokat s eközben Benes-sel is tanácskozott, tegnap egyik lap munkatársának kijelentette, hogy legközelebb Beogradba utazik, ahol hasonló tárgyalásokat kíván folytatni. Friedrich a beográdi tárgyalások után ismét Csehszlovákiába megy a közeledés kiépítésére.

A pénzügyminiszter helyettese

Beogradból jelenti az Avala: Öfelsége a király dr. Szrszkics Milán belügyminisztert bízta meg a pénzügyminiszter helyettesével, miután Gyorgyevics Milán pénzügyminiszter egy ideig külföldön fog tartózkodni.

— Huszonöt éves papi jubileum. Minden ünneplés mellőzésével töltötte be áldozópap-ságának huszonötödik évét Csizovszky István, a sztáribecseji alsóvárosi hitközség plébánosa. Csizovszky plébános tizenegy éve áll a sztáribecseji alsóvárosi hívek élén s fáradhatatlan eredményes munkásságával nemcsak híveinek, de a város egész lakosságának osztatlan megbecsülését vívta ki magának.

— Beograd: Somogy—Jugoszlávia 4:2 (3:1). Kevésszámú közönség előtt szép játékkal győzött a kaposvári csapat az igen jól játszó Jugoszlávia ellen.

— Sztári és Novibecsej között megindult a hajójárat. A „Tomisláv” helyi érdekű személyszállító hajó e hó 19-én megkezdte útját Sztári és Novibecsej között.

— A sztáribecseji Első Temetkezési Egyesület módosította alapszabályait. A sztáribecseji Első Temetkezési Egyesület évi rendes közgyűlésén a tagok nagy többségének kívánságára módosították az egyesület alapszabályait annyiban, hogy a tagok ezután minden haláleset után másfél dinárt fizetnek 500 halálesetig, azután a fizetés meg szűnik, viszont halálozás esetén a család 1000 dinárt fog kapni. A közgyűlésen megválasztották az egyesület új tisztikarát is.

szerémi gar. min. sidi paritásban 71—73, szerémi márc.-máj. 80—82.50, bácskai száritott 76—78, szerémi száritott 76—78, sidi paritásban 79—80, buza-liszt bácskai és bánáti állomás nullás gg és g 360—360, kettős 340—360, ötös 305—310, hatos 250—265, hetes 190—200, nyolcas 122.50—127.50, buza-korpa jutazásokban 85—90, bánáti 80—85, fehér-bab 2 százalékos, zsák nélkül 187.50—192.50, burgonya szlovéniai fehér 97.50—102.50, szlovéniai rózsas 127.50—132.50, fehér szlovéniai 94—96.

Irányzat: Változatlan.
Forgalom: 31 vagon.

Közismert nagykereskedő keres Noviszádon

uccai helyiséget,

jó kirakatokkal. Csak a szorosán vett központ, lehetőleg a Boulevard Kraljica Marije jöhet figyelembe. Részletes írásbeli ajánlatokat, lehetőleg tervrajzzal, sürgősen kér: Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9. Jelge: 29274 sz. 326

A sztáribecseji iparosok is az önálló iparkamara mellett foglaltak állást

Az országos iparosnap alkalmával a sztáribecseji iparosok is széleskörű értekezletet tartottak az ipartestületben Bakics Mita építész elnöke alatt. Örömmel üdvözölték az egységes ipartörvény meghozatalát és felolvasták az országos iparos szövetség referátumát. Kijelentették az értekezlet alkalmával, hogy ellene vannak az egységes kereskedelmi—ipari kamarának annál is inkább, mert a kereskedők és iparosok érdekei igen sokszor ellentétesek. Megállapították, hogy a noviszádi kamara iparos szakosztályának a közös kamara mellett szervező tagjai csupán személyes meggyőződésből, de nem megbízóik, azaz az egyes ipartestületek véleménye alapján szavaztak. A sztáribecseji ipartestület az iparosnappal kapcsolatban e hó 24-én műsoros iparosestélyt rendez, melyen a szerb iparos dalárda, a polgári magyar dalkör és az iparosifjúság műkedvelői fognak szerepelni. Az est a katolikus iparos legényegylet nagytermében lesz megtartva esti fél 9 órai kezdettel. Az est tiszta jövedelmét az elagott iparosok javára fogják fordítani.

— A noviszádi telepi gazdakör dísznótóros vacsorája. A noviszádi telepi olvasó és gazdakör ma este a Herbst-féle vendéglőben dísznótóros vacsorát rendez. Vacso-ra után tánc lesz.

A Szand—Villanytelep mérkőzés bevételét is jótékony célra fordítják. Ma délután — mint ismeretes — két barátságos mérkőzés lesz Szubotican. A Bácska az SzMTC-vel mérkőzik, a Szand pedig a Villanytelep csapatával. Mind a két mérkőzés bevételét a munkanélküliek felszólására fordítják.

MANZ ANDRÁS, volt Iloki vendéglős, tisztelettel értesíti a nagye demü közönséget, hogy a mai napon átvette Noviszádon a róm.kat. templommal szemben levő

„MÜNCHEN SÖRCSARNOKOT“

— Ötven ebéd a szegény gyermekeknek. Dr. Gombos Dezső sztáribecseji földbirtokos vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül kiválasztandó ötven szegény iskolásgyermekeknek egy hónapon keresztül ebédet ad.

— Villatulajdonos, tőkepénzes álkoldusok kéregetnek Budapest uccáin. Budapestről jelentik: Budapest területén több napon át koldus-razziát tartottak. Tegnap 214 engedély nélkül kéregető koldust szállítottak atolonházba. Érdekes, hogy az előállított álkoldusok között van egy házaspár, amelynek vidéken villája van és ötezer pengős takarékbetétkönyvet találtak náluk.

— Megalakult az állami filmipari központ. Beogradból jelentik: A november 5-én életbelépett filmipari törvény értelmében tegnap megalakult az állami filmipari központ Beogradban. A filmipari központ tagjai: Marianovics Milan a központi sajtóiroda főnöke, Matkovics Dobrica belügyi segédminiszter, a szociálpolitikai miniszter megbízottja, dr. Mihajlovics Cedomir, a közoktatásügyi miniszter megbízottja, Gyorgyevics Dragoszlav osztályfőnök, a kereskedelmi miniszteré, dr. Csok Ivan, továbbá dr. Aranitzki Sasa a jugoszláviai mozgalajdonosok szövetségének elnöke és Grubics Dusan, a jugoszláv filmgyárosok szövetségének elnöke.

Az APOLLOBAN, hétfőtől kezdve

Egy sikerült detektív tonfilm

Az ellopott Madonna

(Das gestohlene Gesicht)

Főszereplők: Hans Otto, Lequis Edith Edwards, Friedl Haerlin, Max Adalbert

— Időjárás. (A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése.) A Tengeremléken derült, az ország belsejében mindenhol borús és ködös idő volt. A hőmérséklet a tengeremléken és az ország déli részein emelkedett, a többi területeken nem változott, a minimum Plevlyen —13 fok, a maximum Mosztáron plusz 14 fok volt. Noviszádon tegnap délben —3 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás. Hideg, borús és ködös idő várható, helyenként kevés hóval, az ország belsejében fagy.

— Noviszádon a héten városi közgyűlés lesz. Noviszád város képviselőtestülete a héten közgyűlést tart, amelyen több fontos ügyet tárgyalnak. A városi tanács tegnap délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyen a közgyűlés tárgysorozatával foglalkozott.

Január 27-én jön

Ronny

Nagy Kató - Willy Fritsch

— Városközi táncversenyt rendeznek az országban. A jugoszláviai táncmesterek körében a legutóbbi hetekben az az eszme vetődött fel, hogy az idei szezonban városközi országos táncversenyt rendeznek. A táncversenyt vagy Beogradban, vagy Noviszádon fogják megtartani és arra minden táncmesternek a maga tánciskolájának növendékei közül egy-egy párt van joga kiküldeni. A noviszádi Nemes-féle tánciskola szintén résztvesz ezen a városközi versenyen és Nemes Károly táncosnár már a ma esti tánciskolai órán megkezdi a párok kiválogatását.

— A vasuti alkalmazottak katonáskodásának idejét hivatalos szabadságnak minősítik. Beogradból jelentik: A hivatalos lapban tegnap jelent meg annak a híre, hogy a központi vasutigazgatóság rendelete szerint a jövőben a vasuti alkalmazottak katonai szolgálatának idejét hivatalos szabadságnak minősítik.

— Három földműves halálúsaja a Száván. Zagrebből jelentik: Tegnapelőtt délután öt órakor Jaruna községnél három földműves esónakon át akart kelni a zajló Száván a folyó tulsó partjára. A esónak azonban nekiütközött egy uszó jégtáblának és felfordult és a három földműves a folyóba esett. A partról többen látták a földművesek halálúsáját és segítségükre siettek. Kettőt közülük sikerült élve kimenteni, a harmadik azonban már halott volt, mire a partra hozták. A kimentettek állapotja is életveszélyes.

Tűzifa, kocsz, kőszén
legelőcsőbb és legjobb
Vinkovics falelepén Noviszád, Futoski put (korház mellett). Telefon 22-57

— Két holttestet találtak a Kralja Aleksandra csatorna noviszádi torkolatánál. Tegnap délelőtt a Kralja Aleksandra csatorna torkolatánál egy nő holttestét dobta partra a víz. A kiszállott rendőri bizottság megállapította, hogy a holttest 60—65 év körüli nőé, akin asztrahán imitációs kabát, hócipő volt. Kezein aranygyűrűk voltak. Valószínű, hogy a nő baleset áldozata. Személyazonosságát a rendőrség még nem állapította meg, mert sem Noviszádon, sem a környéken nem jelentették be ilyen koru nő eltűnését. — Ugyancsak a Kralja Aleksandra csatorna torkolatánál egy 10 hónapos csecsemő holttestét is partravetette a víz. Miután a csecsemő bizonyosan bűntény áldozata, a rendőrség megindította ez ügyben a vizsgálatot.

— Reinhardt színészek Noviszádon. A Reinhardt színészek egy része, Moissival az élükön február 5-én az Ingenkenyer egylet rendezésében Noviszádon fognak vendégszerpelni. Jegyek erre az előadásra már előjegyezhetők Kohn Gyula Jézsef kereskedésében, a Szlávia könyvkereskedésben és a Lipkovics trafikban.

— A szuboticeai ipartestület delegátusai a szlavonbródi iparoskonferencián. A szuboticeai ipartestület vezetősége pénteken este ülést tartott, amelyen egyhanguan az önálló iparoskamara megalakítása mellett foglaltak állást. Az ipartestület Presics Kálmán elnököt és Gavrilov Gyurica alelnököt delegálta a mai szlavonbródi iparoskonferenciára. A szuboticeai ipartestület delegátusai megbízást kaptak, hogy a konferencián hathatósan képviseljék a szuboticeai iparosok álláspontját.

— Február 2-án megismétlik a szuboticeai Népkörben a kabaréelőadást. A szuboticeai Népkörben február másodikán közki-vánatra megismétlik a január 17-iki nagy-sikerű kabaréelőadást, amelyet Szabó Marci rendezett. A kabaré keretében a legnépszerűbb szuboticeai színészek és műkedvelők szerepelnek.

A legnagyobb filmoperett

Ronny

jön jan. 27-én az APOLLOBAN

— Revolver, vagy aprópénz. A szuboticeai járásbírósgon Jovanovics Predrag büntetőbíró tegnap tárgyalta Balázspiri Menyhértné szuboticeai asszony bűnügyét, akit könnyű testi sértés vétségével vádolt az ügyészség. A múlt év január 26-án a Palicsról Szuboticeára induló villamoson utazott Kádár Éva szuboticeai asszony, ugyancsak a villamoson utazott Balázspiri Menyhértné régi haragosa is. A villamoson szóváltás támadt a két asszony között, majd civakodni kezdtek, egy őrizetlen pillanatban Balázspiri Menyhértné kihuzta zsebéből revolvért, avval olyan súlyosan vágta fejbe Kádár Évát, hogy az eszméletét veszítette. A tárgyaláson Balázspiri Menyhértné azzal védekezett, hogy Kádár Éva szidalmazta őt, majd lehuza válláról a kendőjét, mire ő zselkedőjébe kötött aprópénzzel és nem revolverrel ütötte fejbe. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte a harcias asszonyt.

— Ismét egy kiskorukból álló betörő bandát fogott el a szuboticeai rendőrség. A szuboticeai rendőrség letartóztatott három kiskorú inasfiút, akik december elején betörték a Medjanszki Mita vaskereskedő cég mütrágyagyár melletti raktárába és 7000 dinár értékű cinket és szerszámokat loptak. A betörők ezenkívül behatoltak Návai Antalné házába, amikor az idős asszony nem volt otthon és konyhafelszereléseket zsákmányoltak. A kiskorú betörőket beszállították a bíróság fogházába és a vizsgálóbíró elrendelte ellenük a vizsgálati fogságot.

— Ma tartja évi közgyűlését a noviszádi Hadastyán Egylet. A noviszádi Hadastyán Egylet ezton is értesíti tagjait, hogy ezidei rendes évi közgyűlését vasárnap, január 24-én délután három órakor tartja a Magyar ucai Trombitás vendéglőben.

— A sztárbecseji ipartestület mulatsága. A sztárbecseji ipartestület ma este fél kilenc órai kezdettel a római katolikus iparos legényegylet nagytermében a szerb iparos Dalkör, a polgári magyar dalkör és az iparos ifjúság közreműködésével iparos mulatságot rendez az alábbi műsorral: 1. Borjana Borjanka, éneklő a szerb iparos dalárda. 2. Demény D.: Szerenád, éneklő a polgári magyar dalkör. 3. Iparos legényegylet műkedvelő zenekara. 4. Monolog. 5. Fekete sütemény, táncduett, éneklő. 6. Petőfi-Arany: Nem nézek én, éneklő a polgári magyar dalkör. 7. Iparos legényegylet műkedvelő zenekara. 8. Mornarska pesma, éneklő a szerb iparos dalárda. 9. Aktuális strófák. 10. Petőfi-Arany: Falu végén kurta kocsmá, éneklő a polgári magyar dalkör. 11. Iparos legényegylet műkedvelő zenekara. 12. Bomba, egy felvonásos szindarab, előadja a magyar iparos ifjúság műkedvelő gárdája. Műsor után tánc. Helyárak: Első hely 15 dinár, második hely 10 dinár, harmadik hely 8 dinár, állóhely 5 dinár.

— Meghalt a szombori karmeliták legidősebb laikustestvére. A szombori karmelita rendháznak gyásza van, meghalt Zavadszki Sándor, a szombori karmeliták laikustestvére. Temetését tegnap délután három órakor tartották meg és az elhunyt laikustestvért hatalmas néptömeg kísérte utolsó útjára. Zavadszki a szombori karmelita rendház legidősebb tagja volt.

Barsi László, a kiváló magyar középtávú futó elutazott Amerikába. Az amerikai atlétaszövetség meghívására Barsi László, a BBTE bajnok középtávú futója tegnap elutazott Budapestről, Amerika felé. Az amerikai szövetség eddig csak a német Peltzert és a francia Martint hívta meg, Barsi meghívása így nagy kitüntetésnek számít. Barsi első amerikai startja február 6-án lesz, ezután valószínűleg még két versenyen indul, február 22-én pedig elindul Amerika 600 yardos fedettpálya bajnokságában. Trénere szerint Barsi kitűnő formában van.

KÁLMÁN IMRE

első eredeti tonfilmoperettje

Ronny

Nagy Kató és Willy Fritschcel
e hó 27-én az APOLLOBAN

Bíróküldés a mai noviszádi mérkőzésekre. Mácva—Rádnieski: Csajági (helyettese Rossier), NAK komb.—Rádnieski komb.: Milnovics.

— Aki emlékszik az 1848-as forradalomra. Vrbászról jelentik: Iszakov Joco sztárvrbászi földműves e hó 22-én ülte meg 99. születésnapját. A mathuzsalemi kort ért agastyán teljes birtokában van halló és látóképességének és munkatársunknak kijelentette, hogy még sokáig akar élni. Iszakov Joco tisztán emlékezik a 48-as forradalom eseményeire és sokszor látta a később Aradon kivégzett Perczel Mór tábornokot, aki 48-ban három hónapig Vrbászson tartotta főhadiszállását. Az öreg Iszakov Joco annak köszönheti hosszú életét, hogy mindig jól evett és ivott.

— Rágalmazásért hétnapi fogház. A szuboticeai járásbírósgon Jovanovics Predrag büntető bíróság tegnap tárgyalta Stukulyac Joco és János szuboticeai földművesek ügyét, akik nővérükről Stukulyac Rózáról azt a hírt terjesztették, hogy ő lapta el Kovács József szuboticeai gazdálkodó pénztárcáját. A bíróság a két rágalmazó testvért hét-hét napi elzárásra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

ODEON, jan. 22-24

E. A. Dupont hatalmas műve

Salto Mortale

Német cirkuszattrakció. ANNA STEN orosz művésznő mesteri kreációja. Fényes rendezés, nyaktörő akrobataműtárványok, elsőrendű játék, ez — „Salto Mortale”. Kiegészítő: A legújabb FOX JOURNAL. Kezdet: 5, 7, 9 órakor

Szívbetegnek és érlelmeszedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A noviszádi Filharmonia zenebarátok egyesülete vasárnap délután a Szloboda nagytermében műsoros teadélutánat rendez, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A teadélután kezdete négy óra. Ugyan csak vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor a Filharmonia a Winkle nagytermében tartja meg ingyenes népszerű hangversenyt, amelyen mindenkit szívesen látnak. A teadélután beléptéje 10 dinár.

Februárban kezdi meg előadásait a noviszádi Szerb Nemzeti Színház. A noviszádi Szerb Nemzeti Színház tegnap plakátokon jelentette be, hogy február folyamán a Habag nagytermében megkezdik előadásait. A színház igazgatója, dr. Petrovics Ljubomir, gárdája pedig a noviszádiak előtt jól ismert színészgárda. A színház műsorán a legkitűnőbb bel- és külföldi színművek szerepelnek és a színház operettekét is előad. A színház repertoárját később még részletesen fogjuk ismertetni.

Orvosi hír. Dr. Wágner István orvos átvette Dr. Leitner Benő rendelőjét és rendel napon a d. e. 8-11 ig és délután 3-6 ig Noviszád, Futaki ut 27 szám alatt.

A noviszádi önkéntes tűzoltók bálja. A noviszádi önkéntes tűzoltó testület február 7-én, vasárnap este tartja meg tombolával egybekötött nagy bálját a noviszádi Szloboda szálló nagytermében. A tánczenét a katonazenekar szolgálja. A tűzoltóbál este nyolc órakor kezdődik. Beléptéje 10 dinár.

NEMES tánciskolájában

Vasárnap 24-én, táncversenyyel egybekötött Farsangi-est. Nevezési díj nincs. Beléptéje 7-10 dinár.
Január 31-én, vasárnap nagy Maszka est

Rádiótechnikai tanfolyamokat rendez a noviszádi rádióklub. A noviszádi rádióklub vezetősége tegnapelőtt tartotta meg plenáris ülését, amelyen Mitrovics Zsivan nyugalmozott hadosztálytábornok, a klub elnöke elnökelt. Az ülésen dr. Kapamadzsija Zsarko titkár bejelentette az igazgatóbizottság részletes jelentését a klub eddigi működéséről, azután pedig a napi ügyek tárgyalására értek át. Dr. Kapamadzsija javaslatára elhatározták, hogy a rádióklub a közeljövőben rádiótechnikai tanfolyamot rendez, amelyen a rádióamatőröket a rádiókészülékek konstrukciójával fogják megismertetni és utasításokat adnak nekik, hogy a kisebb hibákat, zörejeket stb. hogyan lehet hamarosan megszüntetni. A rádiótanfolyam iránt a noviszádi rádióelőfizetők körében nagy érdeklődés nyilvánul meg.

TÚZIFA, SZÉN, KOKSZ

a legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett 5361
Ludwig Hubert i Sin Vel. Liman. Telefon 25 47

Patkoló iskola nyílik meg Noviszádon. Február 1-én nyílik meg Noviszádon a dumabánsági patkoló iskola. Ugyan az napról kezdve a báni közigazgatástól jóváhagyott áron megkezdik magánszemélyek lovainak és ökreinek patkolását. Az iskolában egészséges és beteg patásállatokat is patkolnak. A modernul berendezett iskolát állatorvosok vezetik.

Horgos község adománya a szegényeknek. Horgos község vezetősége egy régi határozat alapján tegnap délelőtt ötven métermáza tüzfát osztott ki a község szegényei között.

Szerencsétlenség korecsolyázás közben. Vrbászról jelentik: Csütörtökön Iszakov Szmiljana másodikos gimnazista leány a jégpályán oly szerencsétlenül esett el, hogy bal lábát törte. A szerencsétlen kisleányt házi kezelésben tartják.

Felolvasás a vrbászi kaszinóban. Csütörtökön este Dietz Henrik tanító tartott kitűnő humorral fűszerezett felolvasást a novivrbászi kaszinóban. Vasárnap este ugyanott Weimann Péter református lelkész tart felolvasást.

Okirathamisításért hat hónapra ítélték egy könnyelőt

A szuboticei törvényszék Radovics tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Hubert Dezső hatvanéves szuboticei magántisztviselő bűnügyét, akit közokirathamisítással vádol az ügyészség, mert 1923-ban, mint a Krszties és Sztójadinovics vámpeditőr cég tisztviselője a fuverleveleken meghamisította a kiadási tételeket és ezzel jogtalan uton pénzhez jutott.

A tárgyaláson a vádlott tagadta a vádat és kijelentette, hogy semmiféle hamisítást nem követett el, csak a tényleges kiadásokat jegyezte fel a fuverlevelekre. Sztójadinovics Borivoj pénzügyminiszteri főtitkár, volt szuboticei vámpeditőr ezzel szemben elmondta, hogy Hubert hosszú időn át folytatta a visszaéléseket és csaknem öt juttatta a vádlottak padjára, mert ő volt a felelős a szállítókkal szemben az elszámolásért.

A bíróság hat hónapi börtönrre és 1 évi hivatalvesztésre ítélte Hubertot. A vádlott az ítélet kimondása ellen felebbezett és revíziót kért, az államügyész pedig három napon belül jelenti be esetleges felebbezést.

Conrad Veidt legújabb szerepében, a Rasputin filmben, amelyben a címszerepet játssza. A filmet a múlt héten mutatták be Berlinben nagy sikerrel.

A noviszádi gimnázium Szent Száva ünnepélye. A Kraly Alekszandar noviszádi gimnázium tanári kara és növendékei január 27-én tartják meg 54. Szent Száva ünnepélyüket. Délelőtt 11 órakor iskolai ünnepély lesz a gimnázium dísztermében, este fél kilenc órai kezdettel pedig hangverseny a Szloboda szálló nagytermében. Hangverseny után tánc lesz.

Szijómi ikrei születtek egy hindu nőnek. Londonból jelentik: A délafrikai Durbanban egy hindu nőnek szijómi ikrei születtek. A csecsemők testalkata teljesen rendes, csak a háttól a nyakig összenöttek. Egyébként két fejük és két pár végtagjuk van.

Hirtelen halál. Csobics Dusan beszkai görögkeleti plébános a noviszádi fürdőben gyógykezelés alatt álló felesége látogatására három nap előtt Noviszádra érkezett. Tegnap éjjel Csobics Dusan hirtelen rosszul lett és mielőtt még orvosi segítség érkezett volna, meghalt. Az orvosi bizottság megállapítása szerint Csobics Dusan szívizélhűdés érte. Holttestét Beszkára szállították és ott helyezik örök nyugalomra.

Egyetlen jó és legolcsóbb kőszén a

TRIFALI SZÉN

Ára 48- Din.

Egyedárusítás: „LIGNUM”, 144
BRAĆA POPOVIĆ, Noviszád, Strand ut. Tel. 25-85

Fűzőket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer J. és Fia, Novi Sad.

AZ OJSÁG

Nagy Imre vicclapja

Az egyetlen magyar humoros hetilap legújabb számában olvassuk:

Kohn meglátogat valakit a Lípótmezőn. Amint mendégél az orvossal, aki őt kalauzolja, egymásután mennek el mellettük a különféle örültek. Kohn csak nézi őket szótlanul.

Egyszer csak elrohan mellettük egy ember: egy echt örült. Habzik a szája, összeborzolt a haja és mindig csak ezt kiabálja:

— Megölöm az anyósomat!... Megölöm az anyósomat!

Kohn megfogja az orvos karját:

— Doktorlében, hogy kerül ez a bolondok közé?

Arisztid gróf ebédre hivatalos Tasziló grófékhoz. Már indulni akar, amidőn hirtelen elkezd zuhogni az eső. Csenget az inasnak, hogy elküldje őt Taszilóékhoz egy üzenettel, mely szerint a rossz idő miatt nem mehet el az ebédre. Az inas azonban nincs otthon, Arisztid tehát felveszi kabátját és maga megy el.

Mikor belép Taszilóék szalonjába és a háziasszony ülésel kínálja meg, Arisztid így szól:

— Kiszáhand, nem ülök le, méltóságos asszonyom, csak azécht jöttem, hogy bejelentsem, hogy kénytelen voltam voltam otthonmaradni.

Kohn csúnyán elverte a feleségét. Az asszony feljelentést tett ellene.

— Hogy merre megütni a feleségét — förmédt rá a rendőrtisztviselő, — hát nem tudja, hogy büntetni csak a hatóságoknak van joga?

— Hát nem bánom, — feleli Kohn — itt van a botom, fusse maga.

Kohné új mindenest vesz fel. Többek között megkérdezi tőle:

— Aztán mondja csak, lelkem, tud maga jól főzni?

— Meghiszem azt, — feleli a mindenes — mikor elváltam a férjemtől, utána még öt évig voltam nála szakácsné.

Arisztid és Tasziló ülnek a cukrászdában és uzsonnáznak. Uzsonna után rá akarnak gyujtani, de egyiküknél sines cigaretta.

Arisztid feláll és úgy, ahogy van, kiskabátbaát akar szaladni a szomszéd trafikba cigarettáért.

— Kéchelek, — mondja neki Tasziló — vedd magadcha a télikabátot, mecht ha így meglát az uccán valaki, még azt lehet, hogy nincs télikabátot, kéchelek.

— Ugyan, kéchelek, — feleli Arisztid — ha felveszem a télikabátot, akkoch meg azt hibetik, hogy nincs alatta kiskabátom, kéchelek.

Es még vagy száz vicc, móka, tréfa és aktuális ötlet teszi közkedveltté ezt a nagyszeru vicclapot

Örömet és jókedvet varázsol a családba

Minden újságárusnál kapható!

Ahol nincs oda kívánságra küldünk

Mutatványszámot ingyen küld és előfizetést elfogad a főhírományos

LITERARIA, Subotica

— Goethe-ünnepségek Vrbászban. A novivrbászi kaszinó és a Kulturbund közös rendezésében márciusban nagyarányu Goethe-ünnepségek lesznek Vrbászban. Az ünnepségek keretében Hilkene Fülöp nyug. tanár, dr. Lindenschmidt Mihály, dr. Mirkovics Nikola, Lotz Jakab tanárok és dr. Geist János orvos fognak négy egymást követő csütörtökön a kaszinóban és négy egymást követő vasárnapon az ipartestületben előadásokat tartani Goethe jelentőségéről és műveiről. Ezenkívül az iparos dalárda és az evangélikus templomi énekkar fognak Goethe-dalokat énekelni, továbbá Klein András tanár vezetése alatt műkedvelők több Goethe drámából, de főleg a Faust-ból egyes jeleneteket előadni. Az ünnepségek iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Vrbászban.

Mezőgazdaság

A Bácskai Gazdasági Egyesület hírei

Szomborból jelentik: A szt. moravicaik gazdakör 17-én, vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amely közgyűlésen a Bácskai Gazdasági Egyesület részéről Merkl Péter titkár vett részt, aki a jelenlévő gazdakörnek a mezőgazdasági termékek közös értékesítéséről és az állattenyésztés fejlesztéséről tartott előadást.

A bácsnovoszelői gazdakör 20-án tartotta rendes évi közgyűlését s azon elhatározták, hogy a gazdakör kebelén belül lótenyésztési szakosztályt alakítanak. Merkl Péter, a gazdasági egyesület titkára az ifjúsági szakosztály megalakításáról és annak hivatásáról tartott előadást. A gazdakör elhatározta az ifjúsági szakosztály megalakítását is.

A szrp. miletiesi gazdakör 20-án délután tartotta rendes évi közgyűlését, amikor is az állattenyésztés fejlesztésére szükséges tennivalókat tette a gazdakör elnök szavá, amire a közgyűlés elhatározta a lótenyésztési szakosztály megalakítását.

B. Topolán a gazdakör 24-én délelőtt fél 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését s azon a Bácskai Gazdasági Egyesület részéről Merkl Péter titkár fog megjelenni.

A Bácskai Gazdasági Egyesület az odzaci gazdakörben 26-án, kedden délelőtt 8-tól 12-ig és délután 2-től 7-ig tartó gazdasági előadást tart. Az előadáson 5 szakelőadó működik közre. Az előadást az egyesület finanszírozza.

A Lótenyésztők Szövetsége f. hó 27-én és 28-án tartja meg rendes évi tenyészkanca bírálatát és a törzskönyvelt kancák, valamint csikók bélyegzését a szilovejói és szontai gazdakörök lótenyésztési szakosztályainál. A bíráló bizottságban a lótenyésztők szövetségének kiküldöttjei vesznek részt, akik a helyi tenyészbizottsággal együtt fogják a bírálatot megejteni. A lótenyésztők szövetsége részéről Marusics Franjo állami mentolepi h. igazgató és Merkl Péter a szövetségi titkár vesznek részt.

A crvenkai olvasókör feloszlik

A crvenkai olvasókör elhatározta felosztatását, miután a Bácskai Gazdasági Egyesületnek Crvenkán meglehetősen tevékeny gazdaköre van és így nem tartják szükségesnek, hogy a gazdakör ezen kívül még egy külön olvasókört is fentartsanak. Az olvasókör elhatározta, hogy tagjai, akik eddig még nem léptek be az ottani gazdakörbe, azt azonnal tegyék meg és így mint a gazdakör tagjai az olvasókör eddig nyújtott előnyeit tovább élvezzék.

MIT ÜZEN A SZERKESZTŐ?

S. Márton, Szubotica. Göteborgban a következő napilapok jelennek meg: Göteborgs Morgonpost, Ny Tid, Göteborgs Tidningen, Göteborgs Posten és Vest-Sventka Dagbladet. Irhat nekik német nyelven is. „Falusi kislány” Szrbobrán. A kérdezt írók közül az elsőnek lakhelye Sztaribesej, a másikkak Veliki-Beckskerek. „A Reggeli Újság vidéki előfizetője” aláírással B. Palánkáról érkezett levél feladójának ezt üzenjük: Ilyen izléstelen hangnemben akkor sem szabadna írnia, ha Önnek volna igaza, pedig az Ön felháborodása teljesen alaptalan. Az, hogy Ön kivágta és megőrizte a naptárszelvényeket, még nem elég, mert azokat be is kellett volna küldenie vagy átadnia ottani árusunknak. Kiadóhivatalunkban nem ülnek telepatikus fenomének, akik az Ön titkolt óhajairól tudomást szereznének. Mert néma gyermeknek a szavát az anyja sem érti s névtelen levélben gúnyolódni; gyávaság. G. József, Ada. Az előfizetése csak január 10-én járt le, miután a decemberre beküldött 40 dinárból 12 dinár maradt a januári előfizetésre.

V. S. Horgos. Az ipartörvény magyar fordítása február 10-ike körül jelenik meg könyvnyomtatásban s

megjelenés után nyomban eljuttatjuk b. címére. Addig is szíves türelmét kerjük. G. S. mázoló Beograd. Előbbi üzenetünk Önnek is szól. Szirtes S.

Bácskatopola. V. S. Horgos üzenete Önnek is szól. Intézkedtünk, hogy a lapot mindennap kapja a köszönjük bizalmát.

Ma délután 2 óra 30 perckor Noviszádon:

Mácsva—Rádnicski, barátságos

Rádnicski pálya

Kissé hideg az idő, de azért úgy hisszük, ma délután sokan kimennek a Rádnicski pályára, hogy végignézzék az alszövetségi bajnok sabáci Mácsva első idei bemutatkozását. A ligaküzdelmek és az országos bajnokság döntőmérkőzései határozott előnyére váltak a Mácsvának: befutott a nagy csapatok sorába. Erre mutat az is, hogy az együttest hónapok óta hivatásos tréner tanítja, kinek szakértő munkája több vonatkozásban érezteti hatását.

Igy például a Mácsva szakított azzal a felfogással, hogy kiöregedett játékosait szerepeltesse még akkor is, ha ezek az öreg játékosok már rég elvesztették régi frissességüket és tudásukat. Kojics Andrija a Mácsva veterán centerhalfja tudás-

ban még sok fiatal kollégájával kiállja a versenyt, a Mácsva mégis tudomásul vette, hogy „nyugdíjba” vonul és nem erőlteti a szerepeltetését.

A Mácsvában ma néhány fiatal játékos szerepel és a noviszádi közönség megállapíthatja, hogy az új erők méltán helyettesítik elődeiket a most kezdődő bajnoki szezonban.

A Mácsva ellen a Rádnicski is a legjobb csapatával áll ki. Győzelemre véleményünk szerint nem számíthat, de kitűnő közvetlen védelme és belsően játszó halfsora remélhetőleg minimálisra esőkevent a sabáci bajnok győzelmét.

A mérkőzés fél 3 órakor kezdődik. Előtte a NAK—Rádnicski kombinált csapatok mérkőznek.

A jugoszláv válogatott asztali tenniszcsapat Magyarország, Ausztria és Németország ping-pong válogatottjával játszik a világbajnoki küzdelmek holnapi első fordulóján

Holnap, hétfőn kezdődnek meg Prágában a küzdelmek az idei ping-pong világbajnokságért. A bajnoki küzdelmekben — mint ismeretes — Jugoszlávia is részt vesz. A jugoszláv válogatott együttes szombat este utazott el Prágába, hogy hétfőn pihenten állhasson ki a nehéz mérkőzésekre.

Mert a sorsolás már az első nap, nagyon nehéz feladatot rótt a jugoszlávokra. Holnap, a világbajnoki küzdelem első napján Magyarország, Ausztria és Németország együttesével kell mérkőzniük. Magyarország többszörös világbajnok csapata ezúttal is favoritja a bajnokságnak, Ausztria kiváló együttese titkos favorit, Németország is a legjobbak közé tartozik. A jugoszláv válogatott így győze-

lemre az első nap aligha számíthat.

A verseny második napján 26-án Litvánia, Csehszlovákia és Esztorozság lesz a jugoszláv válogatott ellenfele. Csehszlovákia rendkívül erős ellenfél, Litvánia és Esztorozság ellen azonban már számíthatnak győzelemre a jugoszlávok, ha kijátszák legjobb formájukat.

Az utolsó napon, 27-én Anglia, India és Franciaország válogatott együttesével mérkőzik a jugoszláv csapat. Angliával szemben nem számíthat győzelemre, de Franciaország és India együttesének tudását elérheti az utóbbi időben erősen feljavult jugoszláv válogatott.

A Bácska—SzMTC és a Szand—Villanytelep barátságos mérkőzések Szubotica mai sportprogramján

A Bácska—SzMTC küzdelmét nagy érdeklődés előzi meg

Ismeretes, hogy a szubotica Bácska sportegyesület, amely évek hosszú során a szubotica alszövetség bajnoka volt, vasárnapra barátságos mérkőzés megrendezését határozta el, amelynek bevételét a szubotica munkanélküliek segélyezésére szánja. Az egyik legrégebbi, de minden bizonnyal ország-szerte legismertebb szubotica egyesület elhatározása sportkörökben osztatlan örömet keltett és biztosan akadnak majd követői a nemes példának.

A vasárnapi mérkőzésen a vasmunkások kitűnő és Szubotica a legszebb futballt játszó együttese lesz a pirosfehérek ellenfele és mindenki reméli, hogy a mérkőzés kiemelkedik a mindennapi barátságos mérkőzések közül. Az utóbbi időben mindkét csapat több fiatal játékos szerepeltetett és ezen a mérkőzésen is bemutatkozik egy-két új, akiket azután a nemsokára startoló tavaszi bajnokságban is szerepeltetni akar az egyesületek vezetősége. A mérkőzés iránt, épen a nemes célra való tekintettel, rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg Szubotica és a negyed 3-kor kezdődő meccsnek biztosan szépszámu közönsége lesz.

A másik pályán fél 3 órakor a Szand és a Villanytelep csapatai mérik össze erejüket. Az érdekesnek ígérkező mérkőzésnek nincs favoritja, mivel a csapatok jelenlegi formája ismeretlen és hír szerint ez a két együttes is több fiatal játékosat akar szerepeltetni. A mérkőzés előtt a két csapat tartalékjai mérik össze erejüket.

Makkabi—PAK tréningmérkőzés lesz ma délelőtt 9 óra 30 perckor a Karagyorgye pályán.

Isztra—ZsSK tréningmérkőzés lesz ma délelőtt 9 óra 30 perckor a Karagyorgye pályán.

Rudi Matt, aki Tirol sífutóbajnokságát a leg-erősebb ellenfelekkel szemben megnyerte.

(Szepes rajza)

Szabad utazás a lipcsei vásárra
Az 1932-iki lipcsei tavaszi vásár:

Közelebbi felvilágosítással szolgálnak az utazó irodák és a kiállítás tiszteletbeli képviselője:

KOVÁCS D.

a Moser és Wertheim cégben, Novisad

Mintavásár márc. 6-12, nagy technikai vásár és építészeti vásár márc. 6-13, textilvásár márc. 6-9, Sportcikkek és bútorvásár márc. 6-10.

Az ellopott Madonna

A noviszádi Apolló tonkinó új hangosfilmje

A noviszádi Apolló tonkinó tegnap mutatta be a sajtó részére Az ellopott Madonna című hangosfilmet, amely a detektívdrámák minden izgalmát és fordulatát nagyszerű rendezői képességgel egyesíti az operett könnyed és muzsikás hangulatával. A film tengelyében Hans Otto a kitűnő filmszínész áll, aki kettős szerepében nagyszerűen és lebilincselően játsza meg egy artista és egy rendőrfőnök alakítását. Az ellopott Madonna minden egyes jelenete izgalmas és a cselekmény különösen a film vége felé rendkívül érdekesen bonyolódik, úgy hogy a közönség már szinte pattanásig feszülő idegekkel várja, hogyan is történik meg ebből a gordiusi csomóból a kibonyolódás. Erről a filmről bátran el lehet mondani, hogy az évad egyik legérdekesebb és a maga nemében szinte páratlan filmje.

Az új hangosfilmet az Ufa kabaréműsora egészíti ki. A kitűnő új műsort az Apolló hétfőn mutatja be.

Nyílttér

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtetelien halottunk

Münster Vilmos

nyug. r. k. tanító

temetésén megjelentek és mindazoknak, akik virágadománnyal is igyekeztek mérvetelen fájdalomukat enyhíteni.

Noviszád, 1932. január 24.

A gyászoló család

VÉTKEZIK, VARGÁNÁL étkezik
Beograd, Prizrenska ulica br. 8
„ZLATNO BURENCE“
5582

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Tisztelettel értesítem a m. t. vevőközönséget, hogy **üveg-, porcellán és képkoretező** üzletemet Futoski put 68 alól

FUTOSKI PUT 9. szám alá HELYEZTEM ÁT.

Midőn a n. b. közönséget szolid és pontos kiszolgálásomról biztosítom, kérem további szíves támogatásukat.
296 **LERCH JÁNOS** Noviszád, Futoski put 9.

Minden háziasszony tudja

hogyan fűszer-, csemege- és gyarmat-árút
legjobban és legolcsóbban vásárol:

Gausz Viktor-nál

Noviszád, Háltér

Nyaralni szándékozók figyelmébe

Penzionak nagyon alkalmas **VILLA** a péterváradí Ribnyákon a hajó állomás mellett, minden kényelemmel berendezve, fürdő szoba, vízvezeték, strandfürdő, minden szobához terrasz, **azonnal kiadó.**

Bővebbet: Kardos hirdetővállalatnál, Noviszád. 346

Én nem sopánkodom

hanem leszállítom az **ÓRAJAVÍTÁS** árait.
Ingaóra tisztítás Din. 50.—
más falióra és ébresztő „ 25.—
szobóra tisztítás „ 25.—
egyéb javítások 40—60 dinárig.

„OKULARIUM“
M. WOLF, NOVISAD
Katólikus porta 3. Ugyanott szemüvegek 20, 30, 60, 80 és 120 D.

Amerikai

PHILCO RÁDIÓK

beépített dinamikus hangszóróval, teljesítményei felülmúlhatatlanok. Ezt mondják mindazok, akik már ezekből vettek.

5 csöves gép 200 2000 mtr hullámhosszra Din. 4000.—
7 csöves gép 200-600 mtr hullámhosszra „ 4600.—
9 csöves gép 200-600 mtr hullámhosszra „ 5400.—

Vezérképviselet:

KRAUSZ NIKOLA Novisad, Jevrejska u.18

Csak viszontarúsítók részére!

Ping-pong készletek minden kivételben.
Ping-pong vetők gummival parafával.
Ping-pong labdák, sakk készletek minden nagyságban, továbbá celluloid és fa játékaruk készítése.

„Urania“ Játékarúgyár, Szubotica
Fra Jose trg 9. 066

Ügyes ügynökök

a rőfös szakmából privát vevők látogatására felvételnek (Noviszád környékéről is). — Jó kereset biztosítva. Cím a noviszádi kiadóban. Vidéki ajánlatok: Noviszád, postafiók 195. 351

Irodahelyiség, autogarázsok, raktárak

Gausz János, Noviszád, Futoski put 68

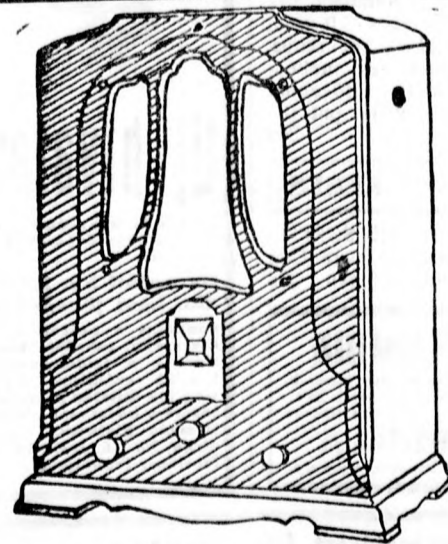
Halottaink emlékének megőrzése a legjobb emberi erőny!

GOLGOTA

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új felszereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szegyet), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás

Lenkey Imre és Fia

„GOLGOTA“ temetkezési vállalata
Noviszád, Uspenszka ul. 12
Telefon 26-90

Válasszuk a legjobbat -

a legjobbakból

A világhírű

„His Master's Voice“

gyártmányu eredeti amerikai 8 csöves R. 7, egyetlen minden igényt kielégítő Rádió.

Truppel Béla Novisad

Duna ucca 10. Tel. 26-69

Nagy raktár mindennemű hangszerekben zongorák és pianókban.

Allandó nagy választék tánc sláger kottákban

Vasárnaptól, január 24-től
 1. PARAMOUNT JOURNAL.
 2. Az eddigi legjobb német Harry Piel hangosfilm
Földalatti árnyak
 Érdemesített történet a gyönyörű Svájcban.
 Főszerepek: Harry Piel, Darry Holm, Elisabeth Pinajell
 és Hans Junkermann.
 Előadások kezdete 4, 6 és fél 9 órakor
 Bélyegárak: 6, 8, 10 és 12, páholy 14 dinár
 Jön: a szezon legnagyobb filmje
 „Intrikák a Habsburg udvarban”
 a magyarországi tragédiával.

URÁNIA TON-KINO KULA
 Szombat 23-24 Vasárnap
Vendéglő a Baksörhöz
 Kacagató hangosfilm.
 A főszerepben:
Hans Adalbert v. Schlettow, Ida Wüst

MINDEN művelt ember tudja, hogy ami az autók szíjait a **ROLLS ROYS**, az a rádiók közt **MINERVA** 32. 0532

ELADO
 Eladó egy zongora, egy hegedű és egy gramofon lemezekkel. Noviszád, Gajeva 10. 359

FÉNYKÉPESZEK! Fotólapok előállításához villanyhajtásra berendezett automatikus sokszorosító gép eladó vagy bérbeadó. Biztos existenciát nyújt! „Rotograf”, Noviszádban. 361

Forgalmas helyen, templom közelében új ház eladó. Noviszád, Darányi telep II. 6. sz. 358

Elköltözés miatt jutányos áron eladó és február elsején átvehető négy garnitúra borbély berendezés teljesen felszerelve. Szabó László borbély, Temerin. f. ucca. 359

Fűszer és csemege
 szükségletét szerezze be
V. KOLARSZKI cégnél
 Noviszád, Kr. Aleksandra u. 1.
 Csakis elsőrangú, friss árú
 Friss olasz márióni
 érkezett.

Híresen készült és szilárd szerkezetű
 új típusú árnak készítő
 Gw. GERBER JAKARNE
 Subotica, St. Andrejceva 32.
 Javítások gyorsan és pontosan
 eszközökkel. 37

Száraz fűzfa kapható ölenként 300.— dinárért hazaszállítva. Vadóc Sándor Noviszád, Cara Dusana 90. 360

MODERN pailsander szép komplett ebédlő alig használt jutányosan eladó. Cim a noviszádi kiadóban. 368

SZÁLLÁS 80 hold jó szántófölddel Szremben jutányos áron eladó. Bővebbet Maradik, Szrem, post. rest. szállás. 284

Eladó vagy kiadó négy szoba, konyhából álló ház Darányi telep I. 135. volt Blaschko-féle ház. 285

GÁZCŐVEK, használatlanok, 2/3-tól 1/4 méretben, olcsón eladók. Városi Jód-fürdő, Noviszád. 432

ELADO Szibicjanin Janka ucca 31 számú ház. Bővebbet Dudarska 20. 334

Száraz vagdalt cukorrépa eladó. Érdeklődni: Lukácsnéál Noviszád, Futoski put 36 sz. 372

Hozzájárulati lefizetésre eladó la-óház, négy szoba, két konyha, nagy istálló, nagy gyümölcs- és szőlőskert, félórnyira a városi. Noviszád, Adamovics naszjelje III. 317

ÖVEGES HALOTTAS-KOCSI slighasznált, szép díszítéssel olcsón eladó. Dobó György Skorenovac. 374

KIADO
 Komfortos butorozott szoba fürdővel, esetleg penzionak is kiadó. Noviszád, Ilija Vucetitsa 5. I. 375

Egy szoba, előszoba, konyha, szelz a Nagy-limanon kiadó. Bővebbet Schönberger faterlepen, Ilics Pálnál. 367

Egy szota, konyha, kemra és külön egy szoba kiadó. Noviszád, Deakova 43. Bővebbet a noviszádi kiadóban. 364

APRÓHIRDETÉSEK
 úgy hétköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

LAKÁSKÖZVETÍTŐ
 Egy cím kétszeri meghirdetése hat dinár, négyszeri meghirdetése 10 dinár. Kövér betűs címek ára kétszeres. Ez a rovatunk hetenként háromszor: keddi, csütörtöki és vasárnapi számunkban jelenik meg

EGYSZOBÁSÁK:
 Noviszádon
 Uspzenszka 3. és Adamovics telep. Kr. Marko 7. Weissberger Jevrejska 6. Kamenicska 40. Kamenicska 46. Ljubljanska 20. Cara Dusana 71.

Szuboticán
 Jukliceva 34.
 V. Becskereken
 Kr. Peira trg 2. Nikole Tesle 1.

KÉTSZOBÁSÁK:
 Noviszádon
 Laza Koszticsa 20. Dunavska 15. Skolszka ul. 6. Skolszka ul. 10. Zseljeznicska 74. Karadzicsceva 18. Limanszka ul. 3. Muslika 33. Futoski put 101.

Szuboticán
 Trumbiceva 11.
 V. Becskereken
 Szvetosavszka 5. Kr. Alexandra 49.

HÁROMSZOBÁSÁK:
 (komforttal)
 Noviszádon
 Petra Zrinjskog 65. Szvetozar Markovicsa 5. Szremszka u. 3.

HÁROMSZOBÁSÁK:
 Noviszádon
 Zseljeznicska 5. Laza Telecska 15. Dubrovacska 7. Szarajevszka 15.

Szuboticán
 Suda:evicsceva ul. 25.

NÉGYSZOBÁSÁK:
 Noviszádon
 Futoska 6. Nemacska 38.

Vegyes-kereskedés és korcsma helyiség külön-külön május elsejére kiadó. Özv. Szalma Antalné, Szubotica, Zapadne Ugarnice br. 425. 065

Kiadó egy különálló ház Obrenovics ucca 20 szám alatt, mely áll két szoba, konyha, szelz és mellék-helyiségekből. Bővebbet Noviszád, Futoski put 101 alatt. 366

ALLAST KERES
 MECHANIKUS SOFFÓR állást keres azonnalra Cim a noviszádi kiadóban. 338

COLUMBIA
 gramofonok és eláger lemezek, vinyógépek, kerékpárok és alkatrészek nagy választékban
ARDILLA
 Subotica, Strossmayerova u. 10

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
 A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

NÉGYSZOBÁS CSALÁDI HÁZ:
 Noviszádon
 Uspzenszka 5 (ptvara)
BUTOROZOTTÁK:
 Noviszádon
 Laza Koszticsa 19. Petra Zrinjskog 71. Petra Zrinjskog 21. Petra Zrinjskog 14. Futoska 18. II. 3. Ustavsizka 3. Wilsonov trg 7. I. Laza Koszticsa 29. Ustavsizka 17. Zseljeznicska 20.

Szuboticán
 Paja Dobanovacska 3. Zmaj Jovina 18. I. Paje Kujundzic 5.

Vel. Becskereken
 Masarikova 18. Kr. Aleksandra 21.

ÖZLETHELYISÉGEK:
 Noviszádon
 Jevrejszka 18. Kralja Alekszandra 3. Zseljeznicska 26. Futoski put 37. Futoska ul. 18. Jevrejszka 11.

Szuboticán
 Sudarevicsceva ul. 25.

Vel. Becskereken
 Obala Princesa Jelena 6

IRODAHELYISÉGEK:
 Noviszádon
 Zseljeznicska 26. Jevrejszka 11. Trg Oslobođenja 6.

RAKTÁRHELYISÉGEK:
 Noviszádon
 Zseljeznicska 105.

PINCEHELYISÉGEK:
 Noviszádon
 Safarikova 7.

GARÁZSOK:
 Noviszádon
 Zseljeznicska 20.

MŰHELYEK:
 Noviszádon
 Zseljeznicska 20.

KERESLET

Új hivatás
 Írni és más számokra az új házi gépezeteket bevezetésre.
 Garantált kb. 1500-din. havi jövedelem minthogy a szövött árut átvesszük, szövőbért fizetünk a a feldolgozandó fonalat szállítjuk. Irjon még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domaća Pletarska Industrija, No. 16, Josif Kalla, Maribor, Trubarjeva 2.

LIFKA TON KINO

Hétfőn, kedden és szerdán
Nagy esemény!
URSULA PARROTT
 regénye. a k nyvpiac szenzációja filmen
Ex-feleség
 Főszereplők: NORMA SHEARER, Conrad Nagel, Robert Montgomery

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Csütörtök—péntek—szombat—vasárnap
 Január 21—22—23—24
Fischbein Ignác nászuton
 Főszereplők:
 Siegfried Arno, Julius Falkenstein, Olly Gebauer, Albert Paulig, Huszár Puffy, Hermann Picha.
 Másoron kívül:
Stan és Oliver, Rádiómánia

IZRAELITA NŐILEN
 fiatalember kerestetik jó családból, megoldható munkaszerező, ügyes eladó, szimpatikus külsővel és elsőrendű kereskedői képességekkel, szerb, német és magyar nyelvtudással, egy jól bevezetett tőzszer nagykereskedéshez. Előnyben részesülnek, akik a Bácskában ismerősek és tökével rendelkeznek. Fényképes ajánlatok „Biztos jövő” jellegre Schmolka Hirdetőirodába, Noviszád. 354

ASZTALOSTANONC felvétetik Beck asztalosnál, Noviszád, Magyar ucca 35. 357

FODRÁSNÓ, aki jól ondolál és manikűröz február elsejére felvétetik. Urosev fodrász Noviszád, Pasiceva 15. 313

Március 12-re kétszobás rendes lakást keresek. Ajánlatokat „Március” jellegre a noviszádi kiadóba. 327

Intelligens, vasuti rezsi-jeggyel rendelkező egyént keresek. Cim a noviszádi kiadóban. 341

Szuboticán rikkancsokat jó díjazással felvesz a Reggeli Ujság kiadóhivatata, Aleksandrova ul. 7. I. emelet, Conen palota.

SZERVEZÉSSEL szép jövedelemre tehet szert intelligens nyugdíjas, vagy állás nélküli tisztviselő. Cim a Reggeli Ujság szubotici kiadóhivatalában, Aleksandrova ul. 7. I. em. Conen palota.

KOLONFELE
 Ma este
lakodalmas bál
 rendezek. Belépődíj nincs. Szíves pártfogást kér Sovény vendéglős Noviszád

Kölcsönkönyvtár
 állandóan új könyvek. — „Kultura”, Noviszád, Futoska 5. 4483

MINERVA RADIÓK cca. daszeriája — megtekinthető és meghallgatható ve telkényszer nélkül a Central Rádióházi, Subotica, Keszino-palota. 0583

Dobozokat
 kereskedelmi és ipari célokra legolcsóbban gyárt. lemezeket raktárról szállít „Pax” Noviszád Telefon 27-69. 5373

HŐCIPŐK javítását jutányosan elvállalom. Noviszád, Futoska ul. 98. 328

Dísznövágásra
 kitanú zamatu vegyített paprika, bors, majoranna kapható Fuchs & Co. Subotica, Vilsonova 11. 673

Csak egy kislány van a világon — az is a nagyenyedi Kovács arckenőcsnek és borax szappannak köszönheti szépségét. Használja Ön is ezt a kiváló hatású szert és ragyogóan üde, mosolygós, tiszta arca lesz. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában. Főlerakat Herzi drogéria, Szubotica. 637-8

ÚJ TEMPLOMOK
 részére stáció-képek és szent-sírok azonnal megrendelhetők
Bachinger cégnél
 Subotica 066

Szuboticán a Reggeli Ujság számára apróhirdetéseket és hirdetéseket eredeti kiadóhivatali áron vesz fel kiadóhivatalunk (Aleksandrova ul. 7. I. e. Conen palota) és Univerzitas könyvkereskedés.

Három országutra szóló
korcsma és fűszerüzlet
 berendezéssel és lakással azonnal bérbevehető esetleg eladó.
 Weiss Hugo, Szubotica

A MI IRODALMUNK

A Reggeli Ujság irodalmi melléklete — Szerkeszti: Szenteleky Kornél

Krónika

Öreg diák levele a Béga partjáról Párisba

Kiesi Madelaine,

tizenkét éve már, hogy először csicseregéssel bele az életembe. Emlékszel, kicsi Madelaine?... En egy padon ültem, sok vastag könyv hevert mellettem és tanultam. Te arra jöttél, — mellém ültél és lóbálni kezdted a lábaid. Addig lóbáltad, míg lefogtam őket, mert nagyon idegesített és rossz franciásgal mondtam: ha már lóbálni akarod, lóbáljuk együtt. Belém karoltál, — s a karod öt éven át fonódott azután az enyémbe. Emlékszel, kicsi Madelaine, mennyit meséltem Neked ezalatt a mi suta bánati magyarságunkról?... hogy a Parc de Monceauxban mennyit küzködtünk néha együtt, s hogy néha könnyes volt tőle a szemem, mert nem tudtam Neked a mi Adynkat megmutatni a Te nyelveden?... A sok kicsi sipító francia bébi nyargalásztól körülöttünk és az ősi fák körül és én szenvedtem, mert nem tudtam eléggé világosan elmesélni, hogy milyen más itt az élet, mint Nálátok, s, hogy miért szeretjük mi olyan nagyon ezt a mi lapos fekete földünket, — kicsi Madelaine, emlékszel-e?

Emlékszel-e, hogy nem tudtad megérteni, hogy hogy lehet elválni Párisból a sárosziros televénybe.

Az Opera körül este télen hányszor jártam, oh hányszor nyargaltam Téged várva, aki végre mégis csak kitanácoltál a Lafayette-től, hogy együtt ugránozzuk végig a nagy Boulevard-okat...

Mondd, kicsi Madelaine, — a fontainebleau-i erdőben bujdoskálnak-e még a magyar fiúk és a francia lányok? Felöltöztetik még a versaillesi park szobrait régi überzieherekkel, bevett kemény kalapokkal határozó 20–25 esztendősi gyerekek?...

Hét éve hagytalak ott, kicsi Madelaine, (buesu nélkül, hogy ne hasadjon meg a szívem), hét éve, hogy hazajöttem ide, Akácországba.

Az én hajam megritkult azóta nagyon és meg is szürkült, mint az életem, de Te megmaradtál annak, aki voltál, s mindig is annak maradsz, mert én kibabrálok az idővel és nem küldöm el Neked a leveleimet, nem akarom tudni, hogy Te sem vagy már tizenkilenc éves, mint akkor...

Hazajöttem ide, Akácországba.

Mert Akácország a mi hazánk, Madelaine.

Nekünk nincs itt magnolia fáink, csodabús erdőink, gyepekünk, rózsalugasunk, pázsitunk, nincsen nekünk, csak zsiros, fekete földünk, ami dusan termi a kenyeret, porunk ami ráül a lelkünkre...

Es akácfaik vannak.

Az akácfa furcsa, idomtalan, csunya, szomorú fa. Nincs még olyan fa a világon, amelyiknek a gyökere oly kiágazóan, messzifutón, oly erősen görcsösen kapaszkodnak bele a földbe, mint az akác. Néha ki kell vágni a fát, hogy a gyökerei ne ártsanak a tőle elég messze álló házak alapjának. Ugy kapaszkodik bele a földbe, oly görcsösen, szerelmesen, mint az itteni emberek.

Szürke, csunya, semmitmondó fa az akác egész életén át.

De kora tavasszal egyszerre tömve lesz kábitó fehér virággal. És olyankor megváltozik itt a város, az emberek, az élet. Balzsamosan részegítő, parfümszaggal telített lesz a levegő, mosolyosan ugránozik a napsugár, öreg legények ferdére csapják

a kalapjukat és mindenkinek a lelke tele van zengő-bongó rimekkel; bimbók pattannak a szívükből és szép az élet.

Olyankor tavasszal itt mindenki költő lesz. Belelopakodik az akácvirág szaga a legelzárta zugba is és mindenki kitarja karját egy szebb élet felé.

Es azután, — alig egy-két hét, — lehullik a virág, elfújja a szél a részegítő illatot és uccaseprő seprő össze a poros, piszkító virághullákat, hogy odavigye, ahová a sors rendelte: a szemétdödőbe.

Gyümölcsöt nem terem az akác, hosszú, élvezhetetlen bogró a termése, nem is veszi észre ősszel senki.

Augusztusra másodvirágzása van majd mindenik akácfa, némelyiknek októberre harmadvirágzása...

De hasznos, tápláló termése nincsen.

Akácország a mi hazánk, akácélet a mi életünk, akácemberek vagyunk mi, itteni, bánati magyarok.

Emlékszel, kicsi Madelaine, mikor a mi elszigetelt, szerelmes kicsi nyelvünkről beszéltem neked, hogy milyen szép az, hogy ha a fák levelei lehullanak s nálatok automne, akkor nálunk ősz van, s ha megszürkül a hajunk, az is ősz lesz.

A lelkünk tele van virággal, s a termésünk, az eredményünk... akácemberek vagyunk.

Igy küzdünk a sorssal, a művészetünkkel, az irodalmunkkal...

Tavasszal a mi fiatalságunktól hangzik sok szép tája a világnak... és májusban porba fekszik már lelkünk sok fehér virága.

Tavasszal nekünk is virág a világ...

Es májusban seprük az uccaseprők...

Akácország akácemberei, akácművészet, akácirodalom.

A mi sorsunk.

Íde vagyunk mi gyökereinkkel nagyon-nagyon kötve, s nem tudom, szabad-e még ritkuló hajammal messzi üzenni a Fény Városába Tehozad, kicsi Madelaine, kicsi Madelaine-em: Ifjuságom...

Béga Tamás.

Fekete lovagok

Emlékszem mosolygós gyerek volt
Aki elment, aki én vagyok
De a mosolyt elvesztettem már
S jöttek új, fekete lovagok.

Meguntam a gyerekeket
Mert úgy biztam, szép lesz az élet
S mosollyal akartam bevonni
A napsugaras semmiséget.

S most látom, én csak akkor éltem
Mert más igaz nincs is már itten
Csak a mosolygós gyerekek
S a hatalmas, jótévő Isten.

Isten s a mosolygós gyerekek
Egymáshoz legközelebb vannak
S aki gyerekként utta magát
Szomorú lesz a sorsa annak.

Igy az évek lázas bársonyán
Megérkeztek hozzám a kömvek
Az új, a fekete lovagok
S csapatostól csak jönnek, jönnek...

Adorján András

Mi: a szegényen gazdagok

Most üli diadalmamorát
A sárga arany lázas átka,
S a hit nélküli emberiség
Arcára borulva kiáltja:
uram könyörülj!

Milyen szép, hogy mi mindig biztunk
Pedig országok döltek, tüntek
S bár, csak kezünket fogtuk össze
Megkínzott, szomorú lelkünknek
mosolya támadt.

Minket nem bánt az arany láza
Hiszen mindig szegények voltunk
De most, mikor mindenki szenved
Mindigbízó zászlókat bontunk
ormán a sorsnak.

Bennünket is már arany nélkül
Megkínzott, összetört a bánat
De mert, hinni tudtunk a nagy
Mosolygó Isten mosolyának:
kegyelmet kaptunk.

S hozzánk jönnek most könyörögni
Szegényekhez a régi dúsak
S mi apró reményeket osztunk
minden bűnbánó, fájo búsnak
fáradt lelkébe.

Adorján András

Két vers

Negyvenöt évesek

A hajuk java elhullott,
mint gyermekkori emlékek sora,
szemük alatt sugárba futnak a
gondbarázdás ráncok.

Dolgoznak, küzdenek és
nézik a Ma ifjuságát,
amely jelszavakban tobzódik
és bajnokok felé vivatot ordít.

Az asszony, a drága,
megsimogatja gyöngyöző arcukat
és a piacpénzt kéri:
ma pörkölt lesz ebédre!

Próza, próza és próza
sír bele sovány lelkükbe,
amely valaha fiatalon lobogott
és ideálokért rezgett.

Most letargiába merültek és
ifjuságuk vonata elfutott,
a bakter piroslámpája,
mint lidércfény, mind távolabb csillog.

Harc a holnapért

Sikong az acélfuró,
repülnek a kőszilánkok,
vér csorog a falakon...
...mind ez az Aranyért.

Bányalég robban,
fekete koporsók sorakoznak,
rongyruhas gyerek sír...
...mindez a Szénért.

Vérsugár freccsen,
a lendkerék tovább forog,
sikoly... majd utána csönd...
...mind ez a Pénzért

Milliók elhullanak a sorokban,
otthon százezrek nyögik
a nincstelenség zúzó fájdalmait...
...mind ez az Emberért.

Kinlódunk és verejtékezünk,
ásunk és fúrunk,
koplalunk és szomjazunk...
...mind ez a Holnapért.

Sas Mihály

Az önvádoló

(Folytatás).

Most váratlan dolog történt. A kis Józsi lehuzódott a „bácsi“ térdéről és szorongó hangon azt kérdezte tőle: hát maga csak ugyan boldog? Amiért azonnal kapott Feri től egy pofont — egy kis pityergéssel kívül minden komolyabb következmény nélkül.

A kerti munka Kádár László mindennapi foglalkozása lett. A számos Kis családból annyian voltak vele, amennyire szükség volt és amennyien ráérték. Néha Lászlón kívül csak Feri volt vele, aki azonban nemcsak ügyes kiskertésznek, hanem értelmes oktatónak is mutatkozott. Ilyen okos fiú volt a Feri is, jutott néha László eszébe. Józsi és Vera rendszerint körülöttük voltak, Lászlót most már mindig bácsizták — ami ugyan nem jelentette éppen, hogy a megbecsülésben apjuk mellé helyezik. Inkább pajtást, testvért láttak benne, náluknál nagyobb, de még csak nem is feltétlenül idősebbet, miután Feritől kellett munkájában utasítást kérnie bírálatokat elfogadnia.

Ilyesmire sem volt merőben új számára, hisz gyermekkorában vele egy osztályba járó öccse volt a „háztanítója“. Annál is inkább maguk közé számították ezek a gyerekek, mert hozzájuk hasonlóan ő is egész nap mezitláb, felgyürt ujjú ingben járt és csak vasárnap vedlett vissza finom városi urrá.

Egy napon már mindent elvégeztek a kertben, amit éppen végezni lehetett, László vagy Laci bácsi leült egy széles fatönkre. Józsi és Vera szokott módon ölébe kapaszkodtak és most már arra is kérték: meséljen nekik. Kádár első pillanatban meghökken: honnan szedjen ő ezeknek való meséket. De azután villanásszerűen eszébe jutottak a régen, gyermekkorában hallott Hófehérke, Hamupipóke, Farkas és Piroska, Csodakalap és efféle mesék. Szépen, helyesen mondta el mindet, egyetlen részletet ki nem hagyva, mert mihelyt ilyesmire megessett volna rajta, Feri, a ki már ismerte a meséket, azonnal figyelmeztette mulasztására. Ezt a magasból tette; a föld ma kissé nedves volt, hát nem ült le vagy feküdt le rá, hanem felmászott a tönkre. Laci bácsi mögé, ahol még maradt egy tenyérnyi hely a talpának, azután lábát is átvette a vállán és a nyakába ült. Mint mikor egy korhadt fatörzsre üde repkény fut fel, úgy lepték, takarták el jótékonyan a gyermekek az ideg beteg emberronsot. Dehogy is zavarta volna le lovasát Kádár, hisz ez is ama sokszor megsíratott másik Ferire emlékeztette. Lehetetlenség, hogy készakarva lőttek volna agyon, ötlött az eszébe.

Nemsokára már a szántóföldre is kiment a nagyokkal. Bárhogy lebeszéltek, a kukoricalődön ő is kapát fogott és nagy figyelemmel, kissé lassan, de egészen helyesen próbálta ezt a munkát is. Soká nem bírta, a derékfájás, mellyel ijesztették, nem maradt el. De már harmadnap nagyobb darab földet tudott megkapálni, negyednap még nagyobb; munkaképességével együtt növekedett a fiatalság előtt tekintélye, mely pedig már kissé megeszappanni látszott. Most már, hogy az év belemegyett a nyárba, nem is aludt többé szobájában, hanem a gazdacsalád férfitagjaival együtt a tornácra vagy egészen a szabadban.

Nyár vége felé Kádár László úgy, amint ígérte volt, elment a plébánoshoz. A főtisztelendő ur szegényes mégis barátságos, meszelt falu lakószobájában, mely irodája is volt, barátságosan fogadta, még ősi módon pipával is megkínálta. Azután szerencsét kívánt kiadó egészségéhez, nekített arcának többé nem sárgás, hanem pirosbarna színéhez. Kádár megérezte, hogy erre kell elmondania, amit vendéglátója tudni akar.

Valóban főtisztelendő uram, nem is tudom, hogyan köszönjem meg jó tanácsait, melyek valósággal visszavezettek az életbe... a jőzzen észbe.

Tehát most már egészségesnek is érzi magát. Nem is gondolja már, hogy annyi képtelen és lehetetlen bűn nyomná lelkét. Jó, hogy ez elmúlt, ne is beszéljünk róla többet.

Csak még ma egyszer felelte Kádár. Ugy érzem, hogy csak akkor leszek igazán és végképpen egészséges, ha főtisztelendő ségednek nem a gyónásban, mert ehhez talán túl hosszú, hanem ha nekem időt szentelni hajlandó, egy egyszerű, de őszinte elbeszélésben tárjam fel, mi vezetett azokra a borzalmas képzelgésekre, melyek folytán csakugyan félrevezettem a bíróságot és még a gyónás szentségét is hazugsággal becsületlenítettem meg. — Kádár hangja reszkétni kezdett, arckifejezése újra szomorúvá lett.

No, no, fiam, az akkor nem volt hazugság, csak tévedés, így nem is vétek. Csak előre azzal az elbeszéléssel; érdeklődve hallgatom. — Kádár visszanyerte biztonságát, jó hangulatát.

Alból, amit elbeszéltem, egy igaz: apám vadászfegyverének tisztítása közben véletlenül agyonlőttem az öcsémet. Rettenetes csapás volt ez, mely már gyermekkoromból beárnyékolta az életemet. Később öngyilkos lett az anyám, hirtelen elhalt az apám. Megházasodtam, azt hittem új, boldogabb családot alapítok, már volt is egy aranyos kis leánykám, a Manci. De ez alig időzött ebben a nem neki való gonosz földi világban visszazállt az égbe, hol a többi angyalok közt a helye volt. Gyermekeink elvesztése után feleségem nemsokára elhagyott és szülei házában hamarosan ő is meghalt.

Attól kezdve magamra hagotam csakis a munkánkat éltem

Es emlékszik még mi vezette arra a gondolatra, hogy ön okozta halálukat?

Kissé restelem megmondani, de úgy volt hogy három évvel ezelőtt magányom unalmában lélekelemezéssel kezdtem foglalkozni. Fél éjjeleken át olvastam az éppen kezembe került psychoanalitikai munkát, mert rendkívül érdekesnek, izgatónak találtam, amit azokból megtudtam. Hogy az embernek egyszerre nem egy gondolata, egy akarat van, hanem sok, csak hogy éppen egy közülük van mindig fenn, a tudatban, egy érvényesül a cselekvésben, a többi a tudat alatt lappang, de nem békén, hanem elnyomatása felett fogát csikorgatva, lázongva. A tudat feletti gondolatot, akarást rendszerint az élet újabb és újabb történetei adják be és irányítják, ezért lefutnak, ártalmatlan, halovány emlékké lesznek, mihelyt céljukat elérték. A tudat alatt ellenben gondolatok forrongnak, melyek akkor támadtak egyszer, mikor nem tudtuk értelmüket felfogni, vágyak tüleksenek, melyeket nem elégtétünk ki annak idején, valaha. Mind a felszínre, a tudatba, a megvalósításba törekkenek, csak hogy e közben a legkülönbözőbbképpen elferdülnek, alakot változtatnak: egy emlékképből betegség, egy vágyból életszenve lesz. A leggyakoribb ilyen indulat a kis gyermek gyűlölete apja ellen, akire anyja szeretete miatt féltékenykedik, akit kifejelet ereje miatt irigyel és fél. Később azután, mikor már látja, hogy az apa jó hozzá — esetleg isteníti az apját, de eredetileg ellene irányuló gyűlöletét átviszi más egyénekre, vagy egyének csoportjaira, akik fölülte tekintélyt igényelnek. A másik az alsóbbrendűség érzése, mely az embert minden áron mások fölé kerekedésre, e közben sokszor nagy kihatású teljesítményre ösztönzi, de máskor igen gonosz, erkölestelen, esztelen ténykedésekbe is sodorja. Ezek már a legelső gyermekkorban a tudat alá szoruló az egész környezet által rosszaknak és nem teleneknek ítélt indítékok valamennyiünknek szomorú öröksége. — Nyilvánvaló ez azoknál az aljas vagy embertelen egyéneknek akiknél az életkörülmények rendellenes alakulása, valamely idegbetegség, lelki meg-rázkódás által a tudat, vagy inkább az akarat felszínére jutnak és azután váratlanul ellenséges, gyalázatos eljárás módokat indítanak meg olyanok ellen, akik az illetőtől egészen mást várhatnának, szülei árulójánál, testvéreik kinzójánál, nőik hóhérajánál. De nyilvánvaló a nagyon is jó, ugynevezett minta gyereknel, tökéletes embereknél is, akiknek tulságos önzetlensége, szerénysége, engedelmsége a bennük különös erővel élő

és forrongó gonosz ösztönök elleni küzködés nap nap utáni erőfeszítésre utal.

Ezeket a könyveket olvasva egyre igazoló vagy megdöbentő példákat kerestem elég csekély számú ismerőseim életében, de legkivált a magaméban. Alig volt lelki rendellenesség, melynek csiráit, sőt teljesen kifejlődött alakjait magamban, eslekvéseimben, vagy legalább gondolatvilágomban megtaláltam volna meg. Sokszor már totlat fogtam, hogy szabadságot kérjek és Bécsbe utazzam valamely híres lélekelemző felkeresésére, akinek előadhattam volna, amit magamról tudtam, aki azt is feltárta volna előttem, amiről magamnak sejtelmem sem volt és aki ezen az uton gyógyíthatott volna minden bajomból az álmatlanságtól kezdve a basulási hajlamtól, aki olyan életörömet adhatott volna nekem, mintha semmi se történt volna abból, amitől azzá lettem, ami vagyok. Még büszkeséggel is töltött volna el, ha egy nagyhirű tudós azt mondja nekem: az ön esete olyan lenyolult és érdekes, aminő egész hosszú gyakorlatomban nem fordult elő; ha legközelebbi könyvemben — természetesen a név és történeti hely megemlítése nélkül — feldolgozom, ez világszenzáció lesz. Am ennek a várakozásnak a döntő pillanatában mindig föléje kerekedett az ellenkező indíték: a szégyenkezés, a huzódózás önmagamnak egy más ember előtt pörénél pörébbre vetkőztetése ellen. Ezért mindig csak magamat psychoanalizáltam.

Egyszer felugrottam könyvem mellől az izgatottságtól. Hiszen itt engem írnak le! Talán... talán megtudták esetemet és éppen csak elváltoztatott személyi adatokkal közlik. Egy 16 éves fiú kezében tisztítás közben elsült egy lőfegyver és azonnal megölte 13 éves öccsét. A testvérek átlagos jó egyetértésben éltek volt egymással, de a szülők előnyben részesítették a megöltet, mert nemcsak a kisebbik, de a tehetségesebbik is volt. Kizártnak látszik, hogy az idősebbik alattomosan készült volna a gyilkosságra — csak mikor öccse éppen a csó nyílása előtt volt, akkor támadt fel benne a tudat alá szorított gondolat, ha most a fegyver elsülne... mindjárt jobb lenne nekem itthon. A tudat fölé persze már ebben az alakban jött: csak valahogy most el ne süljön... De a ravaszt a kézzel a tudat alatti huzatta meg, mely a szerencsétlen suhanc életének ebben az egy pillanatában uralkodóvá lett mozgató ideg-gépezete fölélt.

Tehát gyilkos vagyok, szándékosan öltem meg az öcsémet! Hiszen a végzetes pillanatban én is azt gondoltam: csak vala hogy el ne süljön a puská. De nem ez a gondolatom, kívánságom vezette a ravaszon ujjamat, hanem az a másik, a tudatalatti, mely azért mégis szintén az én gondolatom volt, amely így hangzott: süljön el a fegyver!

Egész éjjel olyan állapotban voltam, mint akkor, majd harminc évvel ezelőtt, mikor orvosok, rendőrök jöttek mentek házukban, anyám göresösen vonaglott ágyán, öcsém pedig fehér matróruhájában, összekulesolt kezekkel, még mosolygó ajakkal a ravatalon. Másnap hivatalomban először életemben voltam szórakozott, kávéházamból is elmaradtam, csak hogy hazarohanhasak, olvashassak, töprenghessek, valahogy tisztába jöhessenek multam legrégebben sajtó emléktövisével.

Ezt is csak vesztetre tettem. Lázasan folytatott olvasmányaimból annyit szűrtem le, hogy mások is jártak az én szerencsétlen utamon; az előbbi estén olvasott eset tehát nem volt szükségképpen az enyém. Vigasztalás volt ez, de annak elég gyenge. Töprengéseim még annyit sem hoztak, sőt éppen a vigasztalás ellenkezőjét. Hogy testvérgyilkos vagyok, az most már kétségen kívül állott előttem. Csak hogy egy mindenre kiesz gonosztevőnek éreztem magamat, aki aljas számításából bármikor bármij borzalmasságot elkövet — követett már el. Különben miért haltak el szüleim, feleségem, gyermekeim olyan váratlanul, nem mindennapi körülmények közt?

(Folytatjuk)

Farkas Geiza

Szemelvények Tabéry Géza „Emlékkönyv“ című kötetéből

...Szállasmesteri minőségben lobogtam a vénasszony-nyaras szeptemberben. Ézerkölencszázhuszat irtunk s az erdélyi síneken még törött ablakkal futottak a vonatok. A szállodákban méregdrágán mérték a piszkos szobákat. Így is nagy tülekedéssel lehetett utasembernek valahol meghuznia magát. S Kolozsvárról egy tucat író meg szívesen érkezett Nagyváradra. Széchényi püspököt kértem meg, hogy a rezidenciájában fogadjon pár napra egy-két erdélyi színészt és író. A többi vendéget polgári családoknál kvártélyoztam el, a hölgyeket lányos házadónál a színésznők csendes bosszankodására.

A „Napkelet“ címen Kolozsvárt induló felhavi folyóirat estélyére jöttek a vendégszereplő írók és színészek. Mert ez az erős kökével, nagy apparátussal megindított irodalmi lap volt Erdélyben az Első, amely programjára már elindulás előtt áldozott. A Napkelet-estély a színházban zajlott le, zúfolt széksorok előtt. Műsora még nem elkövetkezett a magyarországi irodalom segítségül hívását. Móricz Zsigmondnak egy egyfelvonásosa volt a clou, de mellette is kimagasló sikert aratott Bárd Oszkárnak egy kis misztériuma. Az öreg Szentgyörgyi István, Laczkó Aranka, Táray Ferenc, Izsáky Margit és Baróti Erzsébet léptek fel részint az egyfelvonásosokban, részint önálló számmal jórészt erdélyi költők verseivel. Janovics és Kádár Imre először hívták fel ezen az estélyen pódiumról a közönséget az erdélyi irodalom fölkarolására.

S a „Napkelet“ indulása volt tulajdonképpen a határmegyé, melyen túl az Erdélyben megnyilvánuló, innen pedig a kimondottan erdélyi irodalmat találhatja meg a visszatérő kereső.

Ki ne emlékezne az éles szembenállásra, mely erdélyi magyarokat az impérium első idejében aszerint választott széjjel egymástól, amint az egyik fél a magyar összeomlást októbernek, a másik a magyar feudalizmus merevségének tulajdonította? A román katonai diktatúra, az állapotok változandóságába vetett magyar hit ezidőben még nem engedett beavatkozást kisebbségi részről a román politikába. Minden hévvel az irodalom csatamezején élték ki magukat következképpen szenvedélyeink. A progresszió tábora természetesen mozgékonyabb volt, sőt az októberi emigráció néhány személyiségének Erdélybe történt letelepedésével simulekonyabb, mint a közel-múlt idők tradíciójába kapaszkodó konzervativizmus. Kolozsvárt e két farkasszemű néző szellemi haderő hírlapi és irodalmi lapjaincaiban baloldalon a Keleti Ujság és a Napkelet, jobboldalon az Ellenzék és a Napkelet indulását rövidesen követő Pásztortűz voltak. A Pásztortűz még legitim elődjétől, az Erdélyi Szemléltől magával hozta Reményiket, Nyírőt, Áprilyt, Makkait, Walter Gyulát, Kovács Lászlót, Moldován Pált. Veszedelmében a Napkelet, melynek főmunkatársai és szerkesztői Paál Árpád, Kós Ligeti, Kádár és Szentimrei voltak, jelentékeny teret bocsájtott a Kolozsvárra került Ignotus, Barta Lajos, Kaczér Illés, Diénes László és más emigránsok rendelkezésére, sőt sűrűn hozta Jászi Oszkár, Szentpál, Hatvani Lajos írásait is.

Világnézetű adottságok és személyi összeköttetések szerint helyem a „Napkelet“ oldalán volt. A következő évek irodalmi küzdelmeit és írói sereimeit a Napkeleten keresztül éreztem magaménak. Baloldalon állva szenvedtem beavatkozás nélkül is a fájdalmas csatát, mely a haladó szellemű erdélyi írók sorai ellen irányult. Egyet idézek csak az összecsapásokból, a Petőfi-affairét. A Pásztortűz egyik számában Petőfi cenitáris ünnepségeinek alkalmából Reményik Sándor úgy állította be a Világzabadság

vátesztét, mint a konzervativizmus apostolát. Petőfi nevével a Pásztortűz zászlaján követelte, hogy legyen Erdélyben konzervatív mindenki, aki csak magyar. Ligeti Ernő válaszlátásból ki lehetett lovasni egy kétségtelenül szándékolatlan elszólást, mely szerint szemben az erdélyi demokráciával, mely minden erőforrását az erdélyi népben találta meg, az Ellenzék és Pásztortűz tábora kívülről várja a támogatást.

Az erdélyi konzervatív magyarországi összeköttetésekre kipattantott célzás a valóban súlyos időben a jobboldali sajtót felhördíti. Az irodalmi lapokban sarjadt harc átrendül a napilapok hasábjaira. Reményik már az Ellenzékben lobbantja Ligeti szemére zsidóságot, viszont Ligeti Orgoványt emlegeti az alapjában szelidlelkű, betegeskedő Reményik kontójára.

Négy évnek kellett mulnia, amíg e látzólag kicsinyes, igazában pedig csak az erdélyi magyar irodalom egységes kialakulását és teremtő lendületébe szökkenését ideiglenesen eltorlaszoló harcokat a Helikon kiegyenlítette s az egykori ellenfeleket baráti érintkezésben újra közel hozta egymáshoz a marosvécsi tölgyek alatt.

A Petőfi-affairhez hasonlóan súlyos harcok gyakran barázdáltak az erdélyi irodalom első éveit. Nehezen értették e harcokat azok, akik nem ismerték közvetlen közelről az egyidejűleg kicsirázó kisebbségi politikai élet kulisszaellenőreit, melyek ugyanakkor az első megnyilatkozás teljes hévvel hatottak íróinkra. Az az idő volt ez, amikor Kós Károly neve kezdett kibontakozni a szűkebb ismertség kereteiből, Mi, akik a „királyhágón inneni“ területen élünk, csupán egy-két regényes mozzanatról tudtunk életének. Ilyenféle körvonalak alakultak ki felőle:

„El Sztánán egy építészmező, akinek van egy-néhány hold földje. Ő maga szánt és kaszál a földjén. Van egy háza. Magas-tornyú, terméskövekből és fából összerótt bagolyháza. Ezt is sajátkezűleg építette.“

Később megtudtuk róla, hogy kézisajtóval is rendelkezik, amint a maga kézírásából maga és gyermekei nyomnak, és kötnek könyveket. Valami éneket is írt már Attila királyról. S végül megtudtuk, hogy Kós Károly néha bejár politikálni Bánffyhunynadon az erdélyi magyarság első népgyűlése. A sztánai építészmező becsődítette Hunyadra a kalotaszegi népet s abban az időben hihetetlennek tetsző felelősséggel magavállalta karhatalom nélkül a román hatóságokkal szemben a gyűlés higgadt lefolyását. Ennek a kalotaszegi népgyűlésnek, mely ezerkölencszázhuszonegy tavaszán hozta létre az Erdélyi Néppártot, nem is lett volna igazi erdélyi színe és illata, ha a politikai tennivalók számbavétele mellett kulturális célokat is meg nem állapít. Első helyen ölelték fel Kósék a kalotaszegi programban azt a célt, hogy a földművelő falusi nép számára ismeretterjesztő néplapot szervezzenek. A Néppárt e programját csakhamar előterjesztette a nem sokára megalakult Magyar Szövetség vezetőségének, amely azonban a néplap elindítását nem tartotta

sürgős feladatnak. Erre Kós, Paál Árpád, Zagoni István, Nyírő József és Szentimrei Jenő „Kalácska“ címen maguk alakították meg a néplap kiadótársaságát. „Vasárnap“ címen indították utjára lapjukat, aminek vezetését a leghűségesebb erdélyi szívű íróra, a legnehezebb időben oly hősies lélekkel visszatért szent öreg emberre, Benedek Elekre bízták.

A Vasárnap megindítása a magyarság jobbszárnyból is kiváltotta a cselekvőkedvet. Nehogy egy radikális szellemű néplap egyensúly nélkül gyakorolja a maga független hatását a falusi tömegre, a „Minerva“ részvénytársaság utján együttműködési tárgyalásokat kezdettek Kóssal. Elsősorban arra igyekeztek rábírni Kóst, hogy a Vasárnap indításának előkészületeit hagyja abba s helyette vállalja el a „Minerva“ kiadásában indítandó másik néplap szerkesztését. Az ajánlatra Kós csak úgy lett volna kapható, ha a Minerva lapjának szerkesztésébe a Kalácska többi tagjait is bevonják. Tárgyalásaik azonban meghiúsultak ama makacsságon, hogy: — a baloldali Kalácska, mint sine qua non-hoz ragaszkodott Paál Árpádnak, a jobboldali Minerva pedig esőként nyösen elzárkózott Paál Árpádnak, mint szerkesztőnek a bevonásától. E személyi kérdésben a megegyezési kísérlet hamar felborult. A Vasárnap megindult s alig egy hétre a Vasárnap megjelenése után, a három erdélyi magyar egyház részvénytársasága, a Minerva is kivonult a közönség elé a maga néplapjával, a Magyar Néppel, Gyallay Domonkos szerkesztésében.

A baloldali néplap szerkesztését következő év tavaszán Szentimrei Jenő vette át. A néplap az ő keze alatt rövidesen családi lappá alakult, majd Vasárnapi Ujság címmel átkeresztelve, az erdélyi kispolgári osztály igényeit szolgáló képesujság formájában folytatta életét körülbelül két esztendőig.

Ami Nagyváradon kicsinyben és kurta lélekzattal a Magyar Szó után a Tavasz életrehívásában üzleti versengés volt, az a szélesebb alapokon kifejlődött kolozsvári folyóiratok és napilapok megteremtésében a két Magyarországról áthozott felfogás, a radikálizmus és konzervativizmus féltékenykedésében nyilatkozott meg. És ha e két egymással szembenálló erő pillanatnyilag morzsolta egymást, ha a kezdet éveinek zűrzavaros gyürkőzéseiben az akkor áldatlan nak hitt irodalmi és világnézetű heveskedések nem egyizben hányták-vetették erdélyi írók egzisztenciáját, hogyha e küzdelmekben sok jobbrahivatott erő pocékolódott is, minden szenvedélyességével, mégis ez a küzdelem volt természetes útja annak, hogy az erdélyi írók évekként később megtalálták hivatásuk nyugvópontját, az erdélyi gondolatot.

Macaulay mondja, hogy a kormánypálcák kieshetik kezeink közül. Előre nem látott események a legmegalapozottabb politikai terveket halomradonhathetik. A siker elfordulhat zászlóinktól, Mégis van győzelem, amire vereség nem következik. Mégis van valahol egy ország, mely felette áll az elmúlás törvényeinek. Ez a győzelem a szellem győzelem a nyerséren, és ez az ország a szabadd lelkiismeret, az irodalom és művészet örök birodalma.

Több mint tíz évvel ezelőtt történelmi kényszerűségből, akarata ellenére került az erdélyi magyarság ebbe a Macaulay féle birodalomba. Lehet-e természetesebb törekvést elképzelni, mint hogy új helyzetében ez a magyarság vergődve kereste az alaptörvényt, amely szerint eljövendő életét maga és utódja számára berendezheti?! Azzal leg hamarabb tudtunk leszámolni, hogy a kormánypálcák kiesett a kezeink közül. De hogy sok vonatkozásban tartották még sokan magukat abban a pózban, ami a kormánypálcák időkben illetve a magyarságot, az szinte élettani tünet volt hosszú ideig a romániai magyarság soraiban.

Magában Macaulay-országban is megváltozott a lakosok egymás közötti viszonylata. A tegnap kicsinyjei és fiataljai, kikben tetterő duzzadt, sokat nyertek jelentőségükben, ha nem egyéb okokból, hát abból kifolyólag, hogy a tegnap exponáltjai súlyosabban érezték a veszteséget, ami a magyarság változott helyzete révén őket is érintette, mint azok, akiknek kevesebb volt a földi veszténivalójuk. A magyarság régi vezető garnitúrája nagyrészt visszavonult s teret engedett az elhasználatlanabb, fiatal erőknél. Amint azonban új emberek kezdtek átvenni a régiak szerepét, a visszavonulók még egy végső erőfeszítéssel megkísérelték a jövőt a maguk képére alakítani.

A régi felfogás visszahódítást akart. — Visszahódítását annak a szellemnek, a kulturális élet és köztevékenység ama elképzelésének, amelyben ő nevelkedett. A súlyos időkben a magyarság megmaradását Erdélyben ők csak úgy képzelhették el, ha ittélő népünk jövőjét nem fertőzi meg a régi elvek revíziója.

Viszont a másik erdélyi magyar felfogás szerint megmaradásunk egyetlen menetsvára az volt, hogy alkalmazkodnunk kell az új helyzet követelményeihez. Alulra kerültünk tehát minden jogunk kiharcolására csak a legtisztább demokrácia eszközei célravezetők. Békességet kell hirdetni a velünk együttélő román néppel szemben, mert ha a régi harc a régi eszközökkel továbbfolytatódik, úgy e küzdelemnek csupán mi lehetünk áldozatai. Kós Károly később regényében, a „Varju nemzetség”-ben fogalmazta meg tipikus erdélyi magyarsággal ezt az álláspontot, amikor rámutatott arra, hogy lehet ma Erdélyben ur az, aki holnap elbukik, a Bethleneket követhették Rákócziak és Baresayak a török hatalom belefoglalható német erőszakba, de túl a vér, a politikai erőszak határain megmaradt egy diadalmos erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett ugyanis megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.

Mind élesebben világított ki a kezdet éveinek világnézeti küzdelmeiből s a folyóiratháborúságokból is az a felfogás, hogy a kultúra nem az államhatalom eszközeinek segítségével, hanem az önkéntes ellenére lett naggyá és ha kifejlődött, mindig csak az anyanyelvén fejlődhet ki. A mi magyarságunk nem veszett el tehát azzal, hogy az új állam kereteibe került. — Sőt, ha ez az ittélő magyarság valóban kultúrát akar jelenteni az emberiség számára, úgy hazákon és határokon felülemelkedve kell harcolnia a szellem uralmáért.*)

Valami tisztulás tehát megkezdődött az ujdéllyi irodalomnak abban a szakában már, amikor egyébként ez az irodalom még csak gyermekcipőkben járta a nehézségek és kérdések útjait. Pedig ezidőben még csak Eukládesz folyóirataink voltak, komoly könyvkiadásra gondolni sem mertünk. A ma ismerősen csengő írónévekhez is a közönség még csak szoktatta a fülét. Az erdélyi gondolat, mint lobogó, még nem bomlott ki a megtalált szellemi magaslat ormán, csak éppen az Erdélyben élő írók kezdték kissé erdélyi írónak érezni magukat.

*) Kádár Imre: „A harmadik út” cikke a Napkeletben

**Becsüld meg íródat —
önmagadat becsüld meg bennük**

Uj föld

A földet kiáltó sikoly barbár testünkben nem a vér lázadása?
Szeretem ezt a sirást utána s éneklek a balkáni mezők és szántóföldek minden tragédiáját;
az éjszakákat, melyek, mint gigantikus pókok hullanak fölőre,
a véres hajnalokat, melyek szüzi erdeiben születnek; —
testem részére és az ő örömeire páncélt csináltam ebből az éghajlatból
s a Duna, Száva, Marica és Vardár hidjait magasztalom,
dicsőítem a gránitnál is keményebb erőfeszítést.

A Szimplon is kedves előttem, zugó kerekkel ha átrohan rajta,
s kedvesek a messzi déli hegységek puha árnyékai.
Testvérgyilkos vértől borított ez a föld;
Tamerlántól az acélsisakig a világ minden inváziója átvonult rajta
Csak az utóbbi tíz évben tátongnak üresen az ágyutorkok
s tücskök éneklék bennük trubadurdalukat.

Eneklek a pörkölt füveken szétszórt, szomorú temetőket,
Elmult háborúk közös sírgödreit,
a sárga kórházi barakkokat,
hollók és varjak átkozott csapatait.

De mindenekelőtt a győzelmet
halál és megsemmisülés fölött,
Dalaim szívósság, kitartás, törhetetlen izmok
körömmel és lapáttal betemetik a multat.

S még inkább, dalt a tragédiában, mámort a fájdalomban,
ez, amit a napsugaras kelevézek meghordozok,
dudát, széthullott szekerek csikorgását
s vereségekből és csatatérről a könnytelen visszatérést!

Mert a nép, amely a szétpattant balkáni földön
a Lira és az én motívumom,
muló életünk örök megújodása előtt
eldob minden álmodozást és leányos gyengésséget.

Óh, minden késnél élesebb, véres sikoly a föld után,
az Országért, a Szabadságért!
Szeretem ezt a sirást utána s éneklek a balkáni mezők és szántóföldek minden tragédiáját,
én, az első balkáni költő.

Rade Drainac
szerbből fordította: Csuka Zoltán

A kis fiam szeretője

Csak legyünk őszinték... Melyikünknek nem volt?...

Nekem kettő is volt egyszerre harmadikos elemista koromban. Az egyiket Jusztinak hívták, arra még emlékszem és sok bánatot, könnyet okozott nekem. Ott laktak a szomszédságban s együtt jártunk iskolába. Talán, mert sűrűn láttak együtt bennünket a többiek, talán csak, hogy bosszantsanak, de emlékszem, hogy megremegtem a dühtől és szegyetől, amikor Szabó Pista az iskola udvarán egyszer huncut mosolygással azzal fordult felém:

— A Fekete Jusztit a te szeretőd!

Mi mást tudhattam volna válaszolni erre, mint azt a gyenge ellenválaszt, melyet az erősebb csúfolkodónak a gyengébb, a megcsúfolt adhat:

— Nem is igaz, hanem a tied!

Erősen volt a válasz, bár megbotránkozásom szörnyű nagy volt s a körülöttem felhangzó csufondáros, éles gyermekcaj meggyőzött arról, hogy hiába minden, minden tiltakozás csak olaj lenne a tűzre, Fekete Jusztit már végérvényesen a szeretőm lett, legalább is addig, míg az iskolaév vége nem ér.

Elfordultam, elbujtam s az első fájó könnyek, melyeket lány miatt elejtettem, feltartóztathatlanul törtek elő szememből.

Fekete Jusztival többé soha az életben nem beszéltem.

Pár éve láttam még egyszer. Kövér, pirosképű parasztasszony lett belőle. Megismertem. Ő is engem. De nem szóltunk egymáshoz, mintha nem is ismertük volna egymást. Mintha nem is ő lett volna valamikor a szeretőm! Mintha még mindig szegyeletük volna...

A másikat Juliskának hívták. Szőke haja, bánatos, kék szeme volt. Csak annyit tudok, hogy ha ránéztem, valami borongó érzés fogott el. Egyszer a kalácsom felét neki adtam s elfogadta. Több semmi. De éreztem, hogy ha Szabó Pista azzal csúfolta volna, hogy a Juliska a szeretőm, akármilyen híres legény is, ha kétszer visszavágja is, de én pofon vágom! Nem mondták, nem is tudták, a Juliska se tudta, még ma se tudja, há' él valahol, pedig mondom, volt valaha a dologban!

Bonyolult dolog is az a gyerekszeretem, hiába! Pedig oly egyforma, oly naiv valamennyi, de mégis könnyelábad az ember szeme, mikor elmosolyodik felette.

A fiannak is van már. Juliskája még nincs, legalább is én nem tudok róla, de hogy Fekete Jusztija már van, azt a napokban tudtam meg tőle.

Hogy hazaért az iskolából, látom, kisirt a szeme, hallgatag s kerüli a tekintetem.

Vallatára fogtam, mert iskolai mulasztást sejtettem és ennek megfelelően igen komolyan, igen szigorúan néztem a szemébe.

Ketten voltunk a szobában. Kérdeztem sem kellett, előntötték szeméit a könnyek s feltört belőle a zokogó sirás.

— Apukám — zokogta — a gyerekek ma az iskolában azzal csúfolták, hogy a Nésics Miléva a szeretőm...

Pár pillanatig válaszolni se tudtam, csak magamhoz vontam a vergődő gyereket, hiszen, Istenem, nem kis fájdalom az, mikor ilyen mondanak egy kis emberke szemébe! Fekete Jusztit jutott eszembe s tanácstalanul simogattam a fiam fejét.

— Pedig nem is szeretted, ugye fiam?

— Nem hát! Csak a Pista találta ki, mert irigykedik rám! — nyögte ki szepegőn.

— Aki pedig irigy, annak nem lehet igaza — folytattam oktatón. De különben is, mi lenne abban, ha véletlenül szeretnéd is?

— Nem, nem — tiltakozott kétségbeesetten.

— Pedig nincs igazad fiam. Mert ha te a Nésics Milévát nem szeretted, az tudod-e, hogy bűn!

Magam sem tudom, mért mondtam ezt, miért tettem úgy, mintha nem érteném, mi fáj, mintha nekem Fekete Jusztit soha nem lett volna, de már kimondtam s már csak az apai következetesség tekintélyének megővése érdekében is folytatnom kellett a megkezdett okoskodást. A gyerek riadt szemébe néztem s úgy folytattam.

— Kell-e minden embernek szeretni felebarátját?

A gyerek száján alig hallhatóan buggyant ki a halk — igen.

— Na és ki a mi felebarátunk? — adtam fel a kérdéshöz egyáltalán nem illő zordonsággal az újabb kérdést.

A fiam eldarálja, úgy, ahogy a katekizmusban tanulta:

— Felebarátunk minden ember, akár jóakarónk, akár ellenségünk.

— Rendben van. Tehát a Nésies Milévát szeretned kell, mert...

Kétségbeesett, durcás sirással szakította félbe mondókáját, pedig én már annyira beleszerettem a hirtelen jött okfejtésbe, hogy valósággal megfledkeztem Fekete Jusztiról s szinte bosszantott, hogy logikusnak vélt magyarázatom a gyereknél nem váltja ki a kellő hatást.

— Fiam, nekem ne bőg ok nélkül — mondtam kissé ingerült hangon — akár tetszik, akár nem, az isteni parancs szerint minden embert szeretni kell! Es ezen az okos fiu nem sir, hanem iparkodik megérteni. Most kimehetsz.

Kiment.

Lehorgasztott fővel sompolygott ki. Én éreztem, hogy valahol hiba történt, hogy nem voltam megértő, hogy a Fekete Jusztit már valóban elfelejtettem. Szerettem volna visszahívni a másik szoba asztalánál álló, magábaroskadtan gondolkodó kis legényt, hogy kimagyarázokdjam, de nem telt bele két perc, kinyílt az ajtó s a nyíláson a fiam könnybarázdás, arca hajított be. A szemében leplezhetetlen öröm fénye ragyogott.

— Apuka!

— No?

— Én igazán szeretem a felebarátaimat, de a Milévát mégsem bűn, ha nem szeretem, mert a Miléva nem ember...

— Csacsi beszéd fiam, hát mi lenne?

— Mi? Hát lány... Az pedig nincs benne a katekizmusban!

Czirák Imre

Az eljövendő harcosok

Nagy konzíliumok gyertyafényei lobognak, százszor elmondjuk, hogy szeretjük egymást s mégis

százszor meggázoljuk a krisztusi hitvallást.

Allunk csak és várunk

s áll millió termelőgépünk

a világ buzakészletei az égbe nőnek

s friss kávé fűti a braziliai kazánokat.

Pedig mi fiatalok más harcokat vártunk,

nem azt, amit a rosszakarat és butaság

készítget nagyban a számunkra.

S bárhol is érjen,

kezünk minden fegyverben is kalapácsot érez,

irógépet, avagy tollszerszámot,

ekeszarvát, vagy traktorok kormányát,

lángvetők helyett esőáldást a földnek, [pet]

bombavetők helyett a sztratoszférákba száguldó gé-

s halál helyett együttes, nagy élettermelést.

Pedig egyszerű is lehetne az élet, [nek]

ha ki tudnánk mondani, hogy boszorkányok nincse-

s avitt fantazmagóriák is csak beteg

koponyákban vannak.

S milyen egyszerű lenne sötét butaságok helyett

friss napfényt csorgatni a szomjas szemekbe.

Pedig a világosság szimfóniája tisztán énekel

mégis kezünk holt századok bomló testéhez szíjjazva

s új harcosok ha leszünk, [vergődik]

megöleljük és sirva sajnáljuk egymást,

reszkető karunk halálos döfésre ha lendül.

Csuka Zoltán

Karácsony

Theophile Gauthier

Fehér a föld, sötét az ég. Vidáman
Zsongjátok, harangok, vén bűk kudarcát,
Jézus született s a Szűzanya lágyan
Teríti fölé fehér örömarcát...

Nincs puha terítő, sima párna

— Szabadon csapdossa testét a hideg —

Csak egypár kósza pókháló pára

Mi a gerendákról ritkán alálíbeg...

Es remeg-remeg a durva szalmán

A kedves kis Jézus-gyermek

S hogy melengessék szürke almán

Bús barmok balgán reálehelnek...

Az ereszen himez a hó, a jég,

De pazarul nyílik szűk tetőn az ég,

S fehéren főtt a vérbús gerendákon

Angyalsereg dalol:

„Karácsony, karácsony!”

Fordította: Dudás Kálmán

Szemelvények Ducics Jovan, „Radevan cár kincse” című művéből

A boldogságról

A gyűlölködő emberek elsősorban ostobák, azután gyávák, de sohasem hősök.

Kétségtelen, hogy az emberiség részére a legtöbb boldogtalanságot a buták okozzák. Legnagyobb baj az, hogy a buta ember nem tudja, hogy buta, mint, ahogyan a rossz sem tudja, hogy mennyire rossz; s a világot meg lehetne menteni, ha a buták tudnák, hogy milyen boldogtalanságot jelentenek az emberiségnek. A butaság kétségtelenül minden bűn és gonosztett alapjában van. Egyszer majd úgy kell a butát klinikailag gyógykezelnii, mint a veszedelmes beteget.

Ha az emberek megértenék, milyen csekélység szükséges a boldogsághoz, életük legkeserűbb napjait kerülnék el.

Vannak emberek, akik egész életükben egyetlen butaságot sem mondanak, de ezret cselekszenek; s vannak, akik bármit is mondanak, mind üres s mindaz, amit cselekszenek, böles.

Már gyermekkortól kezdve tanulni kell, hogy mi a boldogság és boldogtalanság, amint megtanuljuk, mi a nap és az éjszaka, mert a történelem nagy példából látjuk, hogy a boldogságban is van csekélység és a boldogtalanságban nagyság.

Azok az emberek, akik sokat beszélnek, maguknak és másoknak is kárára vannak; ha a legfényesebb társalgók is, mégis saját maguk tehetőségük áldozatai.

Az emberek félnek attól, aki hallgat, de megvetik azt, aki sokat beszél.

A szavakban mindig több a hazugság, mint az igazság és több a gonoszság, mint a szeretet; mert az emberek legtöbbször maguk sem tudják, mit mondanak és azt sem, hogy miért mondanak valamit.

ford. Csuka Zoltán

Emlékezés télesten

December. Künn hull a hó
s a vén kályha parazsa
vörös homályt hint szerte;
a lobogó
láng árnya — mint
esodás fantóm — táncol
a szoba falán.

Merőn a tűzbe lesve
szállnak messze-messze
gondolataim, mint kósza
viharmadarak...

Halott emlékek:
letűnt arcok, képek
lágyan körüllegenek
mint szellemsereg —
lelkem hosszan elmereng...

Mint ismerősöket
köszöntöm őket
némán, busan
s vonulnak a képek borusan,
szürkén, sötétén
és e sok-sok képen
mindhol boru, szürkesség;
oly ritkán csillan tiszta ég,
oly kevés a derű,
napsugár!...

Szabó Ferenc

Figyelő

Jugoszláviai német irodalom

A jugoszláviai német kisebbség, mely gazdasági és kulturális érdekeinek megvédése céljából érdekközösségekbe és kulturális szövetzetekbe tömörült, eddig igen kevés gondot fordított a specifikus jugoszláviai német művészetek kifejezésére. Csak az utóbbi időben indult meg egy mozgalom, melynek célja: a minél reprezentatívabb irányok kiépítése érdekében, a német képzőművészeket és zenészeket közös munkára ösztökélni. És így sikerült is már lényeges eredményeket elérni. Eleget mondhatunk a német „Sängerbund” sikereire és szép fejlődésére utalunk, valamint arra a német képzőművészeti kiállításra, mely novemberben nyílt meg a noviszádi Habag-palotában. Itt nyilvánult meg legtisztábban az együttes munkálkodás és a szoros kapcsolatok haszna. Ma Helta Reymann, Oskar Sommerfeld, Albert Pechan, Karl Wetzl vásznai nem egy fal büszke és értékes díszei és minden tulzás nélkül állíthatjuk, hogy ez a kis képzőművészeti szilárd alapja lesz annak a konstruktív munkának, mely új jugoszláv művészeti irányok megteremtésére törekszik.

Azonban a jugoszláviai német kisebbségi irodalomról eddig ugyszólván semmit sem hallottunk. Mintha a gondolatok művészi megismerésének fontossága, a jugoszláviai német irodalom és főleg szépirodalom hiánya nem ötlött volna a kulturális vezetőknek a szemébe. Alig egynéhány jugoszláv német író nevével találkozunk eddig és ezek közül is több mint a felét gazdasági, politikai, szociális témákat dolgozott fel, míg a tiszta szépirodalom szolgálatába csak egynéhányan szegődtek el. Pedig tudom, hogy Jugoszláviaiban egész sereg irodalmár él, akik nem egyszer adtak már bizonyosságot tudásukról és tehetségükről, de megint eltűntek a vajdasági közöny és a szlovén falucskák hagyományainak mocsarában. Hiányzott és még mindig hiányzik az a személy, aki nagy akaraterővel „vakító szellemességgel maga köré gyűjtené a német irodalmárokat, megalapozná azt az utat, melyen a kisebbségi német irodalom a fejlődésnek nekiindulna.

Csak egynéhány jugoszláviai német írónak sikerült befutni és érdekes egyszer sem hazánkban, hanem a külföldön.

Első helyen áll Marie Zischka, aki mély művészi tekintetével az emberi lelkek legelzártabb rekeszeibe hatolt be. A nyert benyomásokat sokoldalú tudásával mesteri ügyességgel dolgozza fel. képei reálisak, meggyőzőek. Mondatszerkesztése a modern német irodalom legjobbjaira emlékeztet. Stílusa lágy, finom; de sohasem erőtlén. Legismertebb műve a „Bergwerk-Arbeiter” című finom leheletű regénye, mely angolra is le lett fordítva. Marie Zischka azonban főleg a novellairás mesternője. Írásaival rendszeresen találkozunk az előkelő és magasszínvonalú „Neudeutsche Schriften” és „Literarische Welt” hasábjain.

Bruno Kremling költeményei maradandó értékei a jugoszláviai német irodalomnak. Gondolatai mélyek. Feldolgozásuk magasívelésű. Kremling a közéletet keresi a kötött és szabad forma között. Verseskötetei Berlinben jelentek meg, egyes költeményeivel pedig a „Velhagen und Klasing”-ban, valamint a „Neue Welt” című folyóiratban találunk.

A német tolforgatók közé sorolandók Pater v. Preradovity és huga Paula v. Preradovity is, akik ugyan horvát leszármazottak, azonban legismertebb és legértékesebb írásaikat német nyelven fogalmazták meg. Verdity, Hardity és még egynéhány horvát kritikus ezen oknál fogva az írópárt, akik a nagy horvát író — Petar Preradovity unokái, nem is sorolják a horvát írók közé. Peter von Preradovity a színműírás és tanulmányok terén érte el a legmaradandóbb sikereit. „Verstehen wir uns?” című vigjátéka gazdag ötletekben, fordulatokban és eleven szellemességekben. Felépítése a modern iskola befolyását árulja el. Internacionális jellegű darab, amilyent Österreicher, Bernauer, Molnár, Porchet, Fodor, Arnold és Bach írának. Tanulmányai, melyek a jugoszláv művészetekről szólnak, egyetemes tudásról és sok hozzáértésről tesznek tanúságot. Paula v. Preradovity költőnő. Versei dallamosak, lágyak és a szó igazi értelmében művészi.

Ludwig Bauer neve ritka szinességgel megírt utelírásairól ismert. Különböző orvos, ami írásai-
ból is kitűnik. A dolgok lényegét keresi mindenütt.
Boncolgat. — Amellett ő az, aki az első lépést
tette meg a jugoszláviai német írók csoportosítása
érdekében.

Anny Rubin prózája nőies. Hangulatképei és
novellái finoman meglátott dolgokat tolmácsolnak
a magas intelligenciájú nő választékos nyelvén.
Az „Uhu“, a „Magazin“, a „Neue Freie Presse“,
„Vossische Zeitung“, „Rigaer Nachrichten“ irodalmi
mellékleteiben gyakran találkozunk tanulságos, de
egyben szórakoztató írásaival.

Franz Weid bánati munkásköltő szociális té-
májú költeményei mely megértésre találtak Bajor-
országban és Würtembergben, míg nálunk írá-
sait alig ismerik.

Ezzel be is fejeztük a jugoszláviai német írókat
és költőket. Meg kell még emlékeznünk azokról,
akik íráskészségüket a történelem, közgazdaság és
szociológia szolgálatába állították.

Emil Neumann „Das Deutschtum in Südslawien“
című hatalmas terjedelmű történelmi műve, a
legtökéletesebben dolgozza fel a német kivándor-
lók jövetelét, letelepedését, a különböző kulturális
és politikai befolyások elleni harcát, gazdasági éle-
tük kiépítését és az elért sikereinek titkát.
Neumann nemcsak mindenre kiterjedő figyelmével
alkotott értékes történelmi művet, hanem stílusá-
nak folyékonyaságával és tiszta irodalmi értékével
élvezetessé teszi komoly és alapos tanulmányát.

Hans Pordes „Deutsche Wirtschaft und Wirt-
schaftsleben in Jugoslawien“ című könyve minden-
képen értékes és érdekes segédeszköz, minden
külföldinek, akinek szándéka lenne hazánk gaz-
dasági összeköttetésbe lépni, avagy informálódni a
jugoszláviai német ipar és iparosok viszonyairól.

Nem kevésbé érdekes és hasznos olvasmány
Franz Alser „Deutsche auf dem Balkan“ című mű-
ve, melyben főleg a jugoszláviai német kisebbség
gazdasági, kulturális és szociális problémáival fog-
lalkozik a még igen fiatal szerző.

Ebbe a második csoportba még számtalan —
főleg közgazdasági — írókat sorozhatnánk be, de
ezeknek a hirneve és értéke még nem vált köz-
ismertté. Mig Emil Neumann, Hans Pordes és
Franz Alser egész Közép-Európában ismerik, be-
csülik és értékelik. Tolveth Oszkár

Reményik Sándor: Két fény között. Ez a kis
verses kötet nem a legújabb kötete Reményik Sán-
dornak. De ez nem is fontos. Fontos, hogy tud-
junk Reményik Sándorról.

Ha a költő véletlenül olvasná e sorokat, igen
elcsodálkozna ezen a kijelentésen. Egy neves poéta,
akinek a kötetét budapesti kiadásban is megje-
lenték már és akinek a verseit az összes utód-
állambeli folyóiratok hozzák, méltán csodálkozik
ezen. Nyilván valószínűtlennek tartja, hogy a ju-
goszláv magyar olvasók zöme nem ismeri a nevét.
Pedig ezt nem vaktából mondom, ez tapasztalat.
Irodalomkedvelő intellektuális számos nem tudja
ki Tabéry Géza, Kacsó Sándor, Nyírő József,
Molter Károly és a többi neves erdélyi író. A
versirókról talán azok tudnak valamit akik olvasták
a három éve megszünt Vajdasági Írást.

Pedig az erdélyi írók között nem is kevés azok-
nak a száma, akikről épen úgy illik tudnunk mint
Babitsról, Kosztolányiról, Karinthyról. Különösen ne-
künk kisebbségi íróknak.

Az erdélyi poéták egyik kimagasló alakja Re-
ményik Sándor. A bánat búváros költője, leg-
több verse könnyek drága gyöngye és minden
sóhaja határnélküli szeretet. Szavai, gondolatai esen-
dülése nyomán látomásoként rajzolódik elénk lehe-
letfinom alakja. Az ember úgy érzi, hogy ez a
poéta átlénygölve verseibe éli igazi életét. Szinte
mehéz elhinni, hogy Reményik Sándor alszik, eszik,
kacag vagy pláne vicceket mond. Mintha tragikus
kontraszt lenne egész élő valósága: nem ő alszik
benn szunyad a mindenség, nem ő eszik, őt emész-
tik a dolgok, szembekacagja a lelketlenség és az
élet róla mintázza a legkajánabb vicceit. Nehéz
hinni anyagi létezését ebben az eldurvult világ-
ban és mégis ez a világrengés szülte, ennek a
tiszta visszhangja minden jogos szava. Egy em-
ber aki szemének, szívének, lelkének minden ide-
gének erejét szókatonává edzette harcok védel-
mére a maga, a magyarsága és az egész emberi-
ségnek a munkás hétköznapiért és a békés ün-
nepekért.

Hat napra szóló erőt ad és egy napra békét
nyugalmat a hét hat napjára annak, aki verseit
elolvassa.

Ebben a kötetben korántsem találjuk meg mű-
vészetének összes szépségeit és erejét, de épen
eleget ahhoz, hogy kíváncsiak legyünk a többire.
Finomsága, simasága, egyszerűsége olyan mint egy
új formájú nemes épület és munkássága a méhecs-
kéhez hasonlatos. A káoszban is megéri a maga
körét, ható erejét és hordja kicsi népének a mé-
zet. Forró, szinte lázas lehelletével olvasztja di-
dergő lelkükről a dért. Így beszél:

„Ledől a kas,
a méhraj szertenéz
Az új kas körül új munkába fog
de régi lesz a méz,
Amit készit, amit örökre hagy.
Mert a virágot melyre szállni kész,
A virágot nem vette meg a fagy.

Az impériumváltozás után az első az öntu-
datraébredők között. A történelmi adottságok között
keményen tartja gyökerét mint Hargittán a fenyő
Zúg, vagy szeliden susog, árnyat ad vagy
havat ráz minden teltében szépet és igazat ad.
Es Reményik Sándornak abban is igaza van,
hogy:

„Hiába pazaroltad meged
Mert adni, adni csak annak lehet
Ki elfogadni bírja lelkedet“
(Napsugár pogány templomban).

A könyvet gróf Bánfy Miklós metszetei il-
lusztrálják hangulatosan és a Szépművészeti Céh pa-
radés kiállításban adta ki.

Gergely Boriska

Szántó György: Mata-Hari. Szántó Györgyöt
a háboruban megvakult festőművészből lett író
három év előtt ismerte meg a magyar olvasóközön-
ség. Három hatalmas kötetét hozta ki egyszerre a
Dante b.-pesti könyvkiadóvállalat. A három könyv
Földgömb, Bölcső, Babel tornya abban az időben
került forgalomba, amikor a háborus regények kon-
junkturája szinte elsöpörte minden más könyvről
a publikum érdeklődését. És ez a három kötet
mégis sikert hozott a szerzőnek és maradandó
értéke lett a világirodalomnak.

Szántó György munkáit kollektív erő jellem-
zi. Témája ugyszólván minden esetben világtör-
ténelmi vagy világtörténelmi háttérű. Konstruktív erő-
vel a legszélsőséges modern eszközökkel ál-
lítja elénk a korhűten visszatükrözött milliót. Táv-
latok és sikok határtalanodnak a kozmoszig az
ember az időben és térben égen és földön egyszerre
jár. Érezzük a történések erejét, végzettségét
és a lelki indítékokat amelyek az eseményeké
kiváltják.

Hőse sohasem fehér, nem ártatlan a szó társa-
dalmi értelmében. Sokszor a mindenség törvénye
az etikai alapjuk. Néha barbárul őszinte, sokszor
szenny, durva, van úgy, hogy mocsárszerűen bü-
zös, irtózatossá, mégis alakjai hihetően igazak még
gyakran rokonszenvesek is szörnyű adottságukban.
Bátor író. Eletet ír.

Írásművészte plasztikusan egyéni. Ezer más
közül kicsendülő. Orgiát ül benne a szinkála és
erotikaizú a legártatlanabb mondataiban is. Tan-
ulmányt lehetne róla írni. Kell írni róla.

Bizonyára vannak, akik emlékeznek Mata-Ha-
rira akit a háboru alatt a franciák kémnek tartot-
tak és halálra ítélték. Ezt a Mata-Harit írta meg
Szántó György ebben a könyvében.

Mata-Hari Jáva szigetén a törzsfőnök lánya,
akit Van der Huysen megvásárol tizenkét bivaly-
ért, tizenkét emberhossznyi selyemért és négy
füzér anomi gyöngyért. Elhozta Európába, Párizs-
ba. Ez a bronz-szépség a naptízte gyermeke a
regény hőse. A kötet tartalmát dióhéjban elmondani
képtelenség. Akik Szántó György egyetlen regényét
olvasták, azok elhiszik ezt nekem. Érdekesítő tör-
ténések és pazar színeképek szakadatlan változása
Nincs benne egy felesleges szó.

Hogy veszi meg Huysantól egy amerikai had-
seregszállító, hogy szökik meg tőle Párizsban, hogy
táncol egy lebujsban a matrózoknak, hogy veszi
el egy gyarmati katona a Faliesba, hogy lesz
Párizs attrakciója egy tábornok kedvese. A tá-
bornoké, akit el akar tenni láb alól a politika.
Ezért kell Mata-Harinak kémnek lenni. A szegény
másik tündöklő alakja Hause Wittig egy előkelő
svajci lány a vöröskeresztes vonaton. Így kerül
össze De Chully francia gróffal, akibe beleszerel.
Felesége lesz a szélhámos kémiszolgálatos gróf-

nak és annak az akarata szerint teszi tönkre Mata-
Harit.

Milyen csunya szegényes tartalmi kivonat ez
a könyvbáb, melynek minden sora változatos ese-
megéje a kifinomult irodalmi izlésnek.

Az ember elámul és elgondolkozik: Lehetet-
len, hogy a szerző valaha Jáva szigetén járt, egy-
általában lehetetlen, hogy ez a vérbő történet sze-
mélyes élménye lett volna. Széleskörű hatalmas tu-
dás és megdöbbentő erejű fantázia kellett ennek
a könyvnek a megírásához is. Szántó György min-
den regényével kiváltja ezt a csodálatot. Időköz
között történetről van szó, melynek dátumai nem
engedik az események levegőben való függését,
Szerző maga rögzít a tényekhez több aprósággal:
„Rikkancsok a Lusitania katasztrófáját kinál-
gatták“. Az ötvenéves Mistingnett.

Nem elég egyszer elolvasni egy Szántó György
regényt. Olyan az mintha egyszer végigsétálva egy
őserdőben annak minden floráját megismerni akar-
nánk, vagy egy szemfutammal magunkba menthet-
nénk.

Mata-Harit az erdélyi Szépművészeti Céh adta ki.
Gergely Boriska

Üzenetek

1932. Versében sok az erő, a clair-obscur hatás.
De hanyagul (rapszodikus lendület-hullámzások nél-
kül) gyűjti össze képeit s talán ezért nem érezzük
mögötte az élményt, tisztát, uralkodó gondolatot.

Mikor? — Ember — Sorsom. Furcsa, majdnem
kellemetlenül versek. A két első zavaros, nem
érezzük a tiszta, őszinte lelki kivetítést (értelmi-
leg meg se kíséreltük a közeledést). Utolsó verse
groteszk, fanyar humora bizonytalanul hat. De élmé-
ny és kivetítés tekintetében kétségtelenül ez a
legerősebb.

Orosz lelkek. Szépen, talán kissé érzélgősen
megírt történet. A konfliktusba semmi újat sem
vegyít, az orosz miljö fakóvá, nyütté teszi a mesét
ahelyett, hogy színezné és érdekességét fokozná.
Őszintén sajnáljuk, hogy kétségtelen elbeszélő te-
hetségét ilyen idegen, szinte porlepte témára paza-
rolja, mikor nekünk annyi új, életes témánk he-
ver megíratlanul.

S. M. A Magyar Közművelődési Egyesület írói
szakosztályának minden felszólított író tagja lehet.
Azok, akik felszólító levelet nem kaptak, szivesked-
jenek levélben az egyesülethez fordulni. Az új
tagok felvételéről az írói szakosztály dönt. Szives-
kedne levélben ismertetni eddigi irodalmi működés-
ét.

A haragos — (Veszelinovity) — Az asszony
(Kranycsevity). Roppant kevés a helyünk és ezért
csupán nagyon jó fordításokat közölhetünk. Nem-
csak a fordítás legyen jó, de a lefordított novella
is. Önnél sajnós sem a fordítás, sem maguk az át-
ültetett elbeszélések sem ütnek meg a mértéket.
A fordításokhoz a jövőben kérjük az eredeti szö-
veget is mellékelni, hogy a fordítás hűségét is
ellenőrizhessük.

Péter és Pál. Mintha Ön valami poros, hályo-
gos szemüveggel nézné a világot, helyesebben a
multat. Próbálja levenni ezt a pókhálós szemüveget
és nézzen nyugodt szemmel a mába, nézzen szét em-
berek, problémák, tespedések és akarások között
és lássa meg a ma lelkét, a ma életét, akkor nem
irna ilyen üres, élettelen történetet.

Hiába zúg a tenger. Ez a robbanó öntudat, az
önteltségnek szinte mulatságos expanziója az élmé-
ny őszinteségét teszi kétségessé. Arról nem szól-
va, hogy az én, különösen egy ismeretlen én is-
tenítése mindig ellenszenves az olvasó előtt.

A jugoszláviai magyarság boldog üjlesztendő
kíván. Engedje meg, hogy ezután is őszintén meg-
köszönjük okos, hites és helyes írását. Nagyon nagy
örömmel olvastuk tiszta érvelését, egyszerű igaz-
ságait és meleg, mély emberségét, amellyel a dol-
gokat szemléli és igazságait megállapítja. Bárcsak
sokszor és sokaktól kapnánk ilyen nagyszerű ma-
gyar írást!

G. H. Az ember tragédiájának eddig még
nincs spanyol fordítása. Nemrég olvastuk azonban
egy spanyol revüben, hogy Angel Valbuena Prát
spanyol novellista és drámaíró Az ember tragédiáját
kedvéért magyarul tanul, hogy eredeti szövegből, ere-
deti versmértékben fordíthassa le Madách hatalmas
művét. Így tehát reményünk van, hogy hamarosan
megjelenik Az ember tragédiájának igazi művészi
spanyol átültetése. Valbuena írói multja biztosít-
ték arra, hogy a fordítás minden tekintetben töké-
letes lesz.

Több kéziratról jövő héten.

Megjelenések a Tündérország január 17-iki számából
Bejuttatottak: Fel is ut, le is ut, 2. Félémelet, 3. Ke-
 resztül, 4. Nagy ellenség, 5. Sok beszédnek sok az alya, 6. Szám-
 tan, — **Politolévitény:** 1. Oltár, 2. Tanár, 3. Sugár, 4. Bogár,
 5. Futár, 6. Dinar, 7. Tatar, 8. Hátár, 9. Kufár, 10. Gunar.
A rejtvényeket egészen vagy részben megfejtették:
 Cseltkovics Irénke és Imre, Rapp Ilonka, Sörös Mariska,
 Jozsi Manóka, Komáromi Lajos, Schuj Anni, Szabó Margit és
 Misi, Bednarik Ilonka, Kocsis János, Jeney Lajos és Jenő, Frey
 Károly és Imre, Csizmazia Pista, Thurzay Incké, Nagy Sándor,
 Tandori Pál, Trenka Antal, Erdőssy Jánó és Anni, Worlitschek
 Magduska és Rozsika, Zsarko Mariska, Kelemen Szidike, Hl.
 Brucker Béla és Lidi, Lenkey Bába, Miklós Andras, Majoros
 László, Siposs Viktor, Wengrin Ági, Butor Magdus, Fröschi Pista,
 Weiss Gyuri és Feri, Bakos Bözsike és Janika, Kálmán Józsi, Bese
 Weber Márta, Soponyai István, Répássy Bözsi, Jónás Lali, Bese
 Józsi és Annus, Sánta Laci és Károly, Istók Bandi, Kapocs
 Anni, Mamuzsics Ferike, Fejes Lili, Gombács Annuska, Toth
 Bözsike, Juhász László és Pista, Mazány Emmi és Miske, Pécs-

REJTVÉNYEK, JÁTEKOK, MÓKAK és egyéb huncutságok

Aludj baba, aludjál!
 Gíngalang, gíngalang,
 Megszólalt a kis harang,
 Alszik már a fehérbárány,
 Alszik már a kis galamb,
 A szép mennyországba,
 Két kis angyal rázza —
 Almodk már a kis baba,
 Szedi a kosárba,
 Angyalokkal játszóddal.

Aludj baba, aludjál!

tozte. Ekkor lassan kialudt a még égo két gyertya közül az egyik.
 Az öreg királyné azonban még éftélig sirt és imádkozott, aztán ő maga oltotta el az utolsó gyertyát és eltörte a fúrvát, hogy senki se jászhasssa a panaszos dalt többé rajta.

TÜNDEORSZÁG

23

TÜNDEORSZÁG

26

Négyesztendős, buksi feje sehogysem nyugodott bele a do-
 logba. No majd a mesedélutánon személyesen is meggyőző-
 dik róla, hogy nincs szükségtek orvosságra. Ne is legyen
 soha. **Bollok Magdi.** A Bábszínházat a többiekével egy-
 időben elküldtük számodra is a Djordje Servickog 13. cimre.
 Nézz körül jól odahaza, hátha mégis megjött. Ha nem leled meg,
 értesits. **Többeknek.** Aki a rejtvénymegfejtésért, vagy a festő-
 pályáza'on jutalomkönyvet nyer és a Tündérországban való köz-
 zétételtől számított egy héten belül nem kapja meg, értesitse erről
 levélben a Tündérország szerkesztőségét. **Sörös Mariska, Istók
 Bandi, Schenk Vera, Bollok Magdi, Erdőssy Antal, Simo-
 nyik Péter, Ökrész Bandika, Bartha Ilonka.** A beküldött ver-
 sek szépek és jók elszavaljátok a mesedélutánon. **Schuj Anni,
 Fejes Lilike, Butor Magdus, Mazány Emmi.** A beküldött ver-
 sek nagyon szépek, de ezért küldjete be másat, bizonyára tudtok
 ti többet is. **Bakos Bözsike, Bese Jozsika és Annuska.** Persze,
 hogy lehet citerázni, meg hegedülni a mesedélutánon. Akár tán-
 colni is. **Wengrin Ági.** Nevednapján szeretettel üdvözöllek a
 Tündérország egész tábora nevében. Azt kívánom, hogy mához
 száz évre újból gratulálhassunk néked valamennyien. A beküldött
 dal nagyon jó, felvettem a mesedélután műsorába, hanem mesét
 felolvasni — Ágota ez nem megy. Tessék bemagolni a buksi
 fejedbe és elmondani könyv nélkül. **Bűn Kamilla.** A Köszöntőt
 jobbnak tartom. **Hoppár Mária.** Egyizben már megírtam, hogy
 ilyen hosszú verseket — sajnos — nem közölhetünk. Pedig szép
 és jó. Rövidebbet kérek. **Többeknek.** Eszperantó verset esetleg
 a következő mesedélutánokon tűzhetünk programra. Az első
 mesedélután műsorán magyar versek és mesék szerepelnek.
**Bednarik Ilonka, Blaho József, Bársony Valika, Cz czeri
 Jucika, Csipő Rozsika, Fürjes Mariska, Flosberger Irénke,
 Kardos Józsi, Pécskay Kovács Katóka, Kulik Szonja, Kon-
 doray Margit, Müller Julianna és Ilona, Paroski Milorád,
 Sörös Mariska, Schuj Anni, Stein Henriette, Toth Bözsike,
 Zsarko Mariska, Vargha Margit.** Szeretettel köszöntlek benne-
 teket a Tündérország táboraiban. Aki eddig közületek elmulasz-
 totta írja meg pontos címét és, hogy hány esztendő.

Gyerekek! Olvassátok a „Tündérország“-ot

De mit tett a királyné? Nem ült le, hanem állva maradt.
 mint egy márványoszlop. Micsoda furcsa kis jogart tart a kezé-
 ben? Nem jogart az, hanem egy emberi csont. S miért emel-
 szájához azt a csontot? Miért tartja úgy, ahogy a Hóttás szokta
 tartani hangszert?
 Csitt! Egy hang — és elmemulnak a hártások, tárogatók és
 citerások — még egy hang és elhal az énekesek száva.
 Az öreg királyné a csodálatos hangszert fújta:
 Edes anyám, én kedvesem,
 Csontom szól így keservesen —
 Erre megrendül mindenkinék a szíve, egy szem se marad
 szárazon, udvari nép és vendégserég, énekesek és zenészek,
 mind-mind sirva fakadnak.
 Batyám megölt az erdőben —
 »Hah!« — kiált fel a király és a jogart kifejlette kezéből és
 mindkét kézzel megfogta koronáját.
 Azután elvette tőlem,
 Mit én leltem s hirteltte
 Virágomról, hogy ő lelta.
 Erre legördült a király fejéről a korona, a márványpado-
 zatra esett és összetört. Olyan volt a hangja, mintha egy koponya
 gurult volna a márványon.
 Megölt, amint szenderegtem,
 Es elásott ottan engem —
 Ekkor a király is lefordult trónjáról és sóhajtva nyögött.
 Így bánt velem a hűvérem
 Kis korában réges-régen —
 A király megfordult és haldokolva kiálta:
 »Hagyd abba, anyám! — hagyd abba!
 De az öreg királyné nem volt képes felbeszakítani a pa-
 naszos dalt, mert magától folytatódt:

A panaszos dal

TÜNDEORSZÁG

22

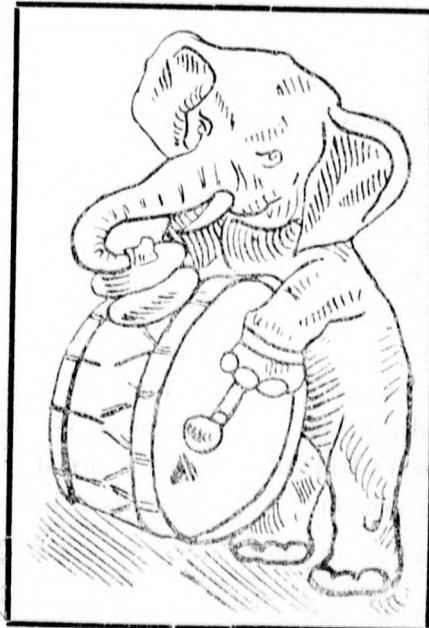
Reggeli Újság vasárnapi ingyen melléklete

Vasárnap, 1932. január hó 24.

Ekkora csudát ki látott,
 Cintányéros elefántot? . . .

Fessétek ki Jambó urat iz-
 léstek szerint és a festményt
 küldjétek el a
 Tündérország
 szerkesztősé-
 gébe.

Akialegszebb
 festményt küldi
 be, a novi-
 szádi „Union“
 cukorkaüzlet
 pompás
 csokoládéját
 kapja.

A beküldő neve és címe:

A mesedélután februárban tartjuk meg, addig megjavul az idő és mindenki megannyulhatja jól a verset, vagy mesét, amit el fog mondani. Talán felesleges megemlíteni, hogy a mesedélutánra a Tündérország minden olvasója eljöhet, tekintet nélkül arra, hogy mond-e verset, vagy sem, vagy hogy hány esztendő, milyen a vallása, nemzetisége, fiú-e vagy lány. Nővéreket, hivatásokat, apukákat és anyukákat is eljöhet, ők is bizonyára örülnek majd, ha látják, hogy milyen jól érzitek magatokat.

Ujra megírom, hogy a mesedélutánon csak azok mondhatnak verset, mesét, játékokat vagy dalt, akik legkésőbb január 31-ig Tündérország postájában azután majd közlöm, hogy ki mit fog szavalni a mesedélutánon. Ne írárdatok hosszú versek vagy mesék betanulásával, hanem rövid és lehetőleg vidám tartalmu legyenek.

Mar eddig is sokan bejelentették közületek, hogy verset, vagy mesét szeretnének mondani a mesedélutánon. Örömmel közlöm, hogy nota is lesz, sőt muzsikuss is akad közletek bőven. Dezső bácsi is mesélni fog, azonkívül lesz még több meglepetés, amit előre el sem árulunk. Azt azonban már most megírom, hogy a mesedélutánon résztvevő gyerekeket és szülőket lefenyképez-zük, hogy örök időkre szülő emlékünknél maradjon első össze-
jöveteleinkről.

Nagy boldogsággal olvasom leveleiteket, melyekben megírtátok, hogy mennyire örültek a Tündérország mesedélutánjának. Megérttem a vidékiek szomorúságát is, hogy ők nem vehetnek részt a noviszadiak összejöveteleiben, de mindjárt meg is vizsgálom őket. Nem csak Noviszádon tartunk am mesedélután, hanem a vidéki városokban és községekben is, de természetesen sorjában, a noviszadi után. Megvárjuk, amíg megjavul az idő, mert a mostani nagy hidegben kályhákát kellene a fülünk mögé kötni, ez pedig nagyon drága mulatság lenne.

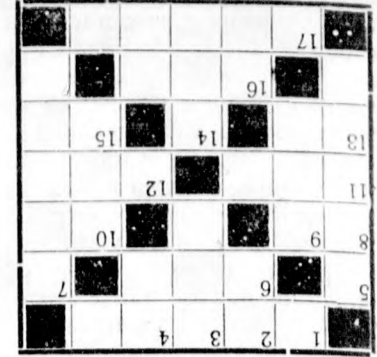
Mi minden lesz a Tündérország mesedélutánján!
Aki mesét vagy verset akar mondani, legkésőbb január 31-ig kövölje a Tündérorzággal.

A cintányéros elefánt.

Írta: Dezső bácsi

Ekkora csudát ki látott, Cintányéros elefántot? . . . Ugy veri a cifra csárdást, Mintha sose csinálna mást.	Mikor legnagyobb volt a zaj, Akkor történt a szörnyű baj. Nem felejttem el, míg élek, De Jambó se, attól félek.
Az volt a dolog eleje, Hogy Jambó ur ő kegyelme, Megunta a sok naplopást, Cirkuszkocsi tologatást.	Mert Jambó a dobverővel, Rettenetes bős erővel, A dob helyett szörnyű nagyot, Ormánya hegyére csapott.
Egy szép napon gondolt nagyot, Mindnet a faképnél hagyott, Kiállt a cirkusz elébe, Dobverő volt a kezébe.	«Jaj az orrocskám» — ordított, Zenének hátat fordított. «Doboljon más, bánja kánya, Kinek kurtább az ormánya»
Rázendített a nótára, Nem volt szüksége kótára. Közbe-közbe nagyot bődült, Ezer ember oda csődült.	«Zenélésnél ha így bántnak, Visszamegyek elefántnak.» — Most ormányát gyógyíttatja, Jambó néni borogatja.

Vizsintes: 1. Madár, 6. Munkás, 8. Kapja, 8. Ilyen határozó is van. 10. Dalt, 12. Kérdő szócska, 13. névelő, 15. Ismételve a családó nevet adja, 16. Süt (kenyereit), 17. Európai ország, fővárosa. **Függőleges:** 2. Kutya más szóval, 3. Fém, 4. Kis patak, 5. Hires a bordó, 7. Fejünkön viseljük, 9. A kar egy része, 10. Tolvaj teszi, 14. Koldus teszi, 16. A lányok így köszönnek.

Keresztrejtvény

IS IS	AR KA	Sz te
6. Majoros László	5. Tenka Antal	4. Thurzay Incike
DO	cse	REND !
3. Sántha Kornél	2. Répássy Rózi	Mazany Emmi és Misi

Betűrejtvények

Ruff cukorkaüzlet csokoládéját nyerték, szubotical szerkesztőségben vegyék át. **Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Papp Laci és Panni a **szubotical** kesztőségbe, hogy átvegye. **Noviszadi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Stein Henriette a **noviszadi** jutalmat nyert, postán elküldük Szomborba. **noviszadi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Papp Laci és Panni a **szubotical** kesztőségbe, hogy átvegye. **Noviszadi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Stein Henriette a **noviszadi** jutalmat nyert, postán elküldük Szomborba. **noviszadi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Papp Laci és Panni a **szubotical** kesztőségbe, hogy átvegye. **Noviszadi Union cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, Stein Henriette a **noviszadi** jutalmat nyert, postán elküldük Szomborba.

DEZSŐ BÁCSI PÓSTÁJA

Klein Gyuri. Ugye olvastad Gyurka az első versemben, hogy én megálmodom, ha közületek valaki nem jól viseli magát. Így tudtam meg azt is, hogy te kedden almát kaptál az anyukádtól, hogy felezd meg az Öcsivel. Te Öcsinek a kisebb darabot adtad és amikor emiatt panaszkodott, meg is ütötted. Ez az eset többször is előfordult, valahányszor meg kell osztoznótok valamin. Gyurka komám, ez bizony nem valami dicső cselekedet. Nem azért vagyunk erősek, hogy a gyöngébbeket üssük, hanem hogy segítsük. Node figyelj csak ide. Igérd meg, hogy megteszed azt, amit most javallok. Ezentul, ha gyümölcsöt, csokoládét, vagy bármi mást kapsz anyukádtól, hogy osszad meg az Öcsivel, az almát vagy a csokoládét te vágd ketté úgy, ahogy jólesik. Azután pedig a két darabot rakd oda az Öcsi elé, hogy azt válassza, amelyik neki tetszik. Ha úgy találsz, hogy ennél az osztózkodással megrovidülsz, bizd az Öcsikére a felezést és válassz te. Ha megfogadod Dezső bácsi tanácsát meglátod, hogy sose többé nem lesz okod a gorbábaskodásra. **Ij, Brucker Béla.** Köszönöm a kedves fényképet. Nagyon fess legény vagy az apróruhában. Ugylatom Lidike huncut kislány lehet. Legközelebb én is elküldöm néked a fényképet, csak azon gondolkodom még, hogy milyen kosztümbe öltözzem? **Joszt Mancika.** A mesedélután — sajnos — nem közvetíthetjük hozzátok a vidékre rádion, mert — attól félek — a rádiótársaság nem vállalná az ilyen «művészi» előadás továbbítását. Ők még nem tudják, mekkora tehetségek rejlenek a Tündérország táborában. De azért ellátogathatunk mi még Szrbobránba is, ha akad ott néhány hozzád hasonló ügyes kislány. A könyved a helytelen címzés miatt egyszer visszajött, de újra elküldtük, egy-két napon belül bizonyára megkapod. **Ujváry Bandi, Kanizsa.** Ird meg pontos címedet, mert a te könyved is visszajött, a cím hiányossága miatt. **Papp Pisti.** Örülök hogy meggyógyultál, Magunkfajta deli legényeknek, ugye meg se kottyan az ilyen kis betegség? **Fröschl Pistike, Vámos Testvérek.** Örülök, hogy jól sikerült a madáretetés. Ugye nagy boldogság, ha másnak jót tehet az ember? **Sántha Kornél és Rózsika.** Köszönöm a rajzokat, ha kifogyunk a készletből, sorra is kerülnek. Csak az a kérdés lehet-e róluk kliséket készíteni, mert sok műhelyt jár ám meg egy rajz, amíg kinyomtatásra kerülhet. Kislányomnak átadtam a kedves üdvözlőt. Azt mondtam neki, hogy Sántha Kornél, meg a Rózsika kérdik, hogy érzi magát? Azt hittem megörül neki, de tévedtem. Azt érte tölem, gyógyítsalak meg benneteket, hogy ne legyetek sánták. Hasztalan magyaráztam neki, hogy — **hál' Istennek** — nem a lábatok sánta, hanem a nevetek.

Az új ipartörvény

Kötelező egyesületek közgyűlése

370. §

(1) Az egyesület felügyelőbizottsága legkevesebb három tagból áll, akiket az egyesület közgyűlése három évre választ.

(2) A felügyelő bizottság kötelessége, hogy a vezetőség munkáját különösen a pénzügyi természetű ügyekben felülvizsgálja, hogy átnézze a könyveket és az egyesület előirányzatát és zárszámadását kivizsgálja, és azokról, az egyesület egész működéséről, valamint az egyesület vezetőségének munkálkodásáról az egyesület rendes közgyűlése elé jelentését beterjessze.

371. §

(1) A közgyűlés az egyesület legfelsőbb szerve. A közgyűlést az egyesület tagjai alkotják.

(2) Ha a tagok száma meghaladja a háromszázat, az alapszabályokban el lehet rendelni, hogy a közgyűlés tagjait választott delegátusok is képviselhetik és pedig úgy, hogy minden husz tagra egy delegátus jut.

(3) Nincsen szavazati joguk és nem választhatók meg a következő tagok:

1. akiktől ezt a jogot az egyesület fegyelmi ítéletével elvették;

2. akiket polgári jogaik elvesztésére ítélték, mindaddig, amíg nem terjesztik be a bíróság igazolását, hogy az ítélettel kimondott polgári jogvesztés a törvény szerint megszűnt.

(4) Nem választhatnak és nem választathatók azok a személyek, akik nem jogszáll állampolgárok.

(5) A közgyűlések rendesek és rendkívüliek. Rendes közgyűlést évente egyszer tartanak, rendkívülit akkor ha azt az igazgatóbizottság szükségesnek tartja, vagy a felügyelő bizottság, avagy az egyesület tagjainak tizedrésze azt követeli és megjelöli, hogy miről fog a közgyűlés tárgyalni.

(6) Ha az egyesület elnöksége a közgyűlést nem hívja egybe attól a naptól számított tizennégy napon belül, amely napon a felügyelő bizottság, vagy a tagok tizedrésze az egybehívást követelte, a közgyűlést a felügyelő bizottság, vagy a tagok tizedrészenek kérésére a kamara hívja össze.

372. §

(1) A közgyűlést az elnök hívja egybe, az elnök akadályoztatása esetén pedig az alelnök. Ha mindketten akadályozva vannak, akkor a közgyűlést az igazgatóság legidősebb tagja hívja egybe. Ha ez az egybehívást nem tudja vagy nem akarja megselekedni, a közgyűlést a kamara hívja egybe.

(2) A közgyűlést vagy minden tagnak küldött írásbeli meghívóval hívják egybe, amelyben megjelölik a napirendet és minden szükséges részletet, vagy pedig hirdetmény útján abban a helyi napilapban, amelyet az alapszabályokban megjelölnek. A közgyűlés egybehívását egyidejűleg a kamarához és az illetékes elsőfokú közigazgatási hatósághoz is el kell juttatni. Ezenkívül az egybehívást hirdetmények útján is közzé lehet tenni mindazokban a községekben, amelyekben az egyesületnek tagjai vannak.

(3) A közgyűlés egybehívását legkésőbb a közgyűlés megtartása előtt tizenöt nappal kell végrehajtani.

373. §

(1) A közgyűlésen az egyesület elnöke, vagy alelnöke elnököl, akadályoztatása esetén pedig az igazgatóság legidősebb tagja. Abban az esetben, ha a közgyűlést a kamara hívja egybe (371. § 6. bek.) a közgyűlésen az a személy elnököl, akit a közgyűlés választ.

(2) Az elnök irányítja a közgyűlés munkáját, ügyel arra, hogy a közgyűlés a köz-

zétett napirendet betartsa, tagoknak a szó-lás jogát megadja vagy megvonja, és általában gondoskodik a közgyűlési tárgyalások rendjéről. Feladatának végzésében joga van a figyelmeztetésre és arra, hogy ismételt figyelmeztetés esetén eltávolítsa azokat a tagokat, akik a közgyűlés rendjét és méltóságát megsértették.

374. §

(1) Ama tagok számát, akiknek jelen kell lenniök, hogy a közgyűlés jogerősen tárgyaljon és határozzon, az alapszabályokban állapítják meg. Ha a közgyűlésen nem jelenik meg elegendő számú tag, és ha a határozatok elfogadására a törvény vagy az alapszabályok szerint nem szükséges a megállapított számú tag jelenléte, a közgyűlés a megkezdésre kitűzött idő után egy órával a napirendre tűzött ügyekben a jelenlevő tagok számára való tekintet nélkül tárgyalhat és határozhat.

(2) Ha a törvényben, vagy az alapszabályokban másképpen nem írják elő, a közgyűlés határozatait a szavazatok abszolút többségével hozza. A szavazatok egyenlő megoszlása esetén az elnök szavazata dönt.

375. §

(1) A szavazás nyílt. Az egyesület szerveinek megválasztásánál és személyi kérdésekben a szavazásnak titkosan kell történnie. Titkosan szavaznak akkor is, ha azt a jelenlevő tagok egyharmadrésze kívánja. Ha nincs kifogás, a választás közfelkiáltással is történhetik.

(2) Névszerinti szavazást végeznek, ha azt a jelenlevő tagok egyharmadrésze kívánja.

376. §

A közgyűlés munkájáról jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyben minden fontosabb momentumot fel kell jegyezni, különösen az összes jelenlevő tag nevét, valamennyi indítványt és határozatot, a szavazatok számát, amellyel az egyes határozatokat elfogadják és ha a szavazás névszerinti volt, azon tagok nevét, akik az indítvány mellett és ellene szavaztak.

ELMENT A NYÁR

REGÉNY

Írta: KOMÁROMI JÁNOS

32

— Tavaly? — s eltöprengett a leány oldalán, mialatt a leány ugyancsak mulatott magában. — Tavaly?...
— Dehogy! Rosszul mondtam az elébb, mert most is egy házban laknak!

— Most is? — s kérdően tekintett a lányra. — Csak nem Fehér Gyurka?
— De ő, ő — biztatgatta a lány. — Fehér Gyurka az édesapám öccse: én pedig Fehér Klári vagyok.

Tamás úgy tett, hogy most már nagyon érti:
— Persze, hogy igaz.. De ő ezt nekem sose mondta.

— Tudom, — toppant bele a lány. — Ilyenek maguk valamennyien: a rokonfiúk, az unokafivérek: saját magukkal foglalkozó, öntelt, komolytalan emberek! Higye meg Halmy maga is az, föltéve, hogy nővére vagy unokahuga van. Csak magukkal szeretnek törődni, önző és csunya emberek maguk mind, de e védtelen teremteseknek a túntetés közömbösségen kívül egyéb nem jár ki a maguk részéről. Mintha nem is lennének a világon...

— De kisasszony!

A leány leintette:

— Hagyja el, Halmy, mert igazam van. Csak egy példát: Gyurka például jópajtása magának, azt hiszem, két évig ültek ugyanabban a tanteremben, egy házban laknak még ma is, együtt szoktak mulatni s látja ettől az irigy embertől maga még annyit se hallott soha, hogy ő a nagybátyja egy eldugott unokahugának is... Pedig min-

den néten kétszer-háromszor nálunk ebédel vagy vacsorázik. En ilyenkor kicsit kikérdem a barátai felől, legtöbbször magáról beszél s így én megtudtam, ki maga, hová való, hány éves lehet, szóval mindent. Egyszer aztán maga is mutatta magát, az idén tavaszon s azóta én látásból is ismerem...

— Klárika...

Klári feltartotta a mutatóujját:

— Pszt, magának most hallgatni kell! Tehát: hogy mennyire igazam volt az elébb, hogy maguk mennyi indolenciával hallgatnak agyon minden lányt: kisebbet, eladót egyformán, aki szerencsétlenségére rokona egy-egy sokpajtásos fiatalnak, erre van egy nagyon szomorú esetem is...

Tamás megütökölt:

— Ugyan?

— Igenis, hogy van, — bizonyítgatta Klári. — En például Gyurkából soha-soha nem bírtam kivenni, van-e magának nővére vagy más leányrokona. Pedig ezt olyan érdekes lett volna tudni! S mennyit faggattam Istenem és hányszor mondtam neki, hogy kérdezze meg...

— Van egy hugocskám, — mosolygott Tamás. — Gyurka ezt sose kérdezte...

— Persze, hogy nem kérdezte meg s maga a világért se mondta volna meg soha, még véletlenül és elvéve se! Isten ments! Hát látja ezért vagyok én felháborodva a Gyurka ellen is...

— Is? Szóval akkor ellenem is.

— Azt most még nem árulhatom el... De higye meg, nagy lelkiismeretlenség szükséges hozzá. Na, boldog vagyok, hogy ezt egyszer megmondhattam magának! De most már itthon vagyok, ez a mi házunk. Örülök hogy megismertem s ezt este elmondom majd Gyurkának is, tudom, sziszegni fog tőle. Ne is szóljon semmit, Halmy, tudom én, hogy Gyuri alaposan rendre fog utasítani ezért a találkozásért. Nem számít, — s

nagyon komolyan nézta hozzá a fejét, — régen volt, amikor még törődtem vele. A viszontlátásra!

Egy utolsót biccentett Tamás felé, betette maga mögött a vasrácsos kaput, az ernyőjét összevonta s egy pillanat múlva eltűnt a ház feljáromjában...

Tamás utánanézett s mikor elvesztette szemei elől a lány lebegő szoknyáját, fejbeütötte magát:

— Krisztus, micsoda hólyag vagyok!

Dühös lett magára, hogy egy valamire való ötlete nem volt a leány pattogására. No, az első találkozó után szépeket gondolhat össze róla a kisasszony! Benyit az édesanyjára s föltétlenül elujsgólja neki, hogy sikerült megismerkednie azzal a bizonyos Halmy Tamással, de olyan fajnő az, hogy majd kiesik a száján... higye el, édesanyám!

Mondom, ilyennek képzelte a Klári véleményét Halmy Tamás s miután fejbeütötte magát, bosszankodva elment ebédelni, onnan a kávéházba indult, arról persze szó se lehetett többé, hogy egyelőre nekidüljön a studiumnak, ahelyett — úgy három óra után — rárontott Fehér Gyurkára. Eppen otthon lelte:

— Na, barátja a turósbélesnek az unokahugod alaposan kiprédikált mindket-tönket!

Fehér Gyuri önkéntes ur unatkozva le-gyintette:

— Kisköru az még. Vagyis hosszú szoknyája van már, de olyan naiv, mint egy tíz éves gyerek...

Tamás felhuzta szemöldökét.

— Tízéves? Engem ma délelőtt úgy kiforgatott az uccán, hogy olyan lettem mint a főzött rák. Igaz, hogy rólad is elsorolta nézetét!

— Majd leintem ma este, úgy is hozzájuk megyek, — mondta Fehér Gyurka. — Különbön honnan ismered?

(Folytatása következik.)

Heti rádióműsor

Vasárnap, január 24

Beograd. 9: Pravosláv istentisztelet átvitel. 10 és 30: Népdalok (Gramofon). 11.30: Rádiózenekari hangverseny. 12.30: A közönség kedvence lemezei. 13.30: Hírek. 16: Tamburazenekar. 17: Orvosi előadás. 17.30: Rádiózenekari hangverseny. 19: Bosko Nikolics népdalokat énekel. 19.30: Előadás. 20: Grieg-est. 21: Rádiócevegés. 21.30: A királyi gárda szimfonikus hangversenye. A szünetben k. b. 22 és 30: Hírek, sport.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihámér dr. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika, elmondja Papp Jenő. 2: Gramofonhangverseny. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. 3.45: Rádió Szabad egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Magyar nóták. Előadja Bodán Margit Magyar Imre cigányzenekarával. 6: Az élet figurái. Bibó Lajos előadása. 6.30: Szórakoztató zene. 7.45: „Szent Rajmond legendája”. Csermely Gyula előadása. 8.15: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéházból. 8.45: Hegedűs Gyula emlékest a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. Szünetben: Sport- és ügetőversenyeredmények. Utána: kb. 10.30: Pontos időjelzés. Majd: Az Ostende kávéház szalon-jazz- és cigányzenekarának hangversenye Kalmár Pál énekszámával.

Bécs. 10: Dité orgonaművész hangversenye. 11: Szórakoztató zene a bécsi szimfonikus zenekar és Bollmann kamarazeneke előadásában. 3.05: Csavargókról. 3.30: Wacek-zenekar. 5.20: Kienzl-est a szerző 75. születésnapjára. 7: A Bécs-Párizs labdarugómérkőzés lefolyása. 7.45: A 2. gyalogezred zenekara. 8.55: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 10.30: Táncczene hangos filmekből.

Prága. 7.30: Karlsbadi fürdőzenekar. 10.40: Vyc palek szerzemények. 12: Harangszó. 8: A cseh filharmonikus hangversenye. 10.20: Kávéházi zene.

Bukarest. 10.45: Egyházi ének. 11: Dumitrescu-zenekar. 12: Gramofon. 5: Mareu-zenekar, könnyű és román zene. 8: Román nemzeti himnusz kar- és zenekar. 8.50: Kamarazene. 9.20: Szimfonikus hangverseny. 10.10: Fanea Luca zenekara.

Varsó. 12.15: Strauss János-hangverseny, a filharmonikusok előadásában. 3: Ének. 4.20: Gramofon. 6.15: Könnyű zene. 7.25: Gramofon. 8.15: Népszerű hangverseny. 9.55: Zongorahangverseny. 11: Táncczene.

Hétfő, január 25

Beograd. 11.05: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 15.30: Meseóra. 16: Gramofon. 17: Lovricsné népdalokat énekel. 17.30: Könnyű zene (Citera). 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Tornaóra. 20: Timotics Milan népdalokat énekel. 20.30: Vigjáték. 21.15: Rádiózenekari hangverseny. 22.30: Hírek, utána jazz.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik Rédey Klára (ének), Kertész Lajos (ének) és Solthy György (zongora). 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: A magyar szén. Vida Pál előadása. 5.35: A Gáldi jazz zenekar táncczeneje a Gellért szállóból, Vig Miklós énekszámával. 6.45: Német nyelvoktatás. 7.15: Értékelés a művészetben. Glatz Oszkár előadása. 7.45: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola terméből. 9: Pontos időjelzés, hírek. 10: Abraham-Földes-Harmath: „Viktória” című hangosfilmjének közvetítése a Corvin filmszínházból. Utána: Időjárásjelentés. Majd: Toll Árpád és Janesi cigányzenekarának hangversenye a Kovacsics-étteremből.

Bécs. 11.30: Brunner-négyes. 12.40: Schwartz Vera énekel. 1.10: Operarészlet gramofonon. 5: Moravetz-zenekar. 7.45: Az első bécsi mandolinegyesület hangversenye. 9.15: Bécsi szimfonikusok. 10.30: Gaudriott-jazz.

Prága. 11: Gramofon. 5.55: Gramofon. 6.25: Német hírek és előadás. 8.20: Citera- és xilofonzene. 8.45: Román est a román állami ünnep alkalmából. 10.35: Bratiszlava.

Milánó. 4.45: Gramofon. 7.05: Könnyű zene. 7.30: Gramofon. 9.30: Szórakoztató zene. 10: Vigjáték-előadás. Utána szórakoztató zene.

München. 4.20: Délutáni zene. 5.25: Szórakoztató zene. 7.30: Operaelőadás.

Kedd, január 26

Beograd. 11.05: Rádiózenekari hangverseny. 12 és 0.5: Gramofon. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Rádiózenekari hangverseny. 19: Cseh nyelvtanfolyam. 19.30: Előadás. 20: Mitrovics Bozsidar operaénekes énekhangversenye. 20.30: Szimfonikus hangverseny-átvitel Zágrebből. 22.30: Hírek és sport, majd kávéházi zeneátvitel.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Közben Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 3.30: A „Tündérvásár” meseórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: H. Sárny Elemér és cigányzenekarának hangversenye. 6: London a gazdasági válság alatt, Márffy-Mantuanó Judit előadása. 6.25: Barabás Béla előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Pillangókisasszony, dalmű 3 felvonásban. Az egyes felvonások között: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból.

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 12.40: Wagner: Siegfried-idill, gramofonon. 1.10: Szórakoztató gramofon. 3.20: Hangverseny. 5: Fesca Jenő zenekara gramofon. 5.30: Alpesi zene gramofonon. 8.35: Bécsi szimfonikusok hangversenye. 9.45: Hügel-zenekar az Ambassadorból.

Prága. 11.30: Gramofon. 5.55: Gramofon. 7.20: Cseh dalok. 8.30: Az 5. gyalogezred fuvószenéje. 9.30: Haydn: C-dúr vonósnygyes. 10.15: Rádió- és színházi hírek. 10.20: Gramofon. 11: Harangszó.

Szerda, január 27

Beograd. 11.05: Gramofon. 12.30: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 15: Népkolai óra. 15.45: Gramofon. 16.30: Ljubicsics Dino slágereket énekel. 17: Népdalok harmonikán. 17.30: Népdalok. 19.30: Előadás. 20: Előadás szent Száváról. 20.20: Átvitel a Jenko fogadalmi templomból. 21.30: Kétzongorás hangverseny. 22.10: Hírek, sport. Utána cigányzeneátvitel.

Budapest. 9.15: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Kisfaludy Melanie (ének) és Gyöngyössi Judit (gordonka). 3.30: Morsetanfolyam. 4: Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 5.15: A váma, a vámháboruk és a vámterületek szerepe az európai válságban. Monori Kovács Gyula dr. előadása. 5.45: A Magyar Női Zongorakvintett hangversenye. 6.45: Olasz nyelvoktatás. 7.15: Magyar nóták. Előadja Tihanyi Vilma Bura Sándor cigányzenekarával. 8.30: Szimfionelőadás a Studioból. Tosca, dráma 4 felvonásban. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Szabó Guy László jazz zenekarának hangversenye a Bristol szállóból. Székely Bálint énekszámával. 10 és 45: Somogyi Gyula francianyelvű előadása.

Bécs. 11.30: Fallt-négyes. 12.40: Bohnen-lemezek. 1.10: Kardalok gramofonon. 5: Klasszikus zene. 7.45: Gangelberger zenekar. 8.45: Szimfionelőadás. 10.15: Pauscher-zenekar, táncczene.

Prága. 11: Gramofon. 3.30: Juon: Divertimento klarinétre és két brácsára. 6: Gramofon. 10.15: Sztravinszki hangversenye Londonból. 11: Félóra férfitorna.

Csütörtök, január 28

Beograd. 11.05: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Vojca és Kojca népdalokat játszanak. 17.30: Jazz. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Tornaóra. 20: Orvosi előadás. 20.30: Rádióvonósnygyes hangversenye. 21 és 15: Átvitel Ljubljánából. 22.30: Hírek, sport. Utána Rádiózenekari hangverseny.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának hangversenye. 4: „A háztartásról”. Vizváry Mariska előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. 5.30: Az Ostende szalon- és jazz-zenekar hangversenye az

Ostende kávéházból. Kalmár Pál énekszámával. 6.30: Angol nyelvoktatás. 7: „Boldogulásunk igaz útja”. Angyal Pál dr. előadása. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Mignon, dalmű 3 felvonásban. Az egyes felvonások közt pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Rác Béla és cigányzenekarának hangversenye a Pannónia szállóból.

Bécs. 11.30: Silving-zenekar. 12.40: Kreiser hegedű, gramofon. 1.10: Gramofon. 3.30: Hangverseny. 5: Nemes-zenekar. 7.40: Winkler térdhegedű és Dobrautz gitárművész játéka. 8.15: Fairlie Gerard tárcája. 8.45: A bécsi szimfonikusok jazz-hangversenye. 10.15: Banmbó Jenő és Béla cigányzenekara. Faly Margit énekével, a Magyar Borházból.

Prága. 11: Gramofon. 3.30: Sykta oboaművész. 7.20: Szórakoztató zenei utirajz. 8.15: A Tovarovszky ének. 9: Hegedűverseny. 10.15: Rádió- és színházi hírek. 11: Harangszó.

Péntek, január 29

Beograd. 11.05: Rádiózenekari hangverseny. 12: 30: Hírek. 15: Népkolai előadás. 15.45: Gramofon. 16.30: A főzés művészete. 17: Rádiózenekari hangverseny. 19: Cseh nyelvtanfolyam. 19.30: Előadás. 20: Szokolelőadás. 20.30: Szimfonikus hangverseny-átvitel Varsóból. 22: Hírek.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 4: „A fehér ruhás asszony” elbeszélés. Irta és felolvassa S. Bokor-Malvin. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: Hangverseny. Közreműködik Vinkovich László (ének) és Gál Marcell (hegedű). 6: „Szarvas-mondák és legendák” Panka Károly dr. előadása. 6.25: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 7.20: „A fagyásról” Horváth Attila dr. előadása. 7.50: Klasszikus operettrészletek. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 9: Ödny Árpád előadó estje. 9.45: Pontos időjelzés, hírek. 9.55: Az operaházi zenekar hangversenye. A hangverseny után: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból.

Bécs. 11.30: Buchbinder-négyes. 1.10: Jellemdarabok gramofonon. 5: Wolfsthal-zenekar. 7.40: A bécsi német népdalegyesület vidám farsangi estje. 9.10: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 10.25: Krall-jazz, énekel: Petrov Emil.

Prága. 11: Gramofon. 5.05: Ondrzsicsék-négyes. 7.20: Sospisil I. dalestje. 8.05: Fuvószene. 10.15: Rádió- és színházi hírek. 10.20: Mai zeneművel

Szombat, január 30

Beograd. 11.05: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari hangverseny. 13.50: Német nyelvoktatás. 19.30: Előadás. 20: Operaátvitel Zágrebből. Egyik szünetben k. b. 21.30: Hírek. Az átvitel után: Seta Európán keresztül.

Budapest. 9.15: A rádió házikvintettjének hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofonhangverseny. 4: A „Rádióélet” gyermekjátékszórója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: Pekár Gyula felolvasása. 5.30: Szalonzenekari hangverseny. 6.30: Mit üze na rádió? 7.15: A Magyar Elektrotechnikai Egyesület rádiószakosztályának előadása. 7.45: Joachim emlékhangverseny, a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 9: A rádió költőgyűgyedőrája. 9.50: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd: zalaegerszegi Horváth Rezső és cigányzenekarának hangversenye a Bodó kávéházból. 11: Franco Villani Dionisi olasznyelvű előadása.

Bécs. 11.30: Déli zene. 1.45: Gigli-lemezek. 3.25: A Nyugat és Kelet zenéje előadás gramofonpéldákkal. 7.30: Weingarten Pál Beethoven Esz-dúr szonátáját játsza. 8: A német nyelvterület közös estje. Szimfionia Ausztriából, hangkép négy tételben. 10.30: Holzer-zenekar. 12: Máthéjazz.

Prága. 11: Gramofon. 3.30: Stork M. vidám dalokat énekel. 7: Közvetítés a Nemzeti Színházból. 10.20: Rádió- és színházi hírek. 10.25: Ostrava.

Az összes európai állomásokat könnyen fogja a

PHILLIPS RADIO

kaphatja

Radojica Teofanović

Radio salonjában

5437

Novisad, Pašićeva u. 18 szám

Gandhi megérkezése Indiába

Négy héttel ezelőtt érkezett Gandhi Indiába, ahol mosolyogva fogadta jókedvű híveit. Azóta azonban már letartóztatták és most a börtönben várja bírái ítéletét. Gandhi

megérkezésekor Lord Willingdon angol alkirály is jó hangulatban jelent meg a Kuts-Bihari maharadsza feleségével a kalkutai lóversenytéren. (Baloldali kép).

A francia Albert Corty,

akí Párisban megnyerte a biliárd világbajnokságát, most fölényesen győzött az egyiptomi Soussa, eddigi világbajnok ellen

A spanyolországi Bilbao

városban a kommunisták és bászok konzer-
vativok közösen tüntettek és általános
sztrájkot proklamáltak. Képünk Bilbao fő-

terét mutatja, amint a rendőrség szétszór-
ja a tüntető tömeget.

Jack Sharkey,

a kiváló amerikai boxoló, akjt 1930 júniusában a Schmelinggel vívott küzdelemben diszkvalifikáltak ez év júniusában újból megmérkőzik Schmelinggel a világbajnoki címért.

Piccard gondolája muzeumba kerül

Piccard léghajóját, dr. Kipfer asszisztens (alsarok) vezetésével leszerelik az Ober-

gurgl glecteseren, hogy muzeumba szállithassák.

Sackett, berlini amerikai követ

Messersmith főkonzul kíséretében Hamburgba érkezett, ahol a város pénzügyi és gazdasági vezetőivel tárgyalt.

Könyvtermés

Ákom-bákom, írka írka, mindezt Vékony Náci írta

Beeskereken jelent meg ez a nem mindennapi című, igen izlésesen kiállított verseskönyv, amelyhez hasonló az utóbbi időben magyar nyelven aligha hagyta el a sajtót. Mert László B. Jenő, akit a beeskerekiek csak Vékony Náci néven ismernek és becéznek, gondosan ügyelt arra, hogy a riportlapjában megjelent versek jó külsőt kapjanak és ebben a szép köntösben lépjenek ezuttal a közönség elé.

Vékony Náci versei aligha törekszenek halhatatlanságra és a szigorúan vett versmértékre, avagy a szabadvers belső és elvonatkoztatott ritmusára sem igyekeznek felkapaszkodni. Vékony Náci versei úgy születnek meg, mint ahogy egy kézmozdulat, egy nézés megszületik: nem akarnak örökékelvültséget, nem is nagyképűek és még művészetet sem akarnak adni, egészen egyszerűen élnek és mosolyt, vagy megértést fakasztanak, mint ahogy él a gesztus, egy tekintet, vagy az arc egy mozdulata. S Vékony Náci senki ne gondolja, hogy ő valami újfajta Hazafi Veray János, aki a költészet patoszos tógájába burkolozik és elismerést akar. Nem, Vékony Náci egészen egyszerűen ember, nagyon jószívű és a többi embertársait nagyon szeretni tudó ember. Vékony Náci még csak azt sem lehet elmondani, hogy feltűnést akar, Vékony Náci nem ezt akar, ő egészen egyszerűen és szíve teljes örömeiből versfaragó, akinek meg van a versfaragásra a maga külön módszere és a maga külön — Beeskerekje. Vékony Náci modern igricnek is nevezhetnénk, aki mindent megénekel, ami csak körülötte szűkebb pátriájában megtörténik és akinek a beeskerekéi lokálpatrioták ép ezért nagyon hálásak tudnak lenni. Szeretik. S Vékony Náci a falat kenyéren kívül igazán nem akar mást, mint ezt a szeretetet. Mert Vékony Náci talán az utolsó széleskarimájú, nagykalapos bohém, aki l'art pour l'art csinálja ezt a bohémséget. Igaz, hogy legutóbb megnősült, de azért mégis bohém marad. S mondjanak rá a nagyképű paragrafuslovagok és hivatalos hirhordozók akármit: Vékony Náci mégis az az igric, akit mindenki szeret és aki mindenkit szeretni tud. És ákombákomján, írkaírkaírka nagy gyerekes vonásokkal egy esetlen mézeskalács szívet is ott érzünk. Vékony Náci szívét, amit pedig nem is mézeskalácsból gyúrt a teremtő, hanem — szinaranyból.

Csuka Zoltán

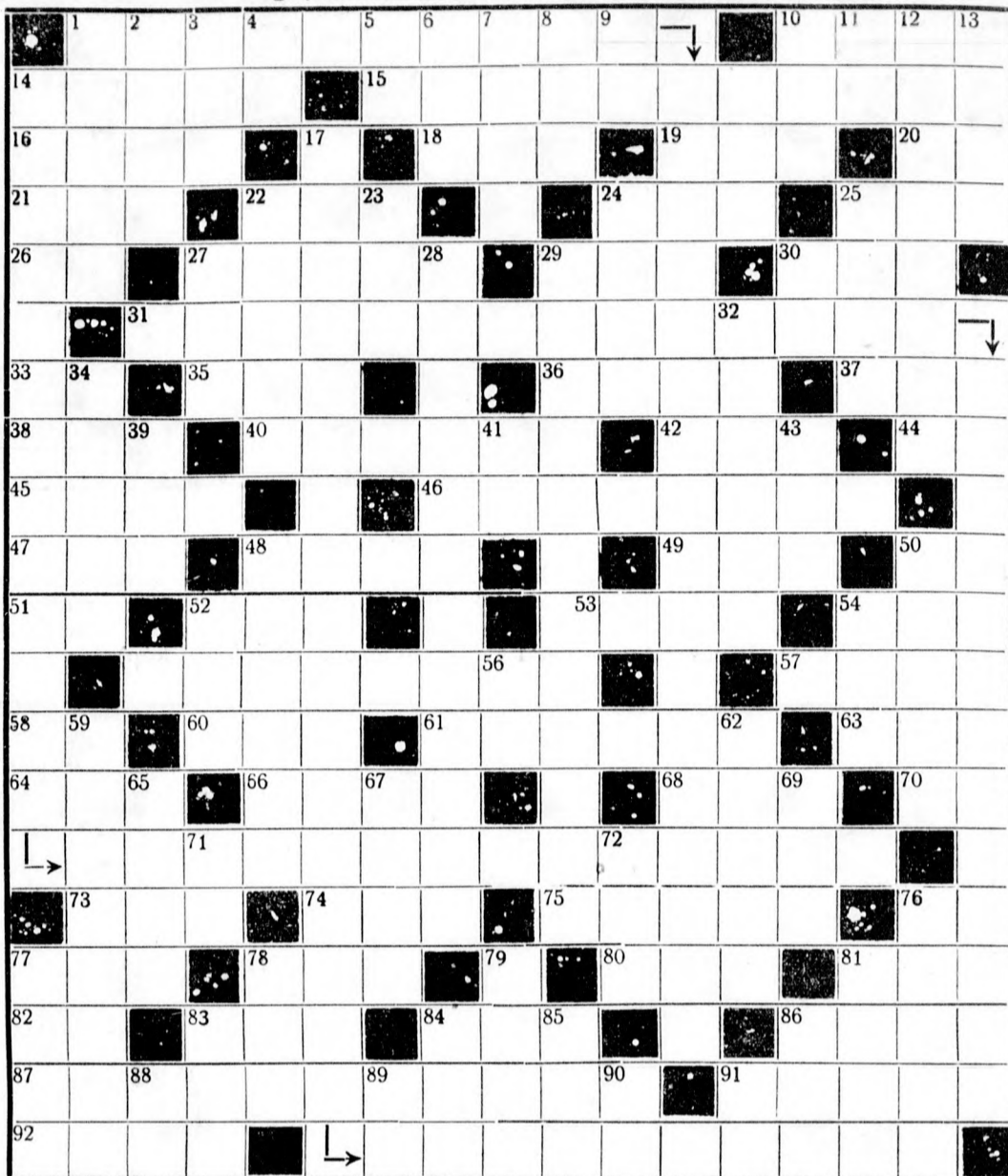
Nem akarták beengedni Amerikába a nyamnyam királyt, mert öt felesége van

Newyorkból jelentik: A kirándulási hatóságunk legújában egy fejedelmi utassal gyűlt meg a baja. A Norddeutscher Lloyd egyik Afrikából érkező hajóján Ellis Islandra érkezett Knauhale király, az afrikai Ulangf-Sari francia protektorátus alatt álló gyarmat királya. Knauhale király egy nyamnyam törzs uralkodója és az egyik newyorki színházi ügynökség meghívására érkezett Amerikába. A kínos incidens úgy keletkezett, hogy a kivándorlási hivatal ki fogásolta a király kíséretét. Az exotikus uralkodó társaságában ugyanis megérkezett a király öt felesége, továbbá fia és két udvarhölgy is. Ellis Islandon a többnejűség vádjára miatt tartóztatták fel a társaságot további útjában. Két newyorki ügyvéd szitelt a fejedelmi vendég kimentésére, akik aztán azzal érveltek, hogy az uralkodó saját hazája törvényeit nem csak gyakorolhatja, hanem köteles is betartani. Így az Egyesült Államok törvényei rá nem vonatkozhatnak. A kivándorlási biztos azonban hajthatatlan maradt és csak akkor engedte el Manhattanról az érdekes utasokat, amikor azok kijelentették, hogy csak az egyik hölgy a királyné, míg a többi — udvarhölgy.

KERESZTREJTVÉNY

Közlő: Lévay Antal, Leskovac

A megfejtés beküldésének határideje: 1932. január 28.

A megfejtő neve és címe:

Vízszintes sorok:

1. Kazinczy idézet. 10. Ijesztő, névelővel. 14. A mozielőadást szoktuk. 15. Amire nincs szükség. 16. Bibliai férfi név, hibásan. 18. Mulató ... ta mellett. 19. Mostanában nagyon isszuk. 20. Német személyes névmás. 21. Helyhat. rag. 22. Magánhangzók. 24. Görög betű. 25. Előrag. 26. A Credo eleje. 27. Illat, iz idegen szó. 29. Férfi név. 30. Angol sőr. 31. Népdal részlet. 33. „Vége” eleje és vége. 35. ... aton. 36. Miatta. 37. Aki nagyon elképed így kiált. 38. Mutató szó. 40. Soha. 42. Ázsiai népfaj. 44. A vissz. 20. 45. „Itt a ruha vi... szerencsével. 46. Hajnal. 47. Fonet. mássalhangzó. 48. Buzából kötik. 49. A „zig” testvérszója. 50. Rag. 51. A vízszintes 33. 52. Kaszát élesít. 53. Volt német megszállt terület. 54. Filmszínész keresztnéve, megfordítva. 57. Szabószerszám. 58. A ténhén mondja. 60. Titokban figyel. 61. Állat, a préme drága. 63. Ásvány. 64. Trónjavesztett királyné. 66. Kínai név. 68. Három egyforma betű. 70. A „gát” két vége. 73. Kártyaműszó, megford. 74. Kor, idegen szóval. 75. Ide való volt Mikes Kelemen. 76. Német prepositio. 77. A régi német Miatyánk első szava. 78. Görög összetételű szavaknál használják. 80. Allamnyelven: mellett, megford. 81. Minden állampolgár fizeti. 82. „Valuta” egészen röviden. 83. Óreg, németül. 84. Figyelmeztet. 86. Göröngy. 87. Minden háztartásban van. 91. Fonet. francia uralkodóház. 92. Öltözet.

Függőleges sorok:

1. Néro is ez volt. 2. Fonál. 3. ... ara = főváros, Kis Ázsiában. 4. Nem be. 5. Nem ki. 6. Német tréfa. 7. Aki nagyon rosszul él. 8. Egy közismert cseh szó, fonet. 9. Trojko Györgyevics. 10. Ha valamire rájövök így kiáltok fel. 11. Király olaszul. 12. Sőt teszek az ... 13. Megford. jókedv. 14. Közmondás. 17. Berzsenyi mondja Wesse-

lényi sírja előtt. 22. Világháboruban lett nagyon ismert a neve. Nagy harcok folytak mellette. 23. Némás. 24. Zeneműszó. 25. Nem bontható fel részekre. 27. A három első betű. 28. H. G. Wells-mű. 29. Eléje engedsz, másképen. 30. A vissz. 76. 32. Ipari növény. 34. A legrégebb magyar női név. 39. A 29. függ. első három betűje. 41. Fonet. sporteszköz. 43. ... adó. 48. Pályaudvar Pesten. 50. Lassan megy (nem kell a középső betűjét duplázni). 52. Leghíresebb a kínai. 54. Minden politikus vall magának egyet. 56. Fonet. Német cipő. 59. Egy sziget neve a Polynesiái tengeren. 62. ... Ra = Egyiptomi nap Isten. 65. Verdi opera. 67. Ismét j = i. 69. Háziállat himje. 71. Az 50. vissz. 72. A szekér a kövezen, de csak ha rajta ülsz. 76. Orvosi műszer, megford. 77. Kihalt nép. 78. Alak, egy „a” nélkül. 79. Az egyik sarok. 82. Halfajta, idegen szó. 83. Három betű. 87. Jókai Mór. 85. A tüzoltó teszi, megford. 86. A kisgyerekek mondom, ha megakarom ijeszteni. 88. Léha, magánhangzók nélkül. 89. Fonet. francia arany. 90. Ásvány. 91. Az 51. vissz.

Női kézimunkák

kész diszsebkendők, monogram, azaurozás, aplikálás. Előnyomda, kézi- és géphímzés, plüss gombá-huzás, csipke, pamut és mindennemű kézimunka kellék olcsó árban

NAGYFEJŐ

KÉZIMUNKAZLETÉBEN
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2